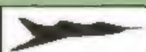
WILLIAM EARL JOHNS

BIGGLES

ALIAS W. E. JOHNS

HET ALBUM VAN HET EEUWFEEST

14

BIGGLES

Reeks gecreëerd en ontwikkeld door Claude Lefrancq

Biggles alias W.E. Johns

Het album van het eeuwfeest

Teksten: Jennifer Schofield, Harry Sluyter,
Michel Oleffe, Marvel Wagenaar-Wilm
Vertaling: Marvel Wagenaar-Wilm, Frits van der Heide
Algemene coördinatie: Michel Oleffe
Scenarios: Roger Melliès, Michel Oleffe en Francis Bergèse d'après W.E. Johns
Lay-out: Jean-Paul Harvent
Tekeningen: Roger Melliès, Eric Loutte, Frank Leclercq

MIKLO

Inhoud

Dit album is samengesteld naar aanleiding van de honderdste geboortedag van Biggles. Het is niet alleen een inleiding tot het oeuvre van zijn schepper, William Earl Johns (1893-1968), maar ook een bibliografisch overzicht ten behoeve van de liefhebber van de boeken van Biggles. Aangezien wij ons op illustraties en strips richten, besteden wij voornamelijk aandacht aan deze twee aspecten van Johns' erfgoed. Voor aanvullende informatie, kunnen wij u doorverwijzen naar de diverse verenigingen en naar het kolossale bibliografische handboek, dat de volledige catalogus van de boeken van Johns omvat, in maart 1999 uitgegeven door Marvel Wagenaar-Wilm, voorzitster van de International Biggles Association.

Iconografische verantwoording. Voorzover wij weten, staan van de volgende illustratoren tekeningen in dit boek die niet van een onderschrift zijn voorzien: blz. 1 L. Stead; blz. 2 B.O. Wennerberg; blz. 3 M. Fibiger; blz. 4 W.E. Johns; blz. 6 M. Fibiger; blz. 7 W.Post – L. Stead; blz. 8 A. Sindall; blz. 10 L. Stead – Kay; blz. 11 M. Fibiger – Fr. Bergèse; blz. 12 E. Loutte – Fr. Bergèse; blz. 13 A. Sindall – Fr. Bergèse; blz. 14 E. Loutte; blz. 18 & 20 Fr. Bergèse; blz. 21 E. Loutte; blz. 22 P. van Boxsel.

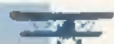
14, Landhuisjesstraat - 1180 Brussel

Met dank aan Mrs Linda Shaughnessy van het agentschap A.P. Watt te Londen

De uitgever dankt in het bijzonder Marvel Wagenaar-Wilm, voorzitter van de *International Biggles Association*, voor haar onvervangbare hulp bij het verwezenlijken van dit boek.

D/2000/7968/02
I.S.B.N. 90-76737-01-0

Fotogravure: WESPIN
Gedrukt in België
Januari 2000

William Earl Johns

De man die vloog in zijn boeken

William Earl Johns wordt op 5 februari 1893 geboren in Fairland Cottage, in Bengeo, een voorstadje van Hertford, Hertfordshire, ten noorden van Londen. Zijn vader had daar zijn eigen kleermakerszaak. De Johns vormen een typisch Engels gezin, eenvoudig en saamhorig. Billy en zijn jongere broer Russell gaan in Hertford op school en brengen hun vrije tijd door met het verkennen van de landelijke omgeving.

Daar ziet Johns de eerste vliegtuigen overkomen. In die tijd is dat nog een heel bijzondere gebeurtenis. De jonge Bill kan niet vermoeden dat die vreemde apparaten van tentdoek en kabels de rest van zijn leven zullen beïnvloeden.

In 1905 gaat Bill naar de Richard Hale Grammar School. Hij is een middelmatige leerling, maar leert er wel gevoel voor discipline. Billy schrijft dan al graag verhalen en hij is hevig geïnteresseerd in literatuur en geschiedenis. De school beschikt over een cadettencorps en daarin ontpopt Bill zich als een voortreffelijk schutter.

Bill wil in het leger. Zoals veel jongens in zijn tijd, wil hij soldaat worden. Paraderen in met goud gegalonneerde uniforms. Hij droomt van gevaar, dood en roem... Maar zijn vader heeft heel andere plannen met hem. Als Bill de school verlaat, krijgt hij een plaats als leerling op het kantoor van de gemeentelijke controleur.

In 1912 wordt Johns gezondheidsinspecteur in Swaffham, in het graafschap Norfolk. Het is geen erg opwindende baan, maar Bill past zich aan, zoals zijn gewoonte is. Hij tennist, gaat naar concerten en stort zich op het amateurtoneel. Niet veel later wordt hij verliefd en beleeft hij zijn eerste romantische avontuur met de knappe Maude Hunt, de dochter van een plaatselijke predikant. Hij meldt zich aan als vrijwilliger bij de reservisten en wordt ingedeeld bij het vrijkorps van het leger in Norfolk. Het is een cavalerieregiment. Bill heeft zijn eigen paard en kan in de weekends eindelijk kennismaken met het militaire leven.

In augustus 1914 breekt de eerste wereldoorlog uit. Zoals miljoenen andere jongemannen, stelt Bill zijn leven in dienst van koning en vaderland. Zijn regiment wordt gemobiliseerd en in 1915 bevindt Johns zich met zijn kameraden op Gallipoli, een schiereiland aan de Dardanellen. Daar maakt hij

Een eenvoudig gezinsleven op het platteland. Niemand vermoedde dat de jonge, Engelse scholier later internationale literaire roem zou oogsten...

Johns aarzelde lange tijd tussen illustreren en schrijven. Hij had zelfs zijn eigen uitgeverij: "The Aircraft and General Fine Arts Company", gespecialiseerd in briefkaarten, posters en wenskaarten. De originelen van Johns zijn nu gewilde verzamelobjecten...

kennis met de harde strijd in de loopgraven. Veel van zijn makkers komen er om het leven. Later zal hij schrijven dat hij daar zijn kinderlijke illusies over de oorlog kwijtraakte: veel doden, maar weinig roem...

Voordat Bill Engeland verlaat, trouwt hij met Maude. In 1916, wanneer hij met zijn regiment in Alexandrië is gelegerd, krijgt hij het bericht dat zijn zoon Jack is geboren. In september van hetzelfde jaar verlaat Johns zijn regiment en komt hij terecht bij het *Machine Gun Corps*, waar hij wordt bevorderd tot korporaal. Zijn sectie scheept zich kort daarop in naar Macedonië, in het noorden van Griekenland. Johns neemt daar deel aan de meest gruwelijke gevechten.

Maar dan doet de gelegenheid zich voor om de modder van de loopgraven te verruilen voor het blauw van de hemel. Bill ligt met malaria in het ziekenhuis van Saloniki en hij dient een verzoek in tot overplaatsing naar het *Royal Flying Corps*. Omdat de behoefte aan vliegers op dat moment groot is, wordt zijn verzoek ingewilligd. In september 1917 wordt William Johns bevorderd tot luitenant 2e klas van het RFC. Hij wordt teruggestuurd naar Engeland om te leren vliegen.

Dit is ongetwijfeld het belangrijkste moment in zijn leven. Het zal de rest van zijn loopbaan definitief beïnvloeden.

Het begin bij de luchtmacht is niet gemakkelijk. Tijdens zijn opleiding vliegt hij een paar toestellen aan flarden en in zijn eerste

solovlucht, die slechts dertig seconden duurt, bereikt hij een hoogte van tien meter! Hij moet daarna snel vooruitgang hebben geboekt, want in 1918 is hij instructeur in Thetford, Norfolk. In juli van hetzelfde jaar, wordt Johns overgeplaatst naar 55 squadron in Azelot, Frankrijk, in de buurt van Nancy. Daar neemt hij deel aan de strijd in de lucht.

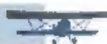
55 squadron is uitgerust met DH4's, een tweepersoons bommenwerper. Bill voert langeafstandsmissies uit boven vijandelijk grondgebied. Er vinden elke dag luchtgevechten plaats, waarbij veel jonge vliegers om het leven komen. De toestellen worden in de lucht door vijandelijke vliegtuigen neergeschoten of neergehaald door luchtafweergeschut. Sommige vliegers kunnen nog ergens landen, andere storten brandend neer. In die tijd waren er nog geen parachutes.

Ondanks de dagelijkse nabijheid van de dood, amuseren Bill en zijn vrienden zich zo veel als ze kunnen. Elke avond is het feest in Hotel Liégeois in Nancy. Er wordt gedronken, gezongen, kaart gespeeld en er worden moppen verteld. Bill zal nooit de warmte, de kameraadschap en de vrolijkheid van die momenten vergeten.

Het is een intens, tragisch en opwindend leven, zolang het duurt. Maar 2e luitenant

In tegenstelling tot wat velen denken, was Johns geen oorlogszuchtig man. Zijn ervaringen in de loopgraven en zijn korte carrière bij de jachtvliegerij, waren genoeg om een grondige afkeer van de oorlog te krijgen. Afgezien van een flinke dosis nationalisme, speelt het Avontuur de hoofdrol in zijn creatie.

W.E. Johns wordt op 16 september 1918 neergeschoten. Dat gebeurt bij het bombardement op de Lanz-fabrieken en het station van Mannheim. Johns' toestel wordt geraakt door het Duitse afweergeschut en hij moet zijn formatie verlaten. Kort daarna wordt hij onder vuur genomen door een squadron Fokkers DV11. Zijn vliegtuig stort neer in een akker.

Bill heeft een gebroken neus en diverse verwondingen, maar hij weet uit het toestel te komen. Zijn boordschutter, A.E. Amey, is omgekomen. De Duitsers nemen Johns onmiddellijk gevangen en sluiten hem, met het lijk van zijn boordschutter, op in de school van het nabijgelegen Ettendorf. Een officier deelt hem mee dat hij zal worden geëxecuteerd.

Johns wordt overgebracht naar de gevangenis van Straatsburg. Een militair hof veroordeelt hem ter dood. Hij beroept zich op zijn status van krijgsgevangene, maar dat maakt geen indruk. De Duitsers beschuldigen hem ervan de dood van vele burgers op zijn geweten te hebben. In afwachting van het vuurpeloton, volgen voor Bill bange dagen. Maar er gebeurt niets. Bill wordt uiteindelijk naar een krijgsgevangenenkamp overgebracht. Daar blijft hij tot de wapenstilstand. Maar voor het zo ver is, doet hij drie ontsnappingspogingen.

Op 11 november 1918 komt er een eind aan de eerste wereldoorlog. Een vermagerde en vermoeide Johns wordt gerepatrieerd. Vlak voor Kerstmis is hij terug bij zijn gezin. Dat veroorzaakt een grote schok, want zijn vrouw had abusievelijk bericht ontvangen dat hij was omgekomen!

Johns treedt in dienst bij de *Royal Air Force* - sinds 1 april 1918 de nieuwe naam van het *Royal Flying Corps* - waar hij de rang van *Flying Officer* krijgt. Hij werkt er tot 1927 als wervingsofficier.

De jaren twintig zijn voor Bill Johns een gelukkige periode. Onder het pseudoniem William Earle waagt hij zich aan een roman, *Mossyface* getiteld. Hij schrijft artikelen over de luchtvaart en betoont zich geen onverdienstelijk vliegtuigtekenaar. Maar helaas loopt zijn huwelijk met Maude op de klippen. Zij is veel ouder dan hij en hun gedwongen scheiding tijdens de oorlogsjaren heeft aangetoond dat ze uiteindelijk weinig dingen gemeen hebben. Wanneer Bill in 1923 wordt overgeplaatst naar Birmingham, gaan hij en Maude uit elkaar. In Birmingham ontmoet hij Doris Leigh, met wie hij tot zijn dood samen blijft. Bill zal Maude zijn leven lang financieel ondersteunen en houdt contact met zijn zoon Jack, en diens gezin.

Wordt William Johns schrijver of tekenaar? Het lot zal de knoop doorhakken. In 1932 wordt Bill hoofdredacteur van *Popular Flying*, een nieuw te verschijnen luchtvaartmaandblad. Johns blijkt uitgekeken te zijn op zijn rang van *Flying Officer* en bevordert zichzelf tot *Captain*. Niemand zal hem die titel overigens ooit betwisten. Voor de eerste uitgave van het tijdschrift, in april 1932, wil Captain W.E. Johns een kort verhaal publiceren waarin de realiteit van de luchtgevechten tijdens de eerste wereldoorlog wordt beschreven. Omdat hij daar niemand voor kan vinden, schrijft hij het zelf. Biggles is geboren en zijn eerste avontuur heet *"The White Fokker"*.

Er volgen meer verhalen en de eerste bundel van de avonturen van Biggles verschijnt in augustus 1932 onder de titel *"The Camels are coming"*. Vanaf dat moment stapelt Johns het ene succes op het andere. De zes eerste boeken van Biggles gaan over de herinneringen van een vliegheld van het *Royal Flying Corps*. Ze zijn zowel een eerbetoon van Johns aan zijn oorlogskameraden, als een emotioneel en eerlijk verslag van de dagelijkse realiteit van de Engelse vliegers tijdens de eerste wereldoorlog.

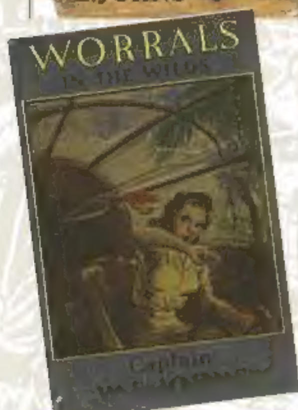
Mossyface, de eerste roman van Johns, is waarschijnlijk rond 1919 geschreven. Het is een luchtvaartverhaal, gepubliceerd onder het pseudoniem William Earle. De auteur zal die naam tot de jaren '30 gebruiken...

"Modern Boy", een van de tijdschriften waaraan de productieve Johns bijdragen levert. Hij werkt er van 1929 tot 1939 aan mee, in de hoedanigheid van luchtvaartdeskundige en illustrator...

Op de dag van zijn dood was Johns begonnen aan hoofdstuk 12 van wat het laatste avontuur van Biggles zou worden. Een verhaal waarin de held overweegt met pensioen te gaan! Over toeval gesproken...

Gedurende de jaren 30, brengen Johns' boeken Biggles en zijn vrienden naar alle uithoeken van de aarde. De schrijver deelt zijn enthousiasme en voorliefde voor de luchtvaart met ontelbare jonge lezers en lezeressen. Deze jaren zijn uiterst vruchtbaar voor William Earl Johns. Afgezien van Biggles, schrijft hij vele boeken en artikelen voor jongeren en volwassenen. Hij is verantwoordelijk voor *Popular Flying* en nog een ander tijdschrift. Johns is bovendien een hartstochtelijk tuinier en hij vindt de tijd om elke maand een artikel te schrijven voor een tuinblad.

De tweede wereldoorlog breekt uit. Johns is te oud voor de actieve dienst, maar Biggles niet! Deze neemt met zijn vrienden dienst bij de *Royal Air Force*. Johns publiceert negen delen, waarin de oorlogservaringen van Biggles zijn beschreven.

De populariteit van de RAF bij jongeren is voor een groot deel te danken aan de auteur van Biggles. De *Women's Auxiliary Air Force* (WAAF) en de landstrijdkrachten eisen hun deel van de eer op. Op verzoek van deze twee legeronderdelen, creëert Johns ogenblikkelijk twee nieuwe helden: *Flying Officer* Joan Worralson (Worrals) en commando Lorrington King (Gimlet). Van de avonturen van deze personages verschijnen respectievelijk elf en tien delen. Worrals wordt het modelmeisje van die tijd. Haar strijd tegen de vijanden van Engeland en tegen allerlei andere schurken, geven ons het beeld van een vrouw die even dapper en intelligent is als Biggles.

Na de oorlog gaan de avonturen van "vlieger-detective Biggles" van start. Deze reeks telt niet minder dan eenenzestig titels. Met de dood van de auteur, komt aan de serie in 1968 een eind. Johns heeft dan bijna honderd boeken geschreven over de omzwervingen van de beroemde vlieger.

Hoe kon Johns zo veel boeken schrijven? Want afgezien van Biggles, moeten we nog rekening houden met elf traditionele romans, acht naslagwerken en talloze andere geschriften. Hij publiceerde zelfs sciencefiction, en met succes!

Tegen het eind van de tweede wereldoorlog verlaten Bill en Doris Londen om zich in Schotland te vestigen. Na de capitulatie van Duitsland leiden ze een gelukkig leven in de schitterende omgeving van Granton-on-Spey. Een paar verhalen van Biggles spelen zich daar af. In 1953 gaan de Johns in een prachtig oud huis in Hampton Court wonen, in de directe omgeving van Londen. In deze periode maakt Johns kennis met Sven Nielsen, de oprichter van *Presses de la Cité*. Deze wordt de belangrijkste uitgever van de avonturen van Biggles in de Franse taal. Na 1963 wijdt Johns zich nog uitsluitend aan Biggles. Hij is dan een wereldberoemd schrijver. In 1964 krijgt Biggles van de UNESCO de begerenswaardige onderscheiding van meest populaire held van de jeugdliteratuur. Er worden radiohoorspelen en televisieseries gemaakt op basis van de avonturen van Biggles.

Ondanks zijn succes, leidt Bill Johns met zijn Doris een rustig leven. Net als Candide, werkt hij in zijn tuin, waarin veel schitterende rozen staan. Inmiddels schrijft hij het ene boek na het andere. Biggles zal William Earl Johns tot het eind vergezellen. Johns sterft op 21 juni 1968 aan een hartaanval. Hij is dan bezig met het redigeren van zijn laatste verhaal van Biggles. Een jaar later volgt Doris haar levensgezel in het graf.

Het is zoals William Johns het ooit zei: Biggles en hij zijn één en dezelfde persoon. In zijn Bigglesverhalen kon Johns met zijn jonge lezers niet alleen zijn liefde voor de luchtvaart delen, maar ook de waarden die hij en Biggles hoog hielden. Captain William Earl Johns was een geboren verteller. Velen zullen hem blijven herinneren als de schepper van de grootste luchtvaartheld.

Jennifer Schofield

Biggles
Een leven in het teken van de luchtvaart

James Bigglesworth, kortweg Biggles, is zeventien jaar wanneer hij tijdens de eerste wereldoorlog toetreedt tot het *Royal Flying Corps*. De wettelijke leeftijd om dienst te mogen nemen, is achttien, maar zoals veel jongens in die tijd, is Biggles er zó op gebrand om zijn vaderland te dienen, dat hij zijn geboortebewijs zogenaamd kwijt is geraakt.

Hij is in 1899 geboren in India, waar zijn vader hoofdambtenaar is bij de *Civil Service*, een belangrijke functie ten tijde van het Britse Keizerrijk.

De jonge Bigglesworth heeft spannende ontmoetingen met de wilde dieren in het Indiase oerwoud. Hij leert jagen en schieten, hij leert kalm te blijven bij gevaar en hij leert zijn geestelijke vermogens te gebruiken. Hij weet dan nog niet dat dergelijke ervaringen hem goed van pas zullen komen bij het vermijden van risico's in luchtgevechten en dat hij een van de grote vlieghelden van de eerste wereldoorlog zal worden.

Biggles verliest al op jonge leeftijd zijn moeder. Op zijn veertiende gaat hij in Engeland op kostschool (Malton House School), waarna hij zich aanmeldt bij het *Royal Flying Corps*. Nadat hij is goedgekeurd, wordt hij al gauw in het diepe gegooid. Er gebeuren veel ongelukken bij het RFC en er zijn maar weinig piloten. Biggles krijgt zijn brevet na vijftien vlieguren, waarvan slechts negen uur solo. De "ervaren" vlieger wordt naar de slagvelden in Noord-Frankrijk gestuurd.

Biggles komt bij 169 squadron, gestationeerd in de buurt van Saint-Omer. Zijn vliegtuig is een tweezitter, een FE2b. Hij krijgt het voor elkaar om overgeplaatst te worden naar het nabijgelegen 266 squadron, dat is uitgerust met Sopwith Pups, een éénzitter. Deze zullen later vervangen worden door Sopwith Camels. De piloten hebben tot taak vijandelijke toestellen uit te schakelen, maar ze voeren ook andere missies uit. Biggles heeft een natuurlijke aanleg voor vliegen en het duurt niet lang of hij is een ervaren piloot. Hoe meer tijd er verstrijkt, hoe meer hij zich bewust wordt van de gevaren die hem elke dag opnieuw bedreigen.

Binnen korte tijd schopt Biggles het tot *Flight Commander* en overspoelt hij de jonge rekruten met adviezen: "Houd de zon voortdurend in de gaten en vlieg nooit langer dan twee minuten zonder te kijken wat er tussen de zon en jou gebeurt. Duik nooit af op een geïsoleerd toestel; hoger vliegende vijanden krijgen dan de gelegenheid om jou neer te schieten. Verlaat je formatie niet; blijf bij je squadron. Als een vijand je achterna komt, probeer dan niet te vluchten. Draai en val hem aan als een dolle hond. Wijk nooit uit als een vijand recht op je af komt."

Met zijn kameraden van 266 squadron, levert Biggles talloze keren een gevecht op leven en dood met de Duitsers, ook in recht-

"The White Fokker", het eerste avontuur van Biggles, werd gepubliceerd in het tijdschrift "Popular Flying" van april 1932. Hoewel Johns er de hoofdredacteur van was, leverde hij regelmatig bijdragen in de vorm van artikelen, recensies en illustraties…

streekse duels. Hij wordt toegevoegd aan de afdeling *Special Operations*. De Britse inlichtingendienst stuurt hem naar Palestina voor een van zijn gevaarlijkste missies. Hij wordt zelfs spion bij de vijandelijke luchtmacht. Hij moet een samenzwering van een van de briljantste Duitse geheime agenten, Hauptmann Erich von Stalhein, verijdelen. Biggles' missie is succesvol en von Stalhein vlucht in een gestolen vliegtuig. Even later stort het toestel neer. Maar is de Duitser echt om het leven gekomen?

Biggles is blij dat hij weer terug is bij 266 squadron in Frankrijk. Hoewel elke dag weer nieuwe gevaren brengt, wil deze geboren piloot niets liever dan vliegen, waarbij hij zijn grote ervaring in de strijd kan werpen.

Kort voor het eind van de oorlog krijgt Biggles te maken met een realiteit van geheel andere aard. Zijn Sopwith Camel heeft motorproblemen en hij landt op een akker, dicht bij een boerderij. Een knap meisje in een blauwe jurk komt naar hem toe. Marie Janis is achttien jaar en de twee jonge mensen worden verliefd op elkaar. Maar Marie Janis bewaart een gruwelijk geheim: ze is een Duitse spionne!

Avontuurlijk aangelegde romanhelden zitten niet gezellig bij de open haard, met vrouw en kinderen. Biggles ontsnapt niet aan de regel dat helden alleen onmogelijke liefdes kennen...

De filosofie van Biggles, volgens Johns

Er zijn twee mogelijkheden:
Of je bent op de grond, of je bent in de lucht.
Als je op de grond bent, hoef je je geen zorgen te maken.

Als je in de lucht bent, zijn er twee mogelijkheden:
Of je vliegt, of je stort neer.
Als je vliegt, hoef je je geen zorgen te maken.

Als je neerstort, zijn er twee mogelijkheden:
Of je valt te pletter, of je valt niet te pletter.
Als je niet te pletter valt,
hoef je je geen zorgen te maken.

Als je te pletter valt, zijn er twee mogelijkheden:
Of je raakt gewond, of je raakt niet gewond.
Als je niet gewond raakt,
hoef je je geen zorgen te maken.

Als je gewond bent, zijn er twee mogelijkheden:
Of je komt er bovenop, of je gaat dood.
Als je er bovenop komt,
hoef je je geen zorgen te maken.
Als je doodgaat,
hoef je je ook geen zorgen meer te maken.

Aan hun romance komt een tragisch eind wanneer Marie Janis op een zekere nacht hoort dat de Duitsers van plan zijn 266 squadron te bombarderen. Ze gaat naar het vliegveld om Biggles te waarschuwen. Ze weet echter niet dat de Britse inlichtingendienst de plannen van de vijand te weten is gekomen. Ze weet evenmin dat de Engelsen de Duitsers een kaart in handen hebben gespeeld, waarop als doelwit de plaats is aangegeven van Marie's boerderij.

Wanneer Biggles de boerderij in brand ziet staan, denkt hij dat Marie nog binnen is en stort hij zich in de vlammen. Kolonel Raymond van de geheime dienst en zijn mannen halen Biggles uit de vuurzee en vertellen hem de waarheid over Marie Janis. De wanhopige Biggles keert terug naar 266 squadron. Hij weet niet dat Marie, die hem had willen waarschuwen, inmiddels naar Duitsland is gevlucht. Biggles krijgt een laatste brief van

haar, waarin ze schrijft dat ze altijd van hem zal houden en dat ze elkaar ooit terug zullen zien. De oorlog heeft de geliefden gescheiden en ze horen lange tijd niets van elkaar. Biggles vergeet Marie Janis echter nooit en nooit zal hij een ander liefhebben.

Hoe gaat het in vredestijd met de carrière van majoor Bigglesworth, DSO, DFC, MC? Zoals veel jonge militairen die de oorlog hebben overleefd, is Biggles overladen met onderscheidingen, maar hij is niet in staat werk te vinden in de burgermaatschappij. Gelukkig heeft hij iemand ontmoet die hem zijn leven lang zal steunen. Tijdens de oorlog worden hechte vriendschappen gesmeed en Biggles heeft een kameraad voor het leven gevonden in de persoon van zijn neef, Algy Lacey.

De enige manier voor mannen als Biggles en Algy om hun boterham te verdienen, is om hun vliegervaring te exploiteren. Ze beginnen als piloten voor een oliemaatschappij in Centraal Amerika. Ze kopen een watervliegtuig en reizen de hele wereld af. Ze knappen allerlei klusjes op, komen terecht in gevaarlijke situaties en houden er zo nu en dan ook nog wat geld aan over. In de vele avonturen die ze beleven, speelt het vliegtuig steeds een belangrijke rol.

Ginger Hebblethwaite, een zestienjarige jongen, komt Biggles en Algy te hulp op een van hun omzwervingen. Hij blijft bij hen als vriend en beschermeling. Op een dag, als het drietal een bende goudsmokkelaars op het spoor is, krijgt Biggles de schok van zijn leven: de leider van de bende is niemand anders dan... von Stalhein! De sinistere Duitse spion, die dus niet tijdens de oorlog is omgekomen, wordt Biggles' aartsvijand.

Wanneer de tweede wereldoorlog uitbreekt, aarzelen Biggles, Algy en Ginger geen moment. Ze melden zich aan bij de *Royal Air Force* en nemen actief deel aan de Slag om Engeland. Biggles wordt *Squadron Leader* van 666 gevechtssquadron, uitgerust met Spitfires. Hij is al snel even vertrouwd met dit toestel als met zijn oude Sopwith Camel.

Opnieuw levert Biggles heroïsche luchtgevechten tegen de Duitsers en mede dankzij zijn ervaringen, opgedaan in de eerste wereldoorlog, wordt hij voor de tweede keer een vliegheld.

Mount Street, Mayfair, te Londen. In deze straat deelde Biggles met zijn kameraden een appartement in de tijd van zijn avonturen als vlieger-detective...

Tijdens het interbellum was kolonel Raymond *Assistant Commissioner of Police, Special Intelligence Branche*. Hij had Biggles toen al een aantal geheime opdrachten toevertrouwd. Direct na het uitbreken van de tweede wereldoorlog komt Raymond terug bij de luchtmacht en laat hij Biggles opnieuw gevaarlijke missies uitvoeren. Zo creëren Biggles, Algy en Ginger een clandestiene basis voor watervliegtuigen aan de Oostzee, vlak onder de neus van de Duitsers. Tijdens de invasie van Noorwegen speelt Biggles voor spion en wordt hij opnieuw - voor een paar dagen - lid van de Luftwaffe. De drie kameraden doen ook mee aan een operatie

Het oude gebouw van Scotland Yard, vlak naast de Big Ben. Biggles en zijn collega's hadden er hun kantoor op de eerste verdieping...

Biggles honderd jaar!

Wanneer is Biggles precies geboren? Het is iets wat de fanatici, die het werk van Johns uitpluizen, voortdurend bezighoudt. Biggles' geboorteplaats is bekend: Chini, Gharwal, in het noorden van India (*Biggles goes home*). De maand en het jaar, daarentegen, variëren. *The boy Biggles* doet vermoeden dat er wat het jaar betreft twee mogelijkheden zijn: 1899 of 1900. In *Biggles goes to school* vinden we maart 1899, maar in *Biggles learns to fly* zou het gaan om mei van datzelfde jaar. In *Biggles looks back* wordt wederom het jaar 1899 genoemd. Het lijkt dus aannemelijk dat 1899 kan worden beschouwd als Biggles' geboortejaar, maar het mysterie van de maand en de precieze datum blijft nog steeds bestaan. Onverdraaglijk!

die moet verhinderen dat belangrijke wetenschappelijke documenten in handen van de Russen vallen. In deze drie avonturen doet von Stalhein, die een van de chefs van de Gestapo is geworden, zijn uiterste best om een eind te maken aan de intriges van Biggles en zijn vrienden. Diverse keren krijgt von Stalhein het drietal in zijn macht. Biggles wordt zelfs voor een krijgsraad gebracht en ter dood veroordeeld. Wanneer hij voor het vuurpeloton staat, verschijnt Ginger ten tonele. Hij schakelt met een mitrailleur de beulen van zijn kameraad net op tijd uit.

Later wordt 666 squadron overgeplaatst naar India, Maleisië en Borneo. Daar vechten Biggles en zijn vrienden tegen de Japanners. Aan het eind van de oorlog is Biggles een van de meest ervaren jachtvliegers ter wereld. De lessen die hij in zijn jonge jaren heeft geleerd, hebben hun vruchten afgeworpen.

Met de vrede komt een eind aan de vliegavonturen van Biggles. Wat nu? In het burgerleven liggen de banen niet voor het opscheppen en de drie mannen kunnen - na alles wat ze hebben meegemaakt - er niet toe komen om op een saai kantoor te gaan werken. De oplossing voor hun probleem komt van kolonel Raymond. De ex-inlichtingenofficier is bezig om binnen Scotland Yard een afdeling te creëren die gespecialiseerd is in de bestrijding van de luchtvaartmisdaad. Biggles wordt de chef-vlieger en zijn team wordt aangevuld met Algy, Ginger en Lord Bertie Lissie. Bertie, een collega uit de tijd van 666 squadron, is vanaf dit moment het vierde, vaste lid van het team.

De kersverse vlieger-detective en zijn vrienden komen in hun voortdurende strijd tegen het onrecht in alle uithoeken van de wereld. In de loop der tijd gebruikt de groep verschillende typen vliegtuigen en helikopters, waarmee ze soms zelfs luchtgevechten uitvoeren.

Von Stalhein is nu in dienst van het communistische Oost-Duitsland en zet - zonder veel succes - zijn strijd tegen Biggles voort. Wanneer hij uiteindelijk door zijn eigen mensen wordt uitgestoten, sluit hij vrede met Biggles. In de naoorlogse jaren verschijnt nog een ander personage uit Biggles' jonge jaren ten tonele: Marie Janis. Als Biggles hoort dat zijn oude liefde bedreigd wordt door de communisten in Tsjechoslowakije, gaat hij haar met zijn vliegtuig ophalen en brengt hij haar in een adembenemende vlucht naar het veilige Engeland.

Zo nu en dan voeren zijn opdrachten hem naar India, het land van zijn jeugd. Als kind had hij nooit kunnen denken dat hij eens hoog boven zijn geboorteland zou vliegen. Maar vliegen was zijn lot. En tijdens twee wereldoorlogen heeft hij bewezen een jachtvlieger van uitzonderlijke klasse te zijn.

Biggles heeft zijn vrienden, zijn aartsvijand en zijn grote liefde ontmoet omdat hij vlieger is. In zijn jonge jaren staat voor hem vliegen gelijk aan avontuur. Als volwassen man wordt het een beroep waar hij van houdt. Als vlieger-detective kan hij blijven vliegen en misdaad en onrecht bestrijden, zij aan zij met zijn kameraden, in de oneindige vrijheid van de hemel. Een leven in het teken van de luchtvaart!

Jennifer Schofield

William Earl Johns is zeer ten onrechte beschuldigd van racisme. Zijn onbetwiste liefde voor Groot-Brittannië heeft zonder twijfel bijgedragen tot deze legendevorming. In die tijd meende Engeland een beschavende rol te moeten vervullen in de wereld... Een rol, die Johns evenwel afzwakte in zijn verhalen.

Biggles

Zijn wereld. Zijn vrienden. Zijn vijanden.

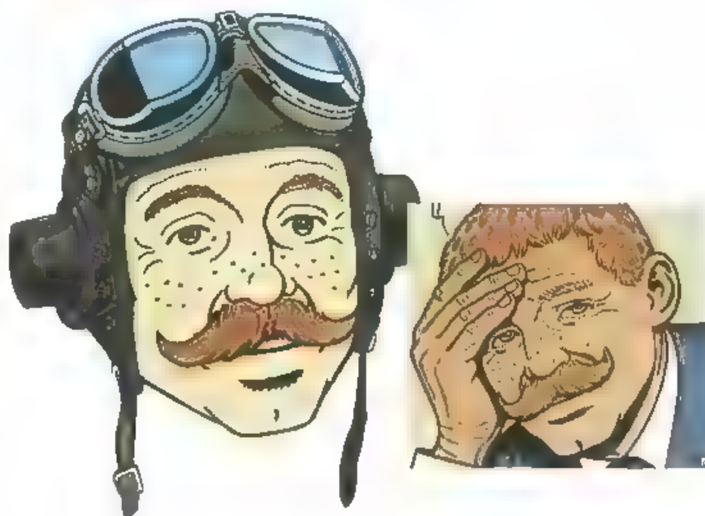
In de wereld van Biggles zijn goed en kwaad heel nauwkeurig omschreven. Onze held trekt uiteraard ten strijde tegen het kwaad. Deze instelling deelt hij met zijn vrienden. Zijn avonturen in het interbellum getuigen dan ook van zijn niet aflatende inzet voor vrijheid en gerechtigheid. De vrienden zijn trouwe verdedigers van weduwen en wezen tegen allerlei soorten criminelen.

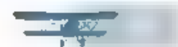
Na de tweede wereldoorlog rollen Biggles en zijn makkers in een ideale baan bij de Luchtpolitie. Samen bestrijden ze de misdaad en verdedigen ze het recht, in Engeland en elders in de wereld. Maar Biggles doet meer dan alleen de verdrukten helpen. Hij heeft ook een open oog voor hun noden. Op een dag komt hij de Zinns te hulp, een kleine stam in Oeganda die geterroriseerd wordt door diamantzoekers. Biggles is al snel meester van de situatie, maar hij doet tevens een belangrijke ontdekking. De streek is rijk aan bauxiet, een mineraal waarvan aluminium wordt gemaakt. Omdat Biggles wil dat de Zinns verder in rust en vrede kunnen leven, zwijgt hij over de bauxietvondst.

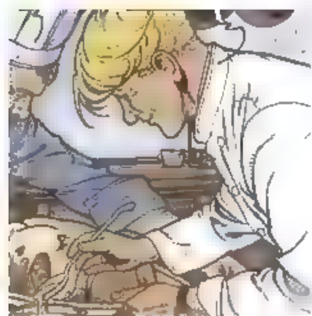
Dit verhaal onderstreept Biggles' karakter en zijn visie op de wereld. Hij heeft diep respect voor andere mensen, hoe ze ook van hem mogen verschillen. Dat levert hem een woordenwisseling op met zijn baas, kolonel Raymond. Deze vindt dat Biggles wel heel vreemde vrienden heeft. "Als de mensen eerlijk tegen mij zijn, ben ik eerlijk tegen hen, wat hun ras, kleur, politieke overtuiging of geloof ook mag zijn... Ik heb heel wat gezien van de wereld en de mensen zijn - een paar uitzonderingen daargelaten - niet slecht, zolang je ze de gelegenheid geeft hun eigen leven te leiden..."

Biggles heeft de loyale steun van zijn drie vrienden. Het zijn oudgedienden van zijn squadron, die na de oorlog hebben besloten met hem in dienst te treden bij de Luchtpolitie.

Algernon Montgomery Lacey is een neef van Biggles. Sinds hun diensttijd bij 266 squadron, tijdens de eerste wereldoorlog, zijn ze kameraden. Algy heeft van zijn vader, een Lord, de titel "Honourable" geërfd, maar op het slagveld verdient hij door zijn moedig gedrag zijn strepen van *captain*. Wanneer Algy bij 266 squadron komt, kan Biggles hem alleen herinneren als een verwend kind in een fluwelen pakje. Maar Algy ontpopt zich al gauw tot een uitzonderlijk dappere vlieger. Op een dag duikt hij, met vastgelopen mitrailleurs, als een dolle hond af op vijandelijke toestellen. De roodharige Algy is een grappenmaker, met het hart op de tong. De oorlog heeft van hem en Biggles onafscheidelijke vrienden gemaakt.

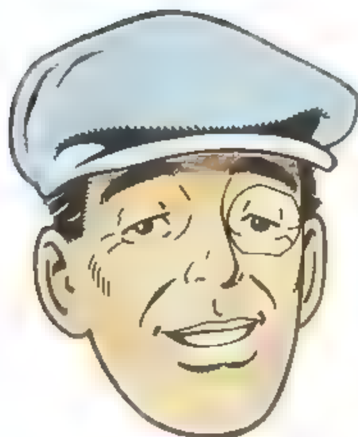

"*Ginger*" (Johns vertelt ons nooit zijn echte voornaam) *Hebblethwaite* wordt zo genoemd wegens de kleur van zijn haar. Hij is de zoon van een mijnwerker uit Yorkshire. Op zijn zestiende gaat Ginger naar Londen om zich aan te melden bij de R.A.F. Onderweg ontmoet hij Biggles, die op dat moment achterna wordt gezeten door Russische agenten. Ginger is alert, moedig en vindingrijk. Hij heeft een grote bewondering voor de beroemde vliegheld en komt hem onmiddellijk te hulp. Biggles en Algy zijn vanaf dat moment Gingers vrienden. Ginger gaat met hen mee op avontuur en wordt zelf ook vlieger.

Lord Bertie Lissie is de laatste van het kwartet die ten tonele verschijnt. Hij maakt een opzienbarende entree bij het squadron van Biggles door op een jachthoorn te blazen om zijn hond, Towser, te roepen. Bertie heeft de trekken van een typische aristocraat en draagt een monocle. Zijn afwezige houding en zorgvuldige woordkeus, in combinatie met een licht stotteren, versterken deze indruk nog. Maar ondanks zijn uiterlijk en excentrisch gedrag, is Bertie een briljant vlieger, dapper en vastberaden. Hij is meedogenloos in het gevecht en hoewel hij er nogal sullig uitziet, blijkt hij over onverwachte intellectuele eigenschappen te beschikken.

De vier vliegers vormen samen een onverslaanbaar team. Biggles is een geboren leider en zijn vrienden steunen elkaar voor de volle honderd procent.

Biggles heeft uiteraard meer vrienden. Een van hen is de trouwe *Flight Sergeant* Smyth, de mecanicien die tijdens de eerste wereldoorlog de zorg had voor de toestellen van onze helden. Smyth is een wat oudere man, uitgerust met een flinke dosis lef, die in het interbellum een aantal avonturen beleeft met Biggles. Indien nodig, kan hij een vliegtuig besturen en op een keer redt hij Biggles, Algy en Ginger met een watervliegtuig, net voordat ze door de vijand gevangen zouden worden genomen. Zoals Algy graag zegt: "Smyth praat niet veel, maar hij is er altijd als je hem nodig hebt." Hoewel Smyth een stuk ouder is dan Biggles, komen we hem een paar keer tegen in de avonturen tijdens de tweede wereldoorlog en zelfs in de Luchtpolitie-verhalen.

Kolonel Raymond, een hoge officier bij de Britse Inlichtingendienst en de Luchtpolitie, mag ook tot de vrienden van Biggles gerekend worden. Raymond heeft een enorm vertrouwen in diens oordeel, moed en vindingrijkheid. Raymond stuurt Biggles niet alleen tijdens de oorlog, maar ook in vredestijd op geheime missies. Biggles heeft bewondering en respect voor Raymond, maar hij heeft een afschuw van spionagewerk. De vlieger is te eerlijk en te rechtschapen om zich te kunnen inlaten met intriges en bedrog. Maar hoe vijandig Biggles ook staat tegenover spionage, hij kwijt zich elke keer trouw - en met veel succes - van zijn taak.

Biggles koestert geen haat jegens zijn vijanden. Hij beseft heel goed dat de vliegers die hij bestrijdt hun land dienen, net zoals hij voor zijn vaderland vecht. Elke keer als hij een tegenstander ziet neerstorten, voelt hij iets van pijn. Uiteraard kan Biggles ook kwaad worden, huilen om de dood van een kameraad, zich hevig opwinden bij het zien van onschuldige slachtoffers, of zich opwinden over laf gedrag in een gevecht. Tijdens de tweede wereldoorlog veroordeelt hij krachtig de wreedheden die de nazi's en de Japanners hun gevangenen laten ondergaan. Zijn avonturen als vlieger-detective weerspiegelen zijn verachting voor drughandelaren, die zich verrijken door de ellende die ze in de maatschappij veroorzaken.

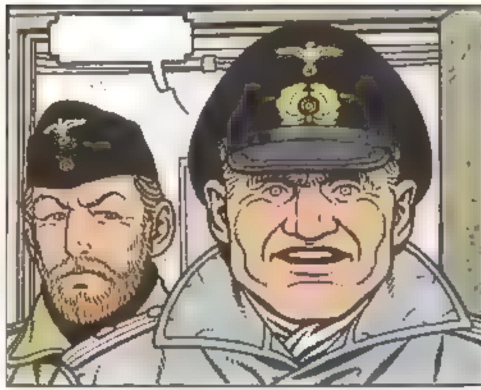

Van alle tegenstanders van Biggles kan er één worden beschouwd als zijn echte aartsvijand: *Hauptmann Erich von Stalhein*. Voor deze Pruisische edelman en beroepsmilitair van de oude stempel is er niets belangrijkers dan Duitsland. Von Stalhein is tijdens de eerste wereldoorlog een briljant agent in Palestina... tot het moment dat Biggles erin slaagt hem te ontmaskeren als de man achter een complot tegen de Engelsen.

De boosaardige Duitser is een elegante aristocraat, met monocle en sigarettenpijpje. Hij is intelligent, meedogenloos en vasthoudend. Nadat Biggles hem tijdens het interbellum twee keer te slim af is geweest, wordt von Stalhein gedurende de tweede wereldoorlog zijn doodsvijand.

Na de nederlaag van zijn geliefde Duitsland, heeft von Stalhein geen vaste basis meer. Hij laat zich in met diverse criminele projecten, om uiteindelijk in dienst te treden van het communistische regime van Oost-Duitsland. Zijn lange strijd met Biggles zet zich voort in de periode van de Luchtpolitie. Ook dan delft de Duitser het onderspit. Von Stalhein heeft bij zijn bazen afgedaan en komt terecht in een gevangenkamp op het Siberische eiland Sachalin. En dan gebeurt het ongelooflijke: Biggles en zijn vrienden gaan hem bevrijden! Het is in feite een idee van Raymond. Deze is ervan overtuigd dat von Stalhein de Engelsen veel nuttige informatie kan geven. Biggles heeft zijn oude vijand nooit geminacht, omdat deze uit vaderlandsliefde handelde. De Duitser geeft uiteindelijk op zijn beurt toe dat Biggles ook uit overtuiging opereerde. Von Stalhein gaat in Londen wonen en de twee mannen verzoenen zich. De Pruis heeft in ongeveer twintig Biggles-verhalen de rol van de schurk gespeeld.

Is *Marie Janis* uiteindelijk de vriendin of de vijandin van Biggles? Wanneer hij haar tijdens de eerste wereldoorlog ontmoet, is ze een knappe blondine van achttien jaar. Biggles wordt verliefd op haar. Maar Marie is een Duitse spionne die - zonder dat hij het merkt - een boodschap voor haar landgenoten afwerpt boven vijandelijk grondgebied. Maar Marie wordt ook verliefd op Biggles en ze

Een slechtere man dan de Pruis von Stalhein is moeilijk te vinden. Hij is de stereotype schurk in de avonturen van Biggles. Altijd aan de kant van de onderdrukkers, altijd operend in het duister. Maar met de tijd wordt Johns' oordeel genuanceerder over Biggles' aartsvijand.

zet haar leven op het spel om hem te redden. De geliefden zien elkaar vele jaren niet. Door een speling van het lot, brengt Erich von Stalhein hen weer bij elkaar.

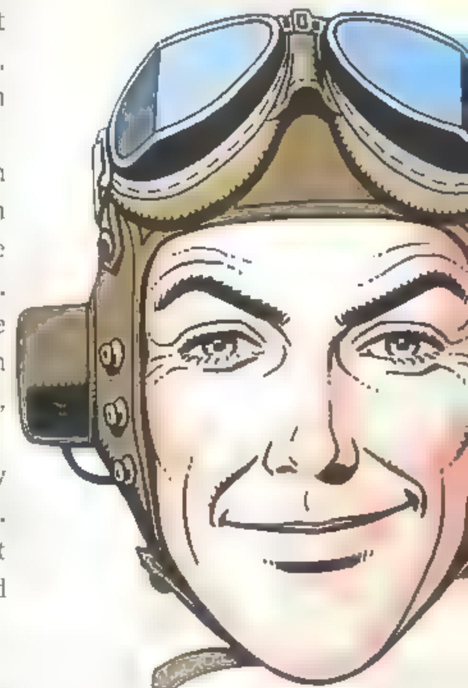
Op een avond, nadat Biggles en Erich vrienden zijn geworden, vertrouwt de laatste zijn vroegere vijand toe dat ook hij verliefd was op Marie. Zij wilde niet met hem trouwen, noch met iemand anders, want haar hart behoorde Biggles toe.

Marie is geen Duitse, maar de dochter van een Tsjechische baron. Ze woont in haar eentje in het familiekasteel in Bohemen. Haar leven is in gevaar, omdat ze heeft geweigerd de communistische autoriteiten te vertellen waar de familieschat is verborgen. Biggles, Bertie en Erich gaan het onmogelijke proberen: Marie naar Engeland brengen. Ze slaagt erin haar erfenis met zich mee te nemen, met inbegrip van de kroon van de koningen van Bohemen.

Biggles en Marie houden nog steeds van elkaar. Marie heeft een cottage gekocht en ze ziet Biggles regelmatig. Ze zijn goede vrienden en er is geen bitterheid tussen hen. Ze danken hun geluk aan de man die lange tijd Biggles' aartsvijand was. In de wereld van Biggles zijn goed en kwaad onaantastbaar, maar mensen kunnen veranderen.

Biggles' vijanden nemen het niet zo nauw met mededogen, vrijheid en gerechtigheid. Biggles' vrienden helpen hem bij zijn niet aflatende inspanningen om een betere wereld te creëren.

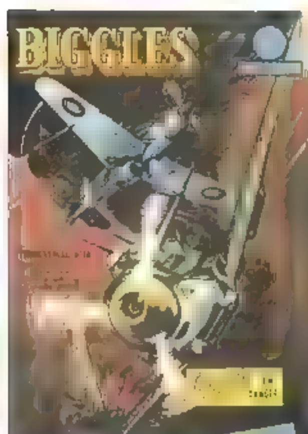
Jennifer Schofield

Biggles
in beeldvorm

Hoe gaat het stripwereldje om met de figuren zoals ze door W.E. Johns bedacht zijn? Eerst even duidelijk maken, om welke strips het dan gaat:

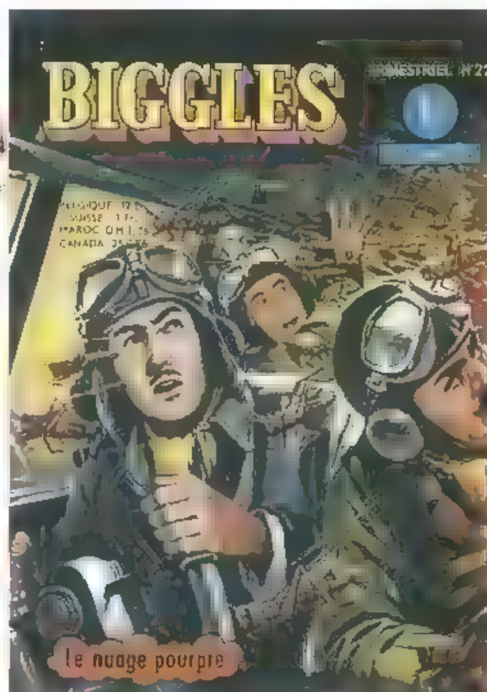

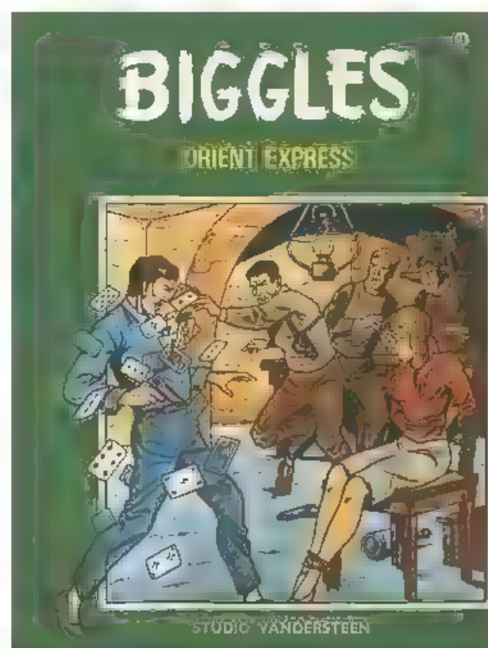
De Artima-Aredit reeks.

- Periode van uitgifte / aantal delen: 1963-1968 / 22.
- Uitgegeven door: Les Presses de la Cité/ Artima (Frankrijk) deel 1-12; Aredit (Frankrijk) deel 13-22.
- Geschreven door: W.E. Johns (1 t/m 22).
- Getekend door: Guicha (1 t/m 12), R. Mellies (13 t/m 22).
- Taal: Frans.

De kleine boekjes (13 x 18 cm) van Presses de la Cité werden uitgegeven in zwart-wit, met een kleuromslag. Aan Roger Melliès hebben we de laatste titels van deze serie te danken. Hij maakte uit liefde voor de luchtvaart een overstap naar de strip. Zijn overvloedige productie omhelst onder meer de reeksen "Tex Bill" en "Toni Cyclone", die zonder onderbreking gedurende meer dan vijfentwintig jaar werden uitgegeven. Hij stierf in het harnas, in het jaar 1969.

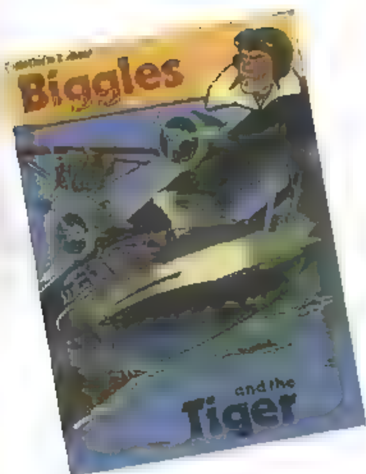

De Studio Vandersteen reeks.

- Periode van uitgifte / aantal delen: 1965-1969/20, 1998 deel 21; heruitgave 1&2 in 95.
- Uitgegeven door: Studio Vandersteen (België).
- Geschreven door: W.E. Johns (1/2/4/5/6/8/9).
- Getekend door: K.Verschuere (1 t/m 12), K. Biddeloo (13 t/m 21).
- Taal: Nederlands.

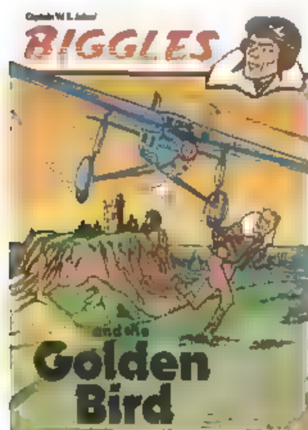

De MIKLO reeksen.

- Periode van uitgifte / aantal delen: 1990-heden / 13.
- Uitgegeven door: MIKLO
- Geschreven door: W.E.Johns (1/2/3/6), M.Oleffe (5/7/9/11/13).
- Getekend door: F. Bergèse (1/2/3/4/6), E. Loutte (5/7/9/11/13).
- Taal: Frans, Duits, Engels, Nederlands, Tsjechies.

De Semic Press reeks.

- Periode van uitgifte / aantal delen: 1977-1984/7.
- Uitgegeven door: SEMIC PRESS (Zweden)
- Geschreven door: B. Karlström (1/2/3/4) S. Stjernvik & J. Sander (5/6/7)
- Getekend door : B. Karlström (1/2/3/4/) S. Stjernvik (5/6/7). De Deense uitgave vermeldt in deel zes als tekenaar en mede-schrijver Stig Bramsen i.p.v. Stig Sternvik.
- Taal: Zweeds, Deens, Noors, Fins, IJslands, Engels, Nederlands.

Van 1977 tot 1984 verscheen een reeks Zweedse strips, waarvan enkele zelfs in het Engels werden vertaald. Deze werden gepubliceerd in het Sunday Express Magazine. Er werkten twee tekenaars aan dit project: Björn Karlström en Stig Stjernvik. Het is verreweg het slechtste wat in dit genre is gemaakt.

De gele zwaan

Piraten van de Zuidpool

Het [illegible] van de Spitfire

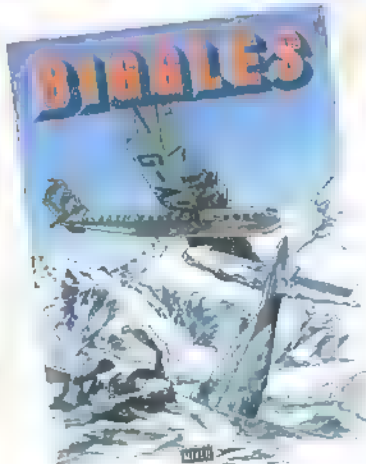
De vlucht van de Wallenstein

De laatste Zeppelin

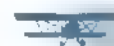

Het zwaard van Wodan

Dodelijke sneeuw

Miklo is de enige uitgeverij die doorgaat met het uitbrengen van de avonturen van Biggles in stripvorm. De personages zijn gecreëerd door Francis Bergèse, de befaamde Franse luchtvaarttekenaar. Bergèse heeft zich ook laten inspireren door de boeken van W.E. Johns. De avonturen van de hand van het duo Loutte-Oleffe kunnen overigens volgens de liefhebbers een vergelijking met de verhalen van Johns glansrijk doorstaan.

En nu de strips naast de oorspronkelijke boeken gelegd. Uiteraard is voor elke hoofdpersoon het woord eerst aan W.E. Johns.

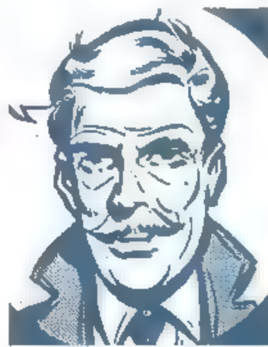
Commodore Raymond

Het uiterlijk van de toekomstige opdrachtgever wordt bij gelegenheid van zijn kennismaking met Biggles wel zeer summier weergegeven. Het enige dat er later nog prijsgegeven wordt, is dat Raymond rookt en een monocle draagt. Des te opmerkelijker dat de stripfiguur Raymond er bij alle tekenaars toch hetzelfde uitziet. Zonder monocle, overigens. De schrijvers zijn het minder met elkaar eens, waar het zijn titel betreft. Bij *Miklo* is hij nog groupcaptain, bij *Vandersteen* is hij inmiddels kolonel, bij *Semic Press* is hij bevorderd tot generaal. Alleen *Artima/Aredit* gebruikt de oorspronkelijke rang van commodore. Opmerkelijk is dat *Vandersteen* ook aankomt met een tegenhanger van Raymond: kolonel Lottison. Alleen door een bril onderscheidt deze zich van alle stripvariaties op Raymond.

Raymond, gezien door de Zweden, Studio Vandersteen en Guicha. Het personage is door iedereen op min of meer dezelfde manier uitgebeeld, met snor en met de flegmatieke houding van de typisch Britse officier.

Erich von Stalhein

...Hij was *lang* en *mager* en zelfs een beetje *fatterig* (...) hij was *kreupel* (...) en deze lichte verminking droeg er (...) toe bij dat hij iets lugubers had (...) was hij *donker*, had *koude*, sluwe *ogen* die een ander nooit recht aankeken en iets berekenends hadden, dat de *monocle* (...) niet kon verbergen. Deze belangrijke tegenspeler van Biggles wordt in de strips vrijwel genegeerd. *Vandersteen* heeft de stijlvolle Erich vervangen door de fletse Hawk. Alleen *Semic Press* laat Erich de strijd aanbinden met onze helden. En dat dan nog maar in drie van de 61 beoordeelde strips. Aan de creatie van Karlström zit overigens een luchtje. Een Hergé-luchtje. Want vergelijk deze Von Stalhein maar eens met kolonel Sponz, hoofd van politie in Szohod ("De Zaak Zonnebloem") en later opduikend in Tapiocapolis ("Kuifje en de Picaro's"). Er is een subtiel verschil: de monocle is verhuisd van het linkeroog van Sponz naar het rechteroog van Von Stalhein. Maar ook een van de handlangers van Erich speelt een dubbelrol. Kapitein Gilbert blijkt niemand minder dan Haddocks stuurman Allan. Tel daarbij op het overnemen in deel 1 van een door Hergé ontworpen vliegtuig (de Carreidas 160, zie: "Vlucht 714") en je hebt een duidelijk geval van plagiaat.

Kuifjekenners zullen deze twee personages ongetwijfeld bekend voorkomen. Het zijn echter niet kolonel Sponz en Allan, maar Zweedse interpretaties van von Stalhein en zijn assistent Gilbert!

Bertie

...Het was een *lange, tengere* jongeman in het uniform van de luchtmacht, (...) verschrikkelijk *slordig* (...). Niemand (...) kon luitenant Lord Bertie Lissie knap noemen, Evenmin was er sprake van een *krachtig gelaat*. Integendeel, zijn *smalle, aristocratische* trekken hadden hem in Cranwell de bijnaam van "Cissy" bezorgd. (...). Door uiterlijke tekenen had hij wel geprobeerd zijn uiterlijk schoon wat te verbeteren, door een strokleurig *snorretje* aan te kweken en door een *monocle* voor zijn oog te planten, maar veel had het niet geholpen. Zijn *ogen* echter waren buitengewoon *blauw* en *stralend*.

... lord "Bertie" Lissie, een *beetje verwijfd* in zijn gezicht en zijn manier van doen, die eeuwig en altijd een *monocle* aan het poetsen

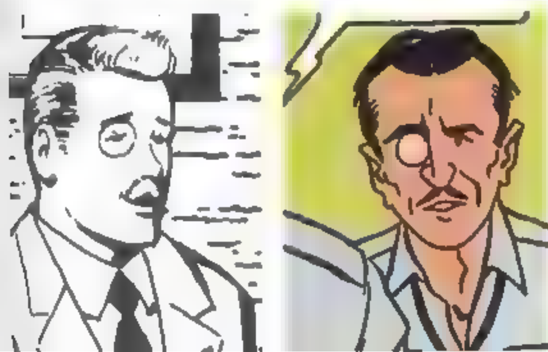
was, waarvan nooit iemand de reden kon achterhalen.

Als Erich wordt uitgeroepen tot minst populaire W.E. Johns-figuur binnen de stripwereld, dan is Bertie, (on)eervol tweede. Want slechts in twee series komt hij voor. De *Miklo*-strips zijn daarin heel duidelijk. Waar de andere drie helden voorkomen, daar is Bertie ook aanwezig. Ook bij *Artima/Aredit* is Bertie vertegenwoordigd daar waar Johns hem in zijn oorspronkelijke verhaal laat meedoen. Maar van *Semic-Press* mag Bertie alleen in het eerste deel opdraven. Hij maakt echter geen deel meer uit van de groep en speelt alleen een passieve rol: hij is slachtoffer die zich door Biggles moet laten redden. Maar hoe zit dat met de *Vandersteen*-strips? Daarin komen immers 7 oorspronkelijke W.E. Johns-verhalen voor. Opmerkelijk is dat in 4 van deze 7 verhalen Bertie meespeelt. In al die gevallen is Bertie door *Vandersteen* gewoon uit het script geschrapt.

Wat heeft *Vandersteen* en *Semic Press* ooit bewogen om Bertie in de ban te doen? Het gebrek aan vrouwen in de Biggles-reeks, gekoppeld aan het "een beetje verwijfd"-karakter dat Johns zelf aan Bertie toebedeelt, riekt te veel naar homoseksualiteit, althans voor daarvoor gevoelige types. Want niet alleen zijn *Vandersteen* en *Semic Press* niet gediend van Bertie, maar zij zijn ook de stripmakers die veel vrouw in hun strip doen.

De Bertie van Bergèse, zonder snorretje en met bruine ogen, heeft met Johns Bertie alleen een monocle gemeen. En zelfs dat niet altijd. In plaats van een beetje verwijfd is deze Bertie meer onconventioneel en graag bereid tot choqueren.

Bertie, gezien door Melliès en Karlström. De eerste heeft een uitgesproken gedistingeerd karakter. De tweede heeft een onvervalste boeventronie.

Algy

...Zijn metgezel was van dezelfde leeftijd, misschien een tikkeltje jonger, maar *steviger* gebouwd. Zijn *ronde*, met *sproeten* bedekte *gezicht*, werd bekroond door een *warrig* bos *blond* haar en was voorzien van een paar *ogen* die bij de minste aanleiding *vrolijk* twinkelden.

... De volwassen uitgave van de jongeling van vroeger was nog erger dan Biggles had verwacht. Zijn uniform was *vuil*, zijn *haar lang*, zijn *gezicht* dat voortdurend *geamuseerde verbazing* uitdrukte, een *massa sproeten*.

Er zijn evenveel Algy's als er striptekenaars zijn. Veel van de oorspronkelijke karakteristieken vinden we niet terug in de getekende versies. Bergèse slaagt daarin nog het best, met het ronde gezicht en de sproeten. Over een snor wordt door Johns echter niet gerept. En de kleur van het haar hoort meer bij Ginger dan bij de blonde Algy. Dat stevig gebouwde komt eigenlijk alleen bij de Stigs tot uitdrukking. Zelf hebben ze daar een ferme snor bij bedacht (net als de *Aredit*-versie) en een fikse sigaar om dat te benadrukken.

Ginger

...staarde hij in de wijdopenstaande ogen van een jongen van een jaar of vijftien, zestien. Hij was gekleed in lompen en hij was onbeschrijfelijk vuil, maar boven een overhemd zonder boord vertoonde zich een *open*, *wakker* en *sproetig* gezicht met een *ragebol* van verward *rood haar* erboven. De andere was weinig meer dan een jongen met *scherpe*, *onderzoekende* ogen; zijn houding was *waakzaam* en er ging iets *zelfverzekerds* van hem uit dat je nauwelijks bij een zo jonge man verwacht zou hebben. Een paar plukken *vuurrood haar* kwamen onder de rand van zijn vliegerskap.

Weinig rood haar en weinig sproeten voor Ginger in de strips. Alleen *Artima/Aredit* houdt zich weer keurig aan Johns. En hoe zit het met de leeftijd van Ginger? Die is immers 20 jaar jonger dan Biggles. Het is vooral de *Vandersteen*-studio die dit detail volledig ontgaat. Hun Ginger lijkt eerder de oudste van het stel. Maar wat opvallender is, is de overeenkomst tussen de Ginger van Bergèse en van Stig Bramsen/Stig Stjernvik. Hoe kunnen twee striptekenaars zo afwijken van Johns

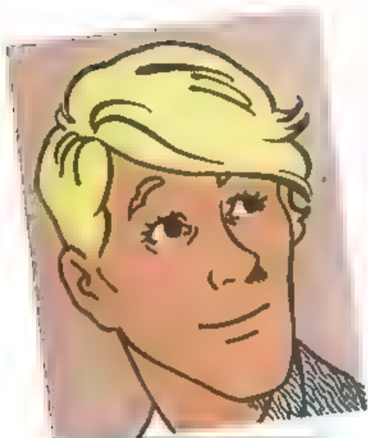

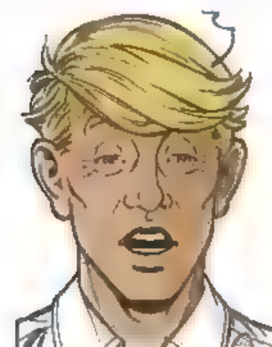

Algy is ongetwijfeld het personage dat door de diverse tekenaars het meest verschillend is uitgebeeld. De Zweden gaven hem een Groucho Marx-look (boven) en Guicha liet hem eruit zien als een Mexicaanse huurling (onder).

Ginger is een mysterie. De overeenkomst tussen de versie van Stig Bramsen en Stig Stjernvik uit 1982 en die van Bergèse (onder) is verbluffend. Heeft de internationaal bekende Bergèse zich laten inspireren door de Zweden? Dat is weinig waarschijnlijk, want hun albums zijn nooit in het Frans vertaald. De Fransman is zich overigens van geen kwaad bewust (zie het interview met hem op de volgende bladzijde).

beschrijving en dan toch zo op hetzelfde gezicht uitkomen, onafhankelijk van elkaar? Dat riekt weer naar plagiaat. Niet zo verwonderlijk als men bedenkt dat voorganger Björn Karlström zich aan plagiaat schuldig heeft gemaakt. Bovendien, Bergèse is een begrip in de stripwereld, terwijl Stig internationaal geen enkele betekenis heeft. Des te verwonderlijker om te ontdekken dat Bergèse zijn Ginger in 1990 ten doop hield, terwijl de Zweedse Ginger al in 1982 ter strip-wereld kwam. Oeps!

Biggles

...Er was niets merkwaardigs of zelfs krijgshaftigs aan zijn uiterlijk te bekennen; integendeel, hij was *schraal*, eerder *onder* de *gemiddelde lengte* en zag er *vrij teer* uit. Een lok *blond haar* kwam aan een kant onder zijn zwierig staande *RFC*-pet uit, zijn *ogen*, die nu vol verwachting sprankelden, waren *lichtbruin* van kleur. Zijn trekken waren *fijngesneden*, maar zijn *vierkante kin* en de *krachtige lijnen* van zijn *mond* onthulden een zekere *koppigheid*, een *doorzettingsvermogen* dat elke indruk van zwakte loochende. Alleen zijn *handen*, die *klein* en *wit* waren, hadden die van een *meisje* kunnen zijn.

...Hij was *slank*, *gladgeschoren* en had een *kaarsrechtse houding*, die op een militaire opleiding wees. Deze veronderstelling werd echter weer half en half aan het wankelen gebracht door de *weemoedige* uitdrukking op zijn nogal *jongensachtig* gezicht. De lijnen rondom zijn mondhoeken en zijn *grijze ogen* gaven hem een uitdrukking van een zelfvertrouwen en zelf-verzekerdheid, die ver boven zijn jaren uitgingen.

...Hij had een lichte stap, zijn figuur was *tenger*, had haast iets *jongensachtigs*, maar zijn houding was die van een man van ervaring. Zijn *lichtbruine*, *diepliggende ogen* waren geen ogenblik stil, ze hadden een eigenaardige gloed; je zou die kunnen omschrijven als een smeulend vuur dat in overeenstemming scheen te zijn met een *bleek*, *gladgeschoren* gelaat, waarop de spanning (...) lijnen had getrokken. Zijn *handen*, *klein* en *tenger* als die van een *jong meisje*.

Van alles wat, tot zelfs in regelrechte tegenspraak met elkaar, zoals blijkt uit de ogen, die zowel lichtbruin als grijs worden genoemd.

Geen wonder dat de striptekenaars niet goed raad weten met deze omschrijving. Grappig is dat alleen de *Vandersteen* en *Artima/Aredit*-tekenaars zich ervan bewust lijken te zijn dat Biggles toch een kleine zwakheid heeft: hij rookt graag een sigaret. Ook valt weer op hoe onbevangen de striptekenaars omgaan met snorren, zonder dat daar bij Johns sprake van is. Integendeel: hoewel Johns duidelijk spreekt van "gladgeschoren", komen beide *Vandersteen*-tekenaars, alswel de *Aredit*-tekenaar met een snorretje. Fout dus! Of toch...? Want wat lezen we in "Biggles komt te hulp": “Weinig op zijn gemak in een ouderwets pak en met een paar veranderingen in zijn uiterlijk - hij had bijvoorbeeld zijn *snor* afgeschoren - ..."

Misschien betreffen al die strip-versies die niet op de Biggles-volgens-Johns lijken dan ook allemaal vermommingen van Biggles, bedoeld om niet herkend te worden door de onderwereld. Het is dan voor Biggles te hopen, dat boeven geen strips lezen.

Harry Sluiter

Biggles' uiterlijk verschilt ook nogal, op zijn scherpe wenkbrauwen en zijn kapsel na. Alleen Karlström heeft hem blond gemaakt. Maar dat is te verwachten van een Scandinaviër.

Biggles

Ontmoeting met Francis Bergèse

Francis Bergèse is de man aan wie Biggles zijn huidige uiterlijk te danken heeft. Inmiddels is Bergèse weer *Buck Danny* gaan tekenen, maar hij heeft nog steeds heimwee naar de Britse vlieger. Een terugblik naar het ontstaan van de stripreeks en de manier waarop de maker ervan te werk is gegaan.

Francis, hoe ben je destijds bij Biggles beland?

Eigenlijk door toeval. In 1989 stond de reeks *Buck Danny*, waarvan ik de tekenaar was, een tijdje stil omdat de schrijver, Jean-Michel Charlier, een achterstand had met zijn scenario. De Brusselse uitgever Claude Lefrancq hoorde dat ik om werk verlegen zat en hij vroeg me of ik er iets voor voelde een verhaal van Biggles te maken. Ik kende het personage alleen maar van naam en ik wilde eerst een van Johns boeken lezen. Claude gaf me "De Gele Zwaan". Ik was meteen geboeid door het verhaal.

Je wist dus niets van het personage af. Op welke manier heb je hem vormgegeven?

Lefrancq vroeg me in de geest van de "klare lijn" te werken, om een onderscheid te maken met *Buck Danny*. Ik besloot de penseel, die ik had ingeruild voor de pen, weer ter hand te nemen en ging op een kleiner formaat werken. Het resultaat zag er zo klassiek uit, dat mij vaak werd gevraagd of ik Biggles vóór mijn *Buck Danny*-periode had gemaakt. Wat de personages betreft, heb ik geen rekening gehouden met de aanwijzingen van de auteur. Ik kende hem trouwens niet eens. Ik liet mijn fantasie de vrije loop. Door het bestuderen van de reacties van Biggles en zijn vrienden, kreeg ik langzamerhand een beeld van hun uiterlijk. Ze moesten ook voldoende getypeerd zijn om ze er tussen de andere personages uit te laten springen...

Sommige kenners wijzen op de overeenkomst tussen een aantal van je personages en die van tekenaars die je zijn voorgegaan. Met name de 'Ginger' van de Zweden Stig Bramsen en Stig Stjernvik...

Dat is een pure samenloop van omstandigheden, want ik heb hun tekeningen nooit gezien. Dat geldt ook voor de strips die bij Artima-Aredit zijn verschenen. Ze hebben me laten zien hoe de diverse illustratoren van Biggles het personage Raymond hadden vormgegeven. De overeenkomsten zijn verbluffend. Ik wilde hem er heel Brits laten uitzien, à la 'Major Thompson'...

En het huidige logo van de reeks? Vind je niet dat het een beetje lijkt op dat van Aredit?

De gelijkenis is volstrekt toevallig, want ik had die uitgaven nooit onder ogen gehad voordat ik het Biggles-logo maakte. Dat doet me trouwens denken aan een anekdote. Onze

verspreider vond het logo lelijk en verzekerde ons dat het niet zou verkopen. Claude Lefrancq en ik besloten ons er niets van aan te trekken. Ik geloof dat we daar goed aan hebben gedaan…

Met jouw verleden als vliegtuigtekenaar, zou het publiek eerder van je verwacht hebben dat je oorlogsavonturen van Biggles zou maken in plaats van verhalen zoals "De Gele Zwaan" of "De piraten van de Zuidpool". Hoe verklaar je die keuze?
Dat is de keus geweest van Claude Lefrancq. Hij is een Biggles-fanaat en gaf me in eerste instantie de verhalen die hij het best vond. Later heeft de Engelse uitgeverij *Red Fox* ons gevraagd om de populairste, zich in Engeland afspelende boeken te verstrippen. Dat zijn de avonturen ten tijde van de Slag om Engeland. Daar heb ik op ingehaakt met "Het bal van de Spitfire" en "Squadron Biggles".

Je wijdt je nu uitsluitend aan* Buck Danny. *Wat zijn volgens jou de verschillen tussen deze series?
Buck Danny is voor alles een militaire strip. Buck is - net als Biggles - teruggekeerd in het burgerleven, maar slechts voor een korte periode, in de tijd van *De Woestijnrovers*. Misschien had Charlier veel van Johns gelezen… Maar de wereld van *Buck Danny* is veel technischer, met uiterst moderne vliegtuigen. Ik wil overigens even duidelijk stellen dat ik Biggles niet helemaal in de steek heb gelaten. Ik heb de supervisie over de tekeningen, ik stel mijn documentatie beschikbaar en ik redigeer de scenario's. Het is niet uitgesloten dat ik ooit nog een keer Biggles ga tekenen. Je weet het nooit. Ik heb een zwak voor propellervliegtuigen. In mijn jeugd maakten die kisten mijn wereld uit…

Ontmoeting met Eric Loutte

Eric Loutte is de man die het heeft aangedurfd Francis Bergèse op te volgen. En die daarin ruimschoots is geslaagd. Hij heeft zich niet alleen de wereld van Biggles eigen gemaakt, maar hij heeft de reeks ook een persoonlijke stijl gegeven, die zich uit in nauwkeurigheid en grafische perfectie.

Eric, hoe ging de overname in zijn werk?
Het was in 1993. Ik hield me toen bezig met de bewerking van de SF-romans van Isaac Asimov in stripvorm. Met de dood van Asimov kwam ook een eind aan de serie. Ongeveer op hetzelfde moment besloot Francis Bergèse de stripversie van Biggles op te geven ten gunste van *Buck Danny*. Claude Lefrancq, met wie ik werkte, herinnerde zich dat ik ooit bij hem was geweest met een project voor een luchtvaartstrip. Hij stelde me voor de reeks Biggles voort te zetten. Ik maakte twee proefpagina's met de scenarist Michel Oleffe. Francis en de rechthebbenden van Johns werden het eens… en ik nam de fakkel over.

Hoe glijd je zo soepeltjes in een dergelijke serie?
Ik kende de albums van Francis Bergèse. Ik bewonderde zijn precisie en zijn gave voor het tekenen van vliegtuigen. Ik had dat nooit gedaan. Vreemd genoeg heb ik er geen bijzondere problemen mee gehad. Ik weet hoe mensen zich bewegen en ik beheers de techniek van het tekenen. Wat de vliegtuigen

betreft, is mijn stijl minder 'clean'. Ik ben een hyperrealist. Ik heb er behoefte aan voortdurend kleine details te tekenen. En aangezien het publiek dat leuk vindt...

Je albums staan bekend om hun extreme gedetailleerdheid. Hoe werk je?

Met heel veel geduld en een enorme hoeveelheid documentatie. Foto's, films, modellen. Ik ga ook regelmatig naar luchtvaartbijeenkomsten. Of het nu terecht is of niet, ik heb van de vliegtuigen die ik teken alle bijzonderheden nodig en ik vind het lastig om uit m'n hoofd te tekenen. Bovendien wil ik zo veel mogelijk de werkelijkheid reconstrueren, vooral de oude modellen.

Vreemd genoeg voel ik me meer thuis bij oude toestellen dan bij de sciencefiction-apparaten die ik voor die tijd tekende...

Wat vind je het leukst aan deze reeks?

Ik vind het heerlijk om de sfeer van vroeger te herscheppen. Dagelijkse scènes vormgeven, voertuigen zoeken, gebouwen, voorwerpen, kleding uit die tijd... Dat boeit me. En dat het me ook lukt, blijkt uit de reacties van de oudere lezers die ik ontmoet op stripfestivals. Die geven me vaak een compliment. Voor een man van mijn leeftijd klinkt het misschien raar, maar ik loop niet erg warm voor moderne vliegtuigen. Ze fascineren me wel, maar ik vind ze niet aantrekkelijk...

Waarom teken je niet de bestaande boeken van Johns?

Mijn scenarist, Michel Oleffe, schrijft liever zijn eigen verhalen. Om meer mogelijkheden te hebben voor eigen inbreng, denk ik, en om mij meer de gelegenheid te bieden vliegtuigen te tekenen. In de boeken van Johns spelen die niet altijd een hoofdrol. Met Michel ben ik altijd verzekerd van mijn portie oude, legendarische kisten...

Hoe werken jullie samen?

Een beter team is er niet. Hij zegt altijd dat mijn pagina's er totaal anders uitzien dan hij zich had voorgesteld... Maar hij wil graag verrast worden. Hij laat me erg vrij, al zegt hij wel dat ik soms dingen toevoeg die niets met het verhaal te maken hebben. Ik heb een keer een spoorlijn getekend op een plek waar die er duidelijk niet moest zijn... Dat schokte hem, hij heeft het er nog over... Maar het was zo'n schitterende locomotief... Dat zijn dingen die scenaristen nooit zullen begrijpen!

Michel Oleffe

De verenigingen

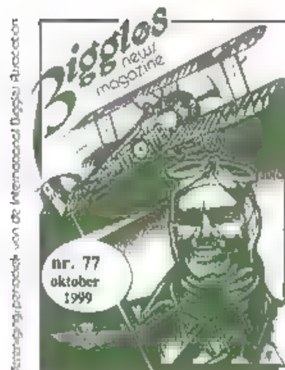
Het werk van William Earl Johns is zo populair en bekend geworden, dat er een aantal verenigingen is ontstaan. Via deze clubs, genootschappen en periodieken kunnen de liefhebbers van Biggles met elkaar in contact komen. Deze verenigingen zijn uitstekende informatiebronnen voor de mensen die de enorme bibliografie van Johns willen bestuderen. Ze bieden echter ook de gelegenheid om elkaar te ontmoeten en allerlei zaken te ruilen. De belangrijkste zijn:

BIGGLES & Co.
The W.E. Johns Quarterly Magazine

NUMBER 29 WINTER 1996/97

In het Biggles Centenary jaar...
1899 9 oktober resp. 14 november: I.B.A. MEETING, DEVENTER & 'BIGGLES 100 JAAR', MLM 1999

The Captain W.E. Johns Appreciation Society

Deze vereniging van liefhebbers komt twee keer per jaar samen: elk voorjaar in Rickmansworth, in de buurt van Londen en, in de herfst, in Nottingham. Tijdens deze bijeenkomsten worden conferenties gehouden, spelen georganiseerd en soms korte toneelstukken opgevoerd. Boeken en memorabilia met betrekking tot Johns' oeuvre worden er verkocht of geruild. Alle belangstellenden zijn er welkom.

Contactpersoon: Mrs. A. Thompson, Wendover, Windy Harbour Lane, Bromley Cross, Bolton, BL7 9AP Engeland

Biggles Flies Again. The Captain W.E. Johns Magazine

"Biggles Flies Again" is een tijdschrift voor liefhebbers van het werk van Captain W.E. Johns en voor de verzamelaars van zijn boeken. De artikelen betreffen alle aspecten van Johns' leven en werk. Er staan vaak onbekende teksten in, verhalen van de auteur zelf, analyses, interessante nieuwtjes en informatie over de bijeenkomsten van de *Captain W.E. Johns Appreciation Society*. "Biggles Flies Again" verschijnt twee keer per jaar, in januari en juli, en is verkrijgbaar via een abonnement. Het tijdschrift wordt uitgegeven door Jennifer Schofield, de biografe van W.E. Johns. Haar boek "Biggles! The Life Story of Captain W.E. Johns" is in 1993 heruitgegeven.

Contactpersoon: Mrs J. Schofield, Canna, West Drive, Brackelsham, Chichester, West Sussex, P020 8PF, Engeland

De International Biggles Association

Liefhebbers en verzamelaars van het omvangrijke werk van de Engelse oorlogsvlieger, illustrator en auteur Captain W.E. Johns (1893-1968) vinden elkaar bij de International Biggles Association, de enige Biggles-vereniging ter wereld, daterend van 1985. Deze organiseert op diverse plaatsen openbare bijeenkomsten met een ruilbeurs vol antiquarische en nieuwe boeken en stripuitgaven.

Dit betreft niet alleen de grootste held, Biggles, maar ook de andere helden als Worrals, Gimlet, Steeley en Rex alsmede de talloze andere fictie en non-fictie boeken, verhalen en artikelen -zowel voor de jeugd als voor volwassenen- van de hand van Captain Johns, wiens werk werd vertaald in meer dan 20 talen. Nog steeds verschijnen heruitgaven en nieuwe scenario's gebaseerd op Johns' meest legendarische hoofdpersoon: Biggles!

De I.B.A. geeft zelf de «Captain W.E. Johns Catalogus - biografie en bibliografie» (ISBN 90-801427-1-9; 220 pagina's, 800 illustraties) en de tweetalige reeks Captain W.E. Johns Korte Verhalen (ISSN 0928-7485) uit. Leden ontvangen het tweemaandelijks tijdschrift «Biggles News Magazine» (ISSN 0924-4492; 56 pagina's).

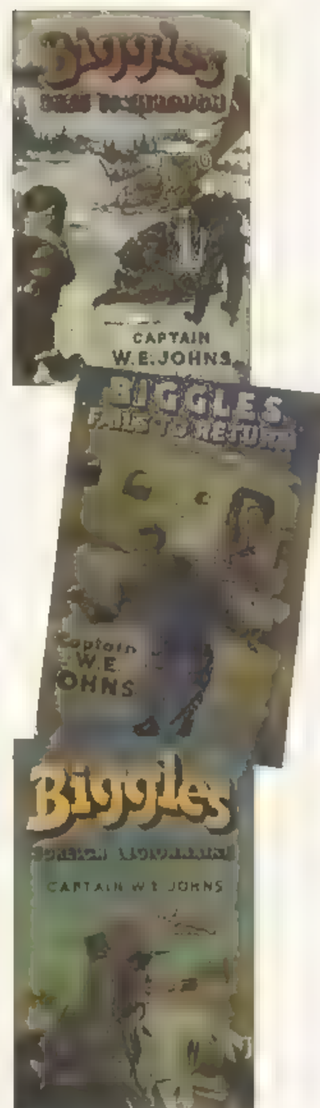
De I.B.A.is ingeschreven in de Kamer van Koophandel te Amsterdam onder nummer nr. 40537213.

Voor inlichtingen of lidmaatschap:
International BIGGLES Association,
Postbus 93529, 1090 EA Amsterdam, Nederland
of: I.B.A. website: http://www.biggles.nl
email: info@biggles.nl

Originele Engelse Bigglesboeken
in eerste druk

1.	**The Camels are coming**	John Hamilton Ltd., London, augustus 1932
2.	**The cruise of the Condor**	John Hamilton Ltd., London, augustus 1933
3.	**Biggles of the Camel Squadron**	John Hamilton Ltd., London, maart 1934
4.	**Biggles flies again**	John Hamilton Ltd., London, augustus 1934
5.	**Biggles learns to fly**	The Boys' Friend Library no. 469, London, maart 1935
6.	**The black peril**	John Hamilton Ltd., London, maart 1935
7.	**Biggles flies east**	Oxford University Press, London, augustus 1935
8.	**Biggles hits the trail**	Oxford University Press, London, augustus 1935
9.	**Biggles in France**	The Boys' Friend Library no. 501, London, november 1935
10.	**Biggles [redacted] Co**	Oxford University Press, London, april 1936
11.	**Biggles in Africa**	Oxford University Press, London, augustus 1936
12.	**Biggles - air commodore**	Oxford University Press, London, mei 1937
13.	**Biggles flies west**	Oxford University Press, London, september 1937
14.	**Biggles flies south**	Oxford University Press, London, mei 1938
15.	**Biggles goes to war**	Oxford University Press, London, mei 1938
16.	**The rescue flight**	Oxford University Press, London, mei 1939
17.	**Biggles in Spain**	Oxford University Press, London, mei 1939
18.	**Biggles flies north**	Oxford University Press, London, mei 1939
19.	**Biggles - secret agent**	Oxford University Press, London, mei 1940
20.	**Biggles in the Baltic**	Oxford University Press, London, juni 1940
21.	**Biggles in the South Seas**	Oxford University Press, London, september 1940
22.	**Biggles defies the swastika**	Oxford University Press, London, augustus 1941
23.	**Biggles sees it through**	Oxford University Press, London, augustus 1941
24.	**Spitfire parade**	Oxford University Press, London, augustus 1941
25.	**Biggles in the jungle**	Oxford University Press, London, mei 1942
26.	**Biggles sweeps the desert**	Hodder and Stoughton Ltd., London, november 1942
27.	**Biggles - charter pilot**	Oxford University Press, London, juli 1943
28.	**Biggles in Borneo**	Oxford University Press, London, juli 1943
29.	**Biggles 'fails to return'**	Hodder and Stoughton Ltd., London, augustus 1943
30.	**Biggles in the Orient**	Hodder and Stoughton Ltd., London, augustus 1945
31.	**Biggles delivers the goods**	Hodder and Stoughton Ltd., London, augustus 1946
32.	**Sergeant Bigglesworth CID**	Hodder and Stoughton Ltd., London, 1946
33.	**Biggles' second case**	Hodder and Stoughton Ltd., London, augustus 1948
34.	**Biggles hunts big game**	Hodder and Stoughton Ltd., London, augustus 1948
35.	**Biggles takes a holiday**	Hodder and Stoughton Ltd., London, juni 1949
36.	**Biggles breaks the silence**	Hodder and Stoughton Ltd., London, augustus 1949
37.	**Biggles - air detective**	Marks & Spencer Ltd., London, juli 1950
38.	**Biggles gets his men**	Hodder and Stoughton Ltd., London, juli 1950
39.	**Another job for Biggles**	Hodder and Stoughton Ltd., London, februari 1951
40.	**Biggles goes to school**	Hodder and Stoughton Ltd., London, juni 1951
41.	**Biggles works it out**	Hodder and Stoughton Ltd., London, oktober 1951
42.	**Biggles takes the case**	Hodder and Stoughton Ltd., London, maart 1952
43.	**Biggles follows on**	Hodder and Stoughton Ltd., London, juni 1952
44.	**Biggles and the black raider**	Hodder and Stoughton Ltd., London, maart 1953
45.	**Biggles in the blue**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, juli 1953
46.	**Biggles in the Gobi**	Hodder and Stoughton Ltd., London, oktober 1953
47.	**Biggles of the Special Air Police**	Thames Publishing Co, London, 1953
48.	**Biggles cuts it fine**	Hodder and Stoughton Ltd., London, maart 1954
49.	**Biggles and the pirate treasure**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, juli 1954

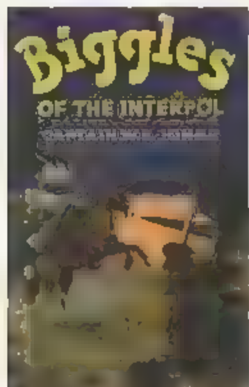

De Engelse bibliografie van de verhalen van Biggles is een schier onontwarbaar geheel. Afgezien van de hiernaast genoemde titels, bestaat er een oneindige hoeveelheid herdrukken, verzameluitgaven, omnibussen, leerboeken, audio-cassettes, spellen, enz. Op dit moment is een groot aantal van de verhalen opnieuw uitgegeven bij Red Fox. Wie in deze mistige materie is geïnteresseerd, kunnen wij van harte de monumentale bibliografie van [redacted] voorzitter van de International Biggles Association, Marvel Wagenaar-Wilm, aanraden. Zij heeft er haar levenswerk van gemaakt het oeuvre van Johns uit te pluizen. (Uitsluitend in de Nederlandse taal verkrijgbaar bij de International Biggles Association, Zaandam, NL)

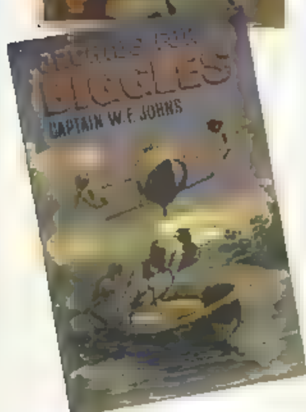

De avonturen van Biggles zijn gepubliceerd in 23 landen, in 17 talen. De oorspronkelijke reeks van Johns omvat 97 romans en een groot aantal korte verhalen. Het is het belangrijkste deel van een oeuvre dat uit niet minder dan 167 delen bestaat en een indrukwekkend aantal nieuwsfeiten, artikelen en illustraties.

50.	**Biggles foreign legionnaire**	Hodder and Stoughton Ltd., London, september 1954
51.	**Biggles pioneer airfighter**	Thames Publishing Co, London, 1954
52.	**Biggles in Australia**	Hodder and Stoughton Ltd., London, maart 1955
53.	**Biggles' Chinese puzzle**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, mei 1955
54.	**Biggles of 266**	Thames Publishing Co., London, 1955
55.	**No rest for Biggles**	Hodder and Stoughton Ltd., London, maart 1956
56.	**Biggles takes charge**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, 1956
57.	**Biggles makes ends meet**	Hodder and Stoughton Ltd., London, februari 1957
58.	**Biggles of the Interpol**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, mei 1957
59.	**Biggles on the home front**	Hodder and Stoughton Ltd., London, augustus 1957
60.	**Biggles presses on**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, januari 1958
61.	**Biggles on Mystery Island**	Hodder and Stoughton Ltd., London, juli 1958
62.	**Biggles buries a hatchet**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, september 1958
63.	**Biggles in Mexico**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, januari 1959
64.	**Biggles' combined operation**	Hodder and Stoughton Ltd., London, juli 1959
65.	**Biggles at world's end**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, oktober 1959
66.	**Biggles and the leopards of Zinn**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, april 1960
67.	**Biggles goes home**	Hodder and Stoughton Ltd., London, september 1960
68.	**Biggles and the poor rich boy**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, februari 1961
69.	**Biggles forms a syndicate**	Hodder and Stoughton Ltd., London, juli 1961
70.	**Biggles and the missing millionaire**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, september 1961
71.	**Biggles goes alone**	Hodder and Stoughton Ltd., London, januari 1962
72.	**Orchids for Biggles**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, juni 1962
73.	**Biggles sets a trap**	Hodder and Stoughton Ltd., London, september 1962
74.	**Biggles takes it rough**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, februari 1963
75.	**Biggles flies to work**	Dean and Son Ltd., London, april 1963
76.	**Biggles takes a hand**	Hodder and Stoughton Ltd., London, mei 1963
77.	**Biggles' special case**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, juli 1963
78.	**Biggles and the plane that disappeared**	Hodder and Stoughton Ltd., London, september 1963
79.	**Biggles and the lost sovereigns**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, februari 1964
80.	**Biggles and the black mask**	Hodder and Stoughton Ltd., London, juni 1964
81.	**Biggles investigates**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, oktober 1964
82.	**Biggles looks back**	Hodder and Stoughton Ltd., London, februari 1965
83.	**Biggles and the plot that failed**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, april 1965
84.	**Biggles and the blue moon**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, mei 1965
85.	**Biggles scores a bull**	Hodder and Stoughton Ltd., London, augustus 1965
86.	**Biggles in the Terai**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, februari 1966
87.	**Biggles and the gun runners**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, september 1966
88.	**Biggles sorts it out**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, februari 1967
89.	**Biggles and the dark intruder**	Knight Books, Leicester, april 1967
90.	**Biggles and the penitent thief**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, september 1967
91.	**Biggles and the deep blue sea**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, februari 1968
92.	**The boy Biggles**	Dean & Son Ltd., London, maart 1968
93.	**Biggles in the underworld**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, september 1968
94.	**Biggles and the little green god**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, maart 1969
95.	**Biggles and the noble lord**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, augustus 1969
96.	**Biggles sees too much**	Brockhampton Press Ltd., Leicester, juli 1970
97.	**Biggles does some homework**	onvoltooid, Norman Wright, Watford, 1997 (gelimit. editie)
98.	**Biggles, Air Ace**	Norman Wright, Watford, 1999 (gelimiteerde editie)

Nederlandstalige Bigglesboeken

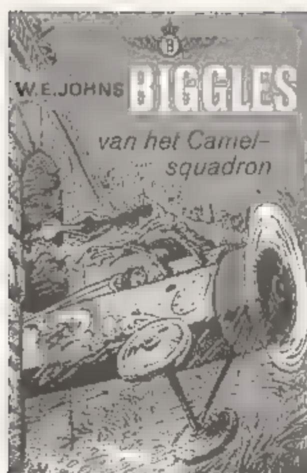
in eerste uitgave (de titels van de originele verhalen staan tussen haakjes vermeld)

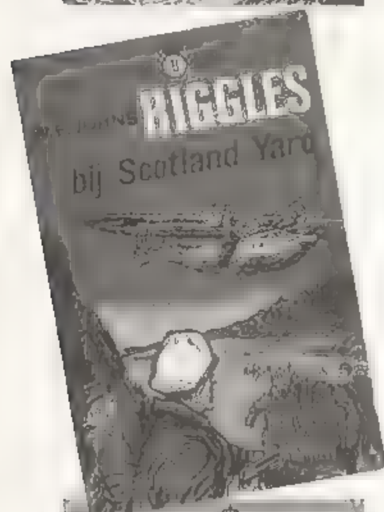
1. **Biggles tart het hakenkruis** (Biggles defies the swastika) De Telg, Amsterdam, 1946
2. **Biggles vliegt naar Tibet** (Biggles hits the trail) Born, Assen/Amsterdam, 1951
3. **Biggles in Afrika** (Biggles in Africa) Born, Assen/Amsterdam, 1951
4. **Biggles in de Zuidzee** (Biggles in the South Seas) Born, Assen/Amsterdam, 1952
5. **Biggles geheim agent** (Biggles - secret agent) Born, Assen/Amsterdam, 1952
6. **Biggles in Egypte** (Biggles flies south) Born, Assen/Amsterdam, 1952
7. **Biggles in Canada** (Biggles flies north) Born, Assen/Amsterdam, 1953
8. **Biggles in het Verre Oosten** (Biggles - air commodore) Born, Assen/Amsterdam, 1953
9. **Biggles particulier piloot** (Biggles charter pilot) Born, Assen/Amsterdam, 1953
10. **Biggles & Co** (Biggles & Co) Born, Assen/Amsterdam, 1954
11. **Biggles in Spanje** (Biggles in Spain) Born, Assen/Amsterdam, 1954
12. **Biggles in de jungle** (Biggles in the jungle) Born, Assen/Amsterdam, 1955
13. **Biggles koerst West** (Biggles flies west) Born, Assen/Amsterdam, 1955
14. **Met Biggles in vijandelijk gebied** (The rescue flight) Het Spectrum, Utrecht, 1958
15. **Biggles als juwelendief** (Biggles on the home front) Het Spectrum, Utrecht, 1958
16. **Biggles als spion** (Biggles flies east) Het Spectrum, Utrecht, 1959
17. **Biggles' geheime opdracht** (Biggles in the Baltic) Het Spectrum, Utrecht, 1959
18. **Biggles en zijn makkers** (Spitfire parade) Het Spectrum, Utrecht, 1959
19. **Biggles en de Interpol** (Biggles' combined operation) Het Spectrum, Utrecht, 1960
20. **Biggles lost het op** (Biggles presses on) Het Spectrum, Utrecht, 1960
21. **Biggles begraaft de strijdbijl** (Biggles buries a hatchet) Het Spectrum, Utrecht, 1960
22. **Biggles en het geheime wapen** (No rest for Biggles) Het Spectrum, Utrecht, 1960
23. **Biggles en de verborgen schat** (Biggles at world's end) Het Spectrum, Utrecht, 1960
24. **Biggles in Mexico** (Biggles in Mexico) Het Spectrum, Utrecht, 1961
25. **Biggles en het mysterieuze eiland** (Biggles on Mystery Island) Het Spectrum, Utrecht, 1961
26. **Biggles op bekend terrein** (Biggles goes home) Het Spectrum, Utrecht, 1961
27. **Biggles in de knoei** (Biggles in the blue) Het Spectrum, Utrecht, 1961
28. **Biggles en de goudpiraten** (Biggles makes ends meet) Het Spectrum, Utrecht, 1962
29. **Biggles en de piratenschat** (Biggles and the pirate treasure) Het Spectrum, Utrecht, 1962
30. **Biggles en het luipaardmysterie** (Biggles and the leopards of Zinn) Het Spectrum, Utrecht, 1962
31. **Biggles en de kroonjuwelen** (Biggles takes charge) Het Spectrum, Utrecht, 1962
32. **Biggles in de kou** (Biggles sees it through) Het Spectrum, Utrecht, 1962
33. **Biggles in de woestijn** (Biggles sweeps the desert) Het Spectrum, Utrecht, 1962
34. **Biggles op Borneo** (Biggles in Borneo) Het Spectrum, Utrecht, 1962
35. **Biggles er op af** (Sergeant Bigglesworth CID) Het Spectrum, Utrecht, 1962
36. **Biggles in de Oriënt** (Biggles in the Orient) Het Spectrum, Utrecht, 1962
37. **Biggles als detective** (Biggles works it out) Het Spectrum, Utrecht, 1962
38. **Biggles in Arabië** (Another job for Biggles) Het Spectrum, Utrecht, 1963
39. **Biggles bij Scotland Yard** (Biggles' second case) Het Spectrum, Utrecht, 1963
40. **Biggles en de miljonair** (Biggles and the missing millionaire) Het Spectrum, Utrecht, 1964
41. **Biggles maakt korte metten** (Biggles takes the case) Het Spectrum, Utrecht, 1964
42. **Biggles volgt het spoor** (Biggles follows on) Het Spectrum, Utrecht, 1964
43. **Biggles en de veedieven** (Biggles and the black raider) Het Spectrum, Utrecht, 1964
44. **Biggles speelt het klaar** (Biggles of the Interpol) Het Spectrum, Utrecht, 1964
45. **Biggles en de kidnapper** (Biggles and the poor rich boy) Het Spectrum, Utrecht, 1964
46. **Biggles en de atoomgeleerde** (Orchids for Biggles) Het Spectrum, Utrecht, 1964
47. **Biggles als kwajongen** (Biggles goes to school) Het Spectrum, Utrecht, 1965
48. **Biggles leert vliegen** (Biggles learns to fly) Het Spectrum, Utrecht, 1965
49. **Biggles en de valsemunters** (Biggles hunts big game) Het Spectrum, Utrecht, 1965

Het merendeel van de titels (91) is uitgegeven door HET SPECTRUM - Utrecht.
De andere uitgevers zijn:

- DE TELG - Amsterdam
  1 titel, 1946.
- DE STER - Antwerpen
  9 titels, jaren '50.
- BORN - Amsterdam
  12 titels, 1951 t/m 1955.
- LOEB/DE KEYSER - Amsterdam/Aartselaar
  18 titels, 1983 t/m 1985.
- VERBA - Soest
  15 titels, 1993 t/m 1998.

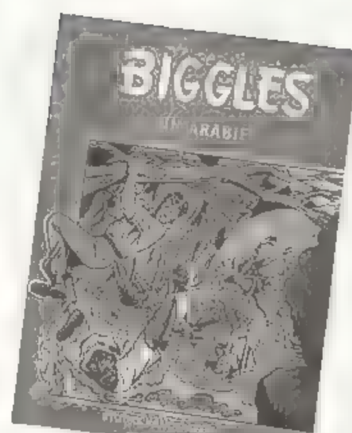
50. **Biggles als goudzoeker** (Biggles breaks the silence)	Het Spectrum, Utrecht, 1965
51. **Biggles in China** (Biggles in the Gobi)	Het Spectrum, Utrecht, 1965
52. **Biggles komt te hulp** (Biggles' Chinese puzzle)	Het Spectrum, Utrecht, 1965
53. **Biggles in Australië** (Biggles in Australia)	Het Spectrum, Utrecht, 1965
54. **Biggles op z'n eentje** (Biggles goes alone)	Het Spectrum, Utrecht, 1965
55. **Biggles zet een val** (Biggles sets a trap)	Het Spectrum, Utrecht, 1965
56. **Biggles en het verlaten eiland** (Biggles takes it rough)	Het Spectrum, Utrecht, 1965
57. **Biggles en de valse professor** (Biggles' special case)	Het Spectrum, Utrecht, 1965
58. **Biggles en de landverraders** (Biggles goes to war)	Het Spectrum, Utrecht, 1966
59. **Biggles vermist** (Biggles 'fails to return')	Het Spectrum, Utrecht, 1966
60. **Biggles in gevaar** (Biggles delivers the goods)	Het Spectrum, Utrecht, 1966
61. **Biggles in de vallei des doods** (Biggles takes a holiday)	Het Spectrum, Utrecht, 1966
62. **Biggles van het Camel-squadron** (Biggles of the Camel Squadron)	Het Spectrum, Utrecht, 1966
63. **Biggles en de geheime basis** (Biggles cuts it fine)	Het Spectrum, Utrecht, 1966
64. **Biggles in een wespennest** (Biggles foreign legionnaire)	Het Spectrum, Utrecht, 1966
65. **Biggles als goudpiraat** (Biggles forms a syndicate)	Het Spectrum, Utrecht, 1966
66. **Biggles in Berlijn** (Biggles takes a hand)	Het Spectrum, Utrecht, 1966
67. **Biggles en het verdwenen vliegtuig** (Biggles and the plane that disappeared)	Het Spectrum, Utrecht, 1966
68. **Biggles en de verdwenen goudstukken** (Biggles and the lost sovereigns)	Het Spectrum, Utrecht, 1966
69. **Biggles en de luchtpolitie** (Biggles and the black mask)	Het Spectrum, Utrecht, 1966
70. **Biggles kent geen vrees** (Biggles investigates)	Het Spectrum, Utrecht, 1966
71. **Biggles als luchtheld** (Biggles pioneer air fighter)	Het Spectrum, Utrecht, 1966
72. **Biggles van de speciale luchtpolitie** (Biggles of the Special Air Police)	Het Spectrum, Utrecht, 1966
73. **Biggles vliegt er op uit** (Biggles flies again)	Het Spectrum, Utrecht, 1966
74. **Biggles van het 266e** (Biggles of 266)	Het Spectrum, Utrecht, 1966
75. **Biggles op de bres** (Biggles flies to work)	Het Spectrum, Utrecht, 1966
76. **Biggles ontvoerd** (The black peril)	Het Spectrum, Utrecht, 1966
77. **Biggles in Brazilië** (The cruise of the Condor)	Het Spectrum, Utrecht, 1966
78. **Biggles en de slaven van de Mongool** (Biggles gets his men)	Het Spectrum, Utrecht, 1966
79. **Biggles achter het IJzeren Gordijn** (Biggles looks back)	Het Spectrum, Utrecht, 1966
80. **Biggles en het koningsgraf** (Biggles and the plot that failed)	Het Spectrum, Utrecht, 1966
81. **Biggles krijgt een vreemde opdracht** (Biggles scores a bull)	Het Spectrum, Utrecht, 1967
82. **Biggles in India** (Biggles in the Terai)	Het Spectrum, Utrecht, 1967
83. **Biggles in Malakka** (Biggles and the Blue Moon)	Het Spectrum, Utrecht, 1967
84. **Biggles in de onderwereld** (Biggles in the underworld)	Het Spectrum, Utrecht, 1970
85. **Biggles en het gestolen beeldje** (Biggles and the little green god)	Het Spectrum, Utrecht, 1970
86. **Biggles en de wapensmokkelaars** (Biggles and the gun runners)	Het Spectrum, Utrecht, 1970
87. **Biggles op het ongelukseiland** (Biggles and the deep blue sea)	Het Spectrum, Utrecht, 1970
88. **Biggles en de schijnheilige lord** (Biggles and the noble lord)	Het Spectrum, Utrecht, 1970
89. **Biggles in de Kalahari woestijn** (Biggles sorts it out)	Het Spectrum, Utrecht, 1970
90. **Biggles weet te veel** (Biggles sees too much)	Het Spectrum, Utrecht, 1971
91. **Biggles en het spookvliegtuig** (Biggles and the dark intruder)	Het Spectrum, Utrecht, 1972

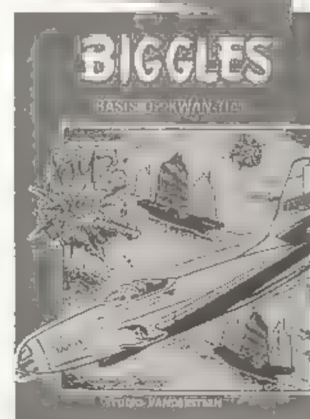

Nederlandstalige stripalbums

(De naam van de tekenaar staat tussen haakjes vermeld)

VANDERSTEEN REEKSEN

1. Biggles in het Verre Oosten	Vandersteen, Antwerpen, 1965 (Karel Verschuere)
2. Biggles in de jungle	Vandersteen, Antwerpen, 1965 (Karel Verschuere)
3. Biggles in India	Vandersteen, Antwerpen, 1965 (Karel Verschuere)
4. Biggles - De onbekende piloot	Vandersteen, Antwerpen, 1966 (Karel Verschuere)
5. Biggles in de Orient	Vandersteen, Antwerpen, 1966 (Karel Verschuere)
6. Biggles in Arabië	Vandersteen, Antwerpen, 1966 (Karel Verschuere)
7. Biggles Ontvoering in Thailand	Vandersteen, Antwerpen, 1966 (Karel Verschuere)
8. Biggles- Operatie Spacefighter	Vandersteen, Antwerpen, 1966 (Karel Verschuere)
9. Biggles in Tibet	Vandersteen, Antwerpen, 1967 (Karel Verschuere)
10. Biggles - Basis op Kwan-Tia	Vandersteen, Antwerpen, 1967 (Karel Verschuere)
11. Biggles - De valschermspringers	Vandersteen, Antwerpen, 1967 (Karel Verschuere)
12. Biggles - De Samourai	Vandersteen, Antwerpen, 1967 (Karel Verschuere)
13. Biggles - Objectief Boomerang	Vandersteen, Antwerpen, 1968 (Karel Biddeloo)
14. Biggles - Alarm in Gadougou	Vandersteen, Antwerpen, 1968 (Karel Biddeloo)
15. Biggles - Barracuda schaakmat	Vandersteen, Antwerpen, 1968 (Karel Biddeloo)
16. Biggles - Hawk slaat toe	Vandersteen, Antwerpen, 1968 (Karel Biddeloo)
17. Biggles - Mato Grosso	Vandersteen, Antwerpen, 1968 (Karel Biddeloo)
18. Biggles - Afrekening in Cairo	Vandersteen, Antwerpen, 1969 (Karel Biddeloo)
19. Biggles - Orient Express	Vandersteen, Antwerpen, 1969 (Karel Biddeloo)
20. Biggles - De terugkeer van Hawk	Vandersteen, Antwerpen, 1969 (Karel Biddeloo)
21. Biggles - Het laatste konvooi	Vandersteen, Antwerpen, 1998 (Karel Biddeloo)

(Alleen de delen 1, 2, 4, 5, 6, 8 en 9 zijn enigszins gebaseerd op oorspronkelijke Bigglesverhalen)

SEMIC PRESS REEKSEN

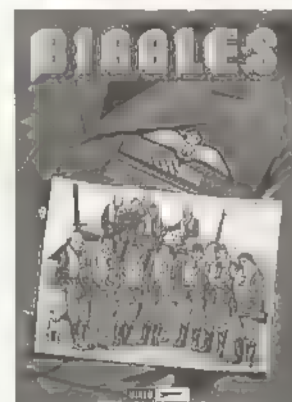
Het Sargasso Mysterie	Semic Press, Amsterdam, 1977 (Björn Karlström)
Operatie Goudvis	Semic Press, Amsterdam, 1978 (Björn Karlström)
De Tijgerbende	Semic Press, Amsterdam, 1978 (Björn Karlström)
Ruimtestation Ariës	Semic Press, Amsterdam, 1979 (Björn Karlström)

MIKLO REEKSEN

(De titels van de originele verhalen van Johns, waarop deze reeksen zijn gebaseerd, zijn eveneens vermeld)

De gele zwaan (Sgt. Bigglesworth CID)	Miklo, Brussel, 1990 (Francis Bergèse)
Piraten van de zuidpool (Biggles' second case)	Miklo, Brussel, 1991 (Francis Bergèse)
Het bal van de Spitfire (Spitfire parade)	Miklo, Brussel, 1992 (Francis Bergèse)
Biggles vertelt over... (De slag om Engeland	Miklo, Brussel, 1993 (Francis Bergèse)
De vlucht van de Wallenstein	Miklo, Brussel, 1994 (Eric Loutte)
Squadron Biggles	
(Het bal van de Spitfire II) (Spitfire parade)	Miklo, Brussel, 1994 (Francis Bergèse)
De laatste zeppelin	Miklo, Brussel, 1995 (Eric Loutte)
Biggles vertelt over... De slag om Frankrijk	Miklo, Brussel, 1995 (Daniel Chauvin)
De 13de tand van de duivel	Miklo, Brussel, 1997 (Eric Loutte)
Biggles vertelt over... De slag om de Falklands	Miklo, Brussel, 1997 (D. Chauvin/M. Uderzo)
Het zwaard van Wodan	Miklo, Brussel, 1998 (Eric Loutte)
Biggles vertelt over... Roland Garros	Miklo, Brussel, 1998 (Marcel Uderzo)
Dodelijke sneeuw	Miklo, Brussel, 1999 (Eric Loutte)

Een gedetailleerd overzicht hiervan staat in de Captain W.E. Johns Catalogus (Uitgeverij I.B.A., Zaandam).

Squadron Biggles

De 13de tand van de duivel

Engelse stripalbums

(Er zijn maar weinig stripsalbums in Engeland verschenen. De naam van de illustrator staat tussen haakjes)

De Engelsen, die niet bepaald bekend staan als stripliefhebbers, hebben tussen 1953 [redacted] 1980 echter een paar getekende verhalen van Biggles uitgegeven. Een van de tekenaars was Ron Embleton, een zeer bekende, hyperrealistische tekenaar en bovendien een getalenteerd schilder. Het blijft een raadsel waarom hij aan dit uitzichtloze avontuur heeft meegedaan.

Biggles breaks the silence	Brockhampton Press, Leicester, 1953 (Kay)
Biggles hunts big game	Brockhampton Press, Leicester, 1953 (Kay)
Biggles in the cruise of the condor	Juvenile Productions Ltd., London, 1955 (Pat Williams)

TV Express Annual 1962 — TV Publications Ltd., London, 1962 (Ron S. Embleton)

(Bevat slechts acht bladzijden Biggles-strip. Verhaal over een bij de Bahamas vermist vliegtuigje met goud en een professor die het goud probeert te bergen in een zee vol haaien.)

Biggles Annual — World International Publ. Ltd., Manchester, 1980

(Jaarboek met verkorte versie van Biggles and the plane that disappeared en de stripverhalen "Biggles seeks revenge" en "Spitfire Squadron 666")

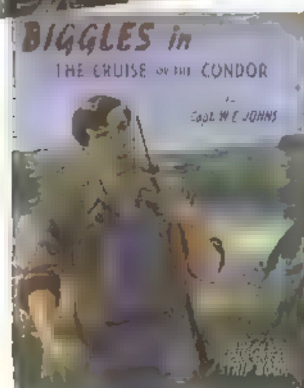
THE SEMIC PRESS SERIES

Biggles and the Sargasso Triangle	Hodder and Stoughton Ltd., London, 1978 (Björn Karlström)
Biggles and the Golden Bird	Hodder and Stoughton Ltd., London, 1978 (Björn Karlström)
Biggles and the Tiger	Hodder and Stoughton Ltd., London, 1981 (Björn Karlström)
Biggles and the Menace from Space	Hodder and Stoughton Ltd., London, 1981 (Björn Karlström)
Biggles in the Kalahari	Hodder and Stoughton Ltd., London, 1983 (Stig Stjernvik)
Biggles and the Gibraltar Bomb	Hodder and Stoughton Ltd., London, 1984 (Stig Stjernvik)

THE MIKLO SERIES

Biggles: Spitfire parade	Random House Children's Books, London, 1993 (Bergèse)
Biggles: The battle of Britain	Random House Children's Books, London, 1995 (Bergèse)
Biggles: Flying detective	Random House Children's Books, London, 1996 (Bergèse)

Als we een serie afleveringen voor Granada TV in het begin van de jaren '60 buiten beschouwing laten, heeft Biggles maar één keer het witte doek gehaald. Deze film – nog steeds op video verkrijgbaar - dateert uit 1986, met Neil Dickson in de titelrol en, vreemd genoeg, niemand anders dan Peter Cushing, de legendarische Britse griezelfilmacteur, als Raymond. Aaargh... Een andere bijzonderheid is dat de soundtrack voor een flink deel bestaat uit muziek van popgroepen zoals Deep Purple en Motley Crüe. Biggles "heavy metal kid"? In 1999 is er sprake van een nieuw project (drie speelfilms), onder regie van Peter MacKenzie, met een budget van 40 miljoen dollar... Wait and see...

Biggles

Drie, nog niet eerder verschenen stripverhalen

De spookpiloot

(Gebaseerd op "The case of the unregistered operator" van W.E. Johns, verschenen in de bundel "Biggles Air detective", 1952.)

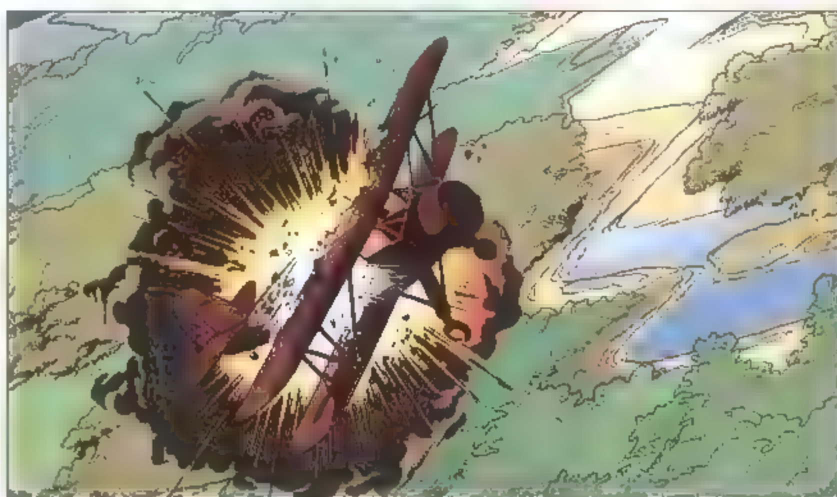
Dit verhaal van R. Melliès was bestemd voor de reeks Aredit, uitgegeven door Presses de la Cité. Toen de reeks in1968 werd stopgezet, raakte het verhaal bij de uitgever in vergetelheid. In dit boek staat de originele versie, ingekleurd door studio Marmelade.

De moord op Edmund Teale

(Uit dezelfde bundel als bovengenoemd verhaal en getiteld "The case of the murdered apprentice".)

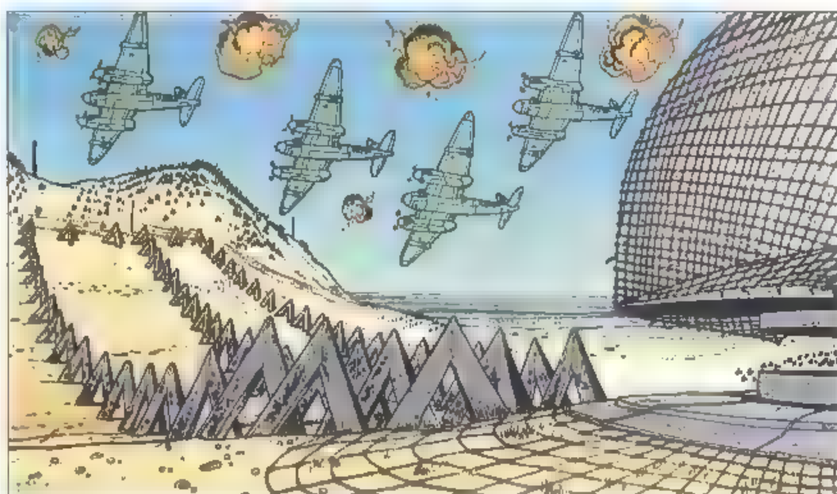
Michel Oleffe heeft dit detectiveverhaal bewerkt en er een aantal vliegscènes aan toegevoegd. Deze episode is getekend door Eric Loutte en ingekleurd door Frank Brichau.

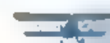

Onraad boven het Zwarte Woud

(Uit de bundel "Comrades in Arms" van W.E. Johns, uit het jaar 1947, verschenen onder de titel "Thunder over Germany".)

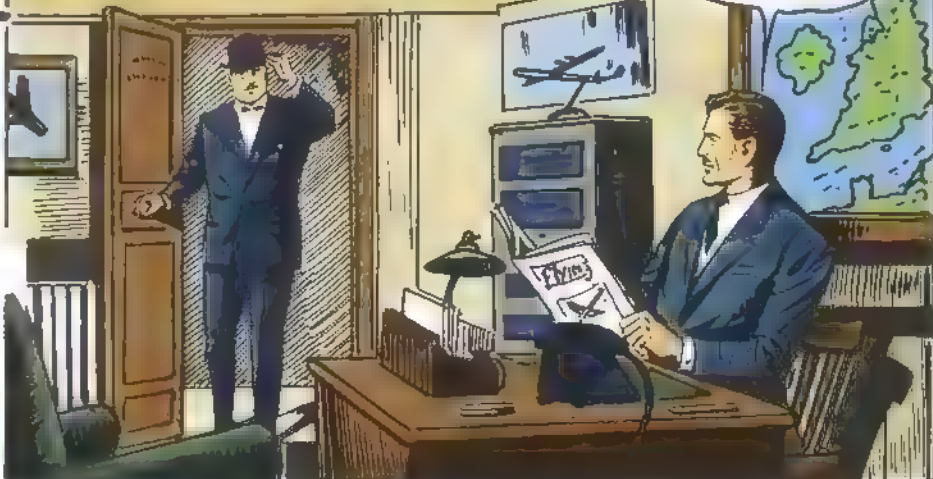
Dit oorlogsverhaal is bewerkt door Francis Bergèse en getekend door Frank Leclercq, voor wie het de eerste keer is dat hij zich als tekenaar waagt op het terrein van Biggles. Het verhaal is ingekleurd door Frank Brichau. In dit avontuur maken we kennis met Pierre Lemaître, een Franse vlieger die heeft meegevochten in de Slag om Engeland. We zullen hem in een volgend verhaal terugzien.

DE SPOOK-PILOOT

IK ZIT MET EEN PROBLEEM EN JE BAAS ZEI DAT IK MAAR 'NS MET JOU MOEST GAAN PRATEN.
IK BEN ÉÉN EN AL OOR.

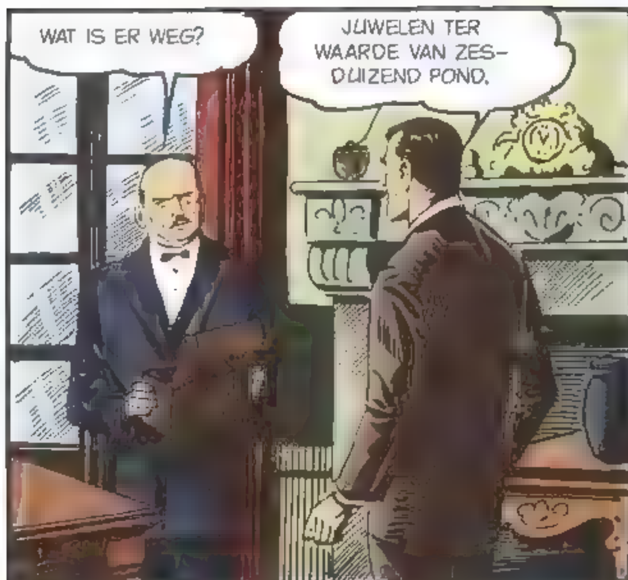

EEN WEEK GELEDEN IS CHARLES COTELLI VRIJGEKOMEN UIT DE GEVANGENIS. HIJ HAD ER VIJF JAAR OPZITTEN VOOR DIEFSTAL.

"HET WAS ACHT UUR 'S OCHTENDS."
HET BESTE, COTELLI. EN LAAT IK JE HIER NIET TERUGZIEN.
IK DOE M'N BEST.

"DE AVOND DAAROP HAD IK DIENST."
HALLO?... MET GASKIN...

WAT? INGEBROKEN OP PLEVINGTON CASTLE? BLIJF OVERAL AF. IK KOM ERAAN.

"EENMAAL TER PLEKKE, KON [redacted] NIET VEEL ANDERS DOEN DAN DE FEITEN VASTSTELLEN."
DE DIEF HEEFT EEN RUIT INGESLAGEN, MAAR ER IS GEEN ENKEL SPOOR.

WAT IS ER WEG?
JUWELEN TER WAARDE VAN ZES-DUIZEND POND.

HET WAS NIET Z'N EERSTE INBRAAK, DENK IK.

"IK HERKENDE ONMIDDELLIJK DE HAND VAN COTELLI. IK VOND HEM [redacted] BELFAST."
ZO, NOG STEEDS OP HET SLECHTE PAD?

VERGEET 'T MAAR. DIE BEWUSTE AVOND WAS IK HIER.

"ZIJN ALIBI BLEEK BIJ NAVRAAG WATERDICHT."
LAAT HEM GAAN! WE KUNNEN HEM NIET LANGER VASTHOUDEN.

TERUG IN LONDEN, DACHT [redacted] AAN EEN ANDERE ZAAK, VAN EEN MAAND DAARVOOR. DE MAN DIE IK VERDACHT, ZAT TWEE UUR NA DE KRAAK IN PARIJS.

HOE KON COTELLI ZO SNEL IN BELFAST KOMEN? EN DIE ANDERE IN PARIJS?
MET EEN VLIEGTUIG.

ZOU MEER VOORBEELDEN KUNNEN NOEMEN. DE MAN DIE HIER ACHTER ZIT, HEEFT LEF.
LEF, EN EEN GOED VLIEGTUIG.

TUSSEN HAAKJES, GASKIN, WE WETEN DAT ER AL MAANDEN EEN SPOOK-VLIEGTUIG RONDVLIEGT.

OP EEN DAG VEROORZAAKT DAT TOESTEL EEN RAMP.
WAT GA JE ERAAN DOEN?

IK DENK ER EEN PAAR UUR OVER NA. MISSCHIEN HEB IK JE HULP NODIG, WANT WE HEBBEN HIERBIJ TE MAKEN MET EEN UITGEKOOKT BOEVENGILDE.

LATER...
WAT DENK JE ERVAN?
COTELLI HEEFT GEEN CONTACT GEZOCHT MET DIE VLIEGER, MAAR DE VLIEGER MET HÉM!

WE MOETEN HET NOG EEN KEER LATEN GEBEUREN, JONGENS.
OPERATIO
SERV

TWEE DAGEN LATER...
DIT IS DE EERSTE KEER ZAT IK IN EEN CEL ZIT.

OVER EEN UUR BEN IK VRIJ... HET STAAT IN DE KRANT, MET FOTO EN AL... NIET GEK...

"J.A. BENSIL, DE KASSIER DIE TIENDUIZEND POND HEEFT VERDUISTERD, KOMT MORGEN VRIJ NA HET UITZITTEN VAN ZIJN STRAF."
SPORT
SUN

"HIJ HEEFT NOOIT GEZEGD WAAR HIJ HET GELD HEEFT VERSTOPT." HEEL INTRIGEREND...!
5

IS HET ARTIKEL [redacted] ORDE, BIGGLES?
UITSTEKEND, GASKIN.

KIJK 'NS HOE DE OVERHEID ME HEEFT GEKLEED! ALLEEN WAT AAN DE RUIME KANT.

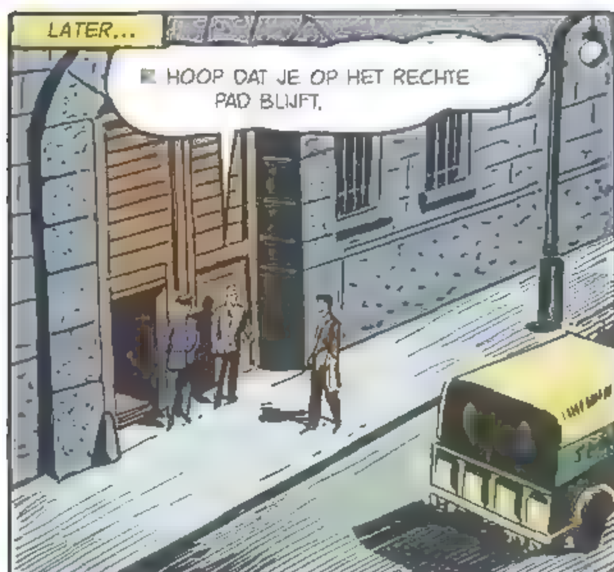

JE SPEELT EEN GEVAARLIJK SPEL. ZAL IK JE LATEN SCHADUWEN?
IN GEEN GEVAL.

ALS DE MAN DIE IK HOOP TE ONTMOETEN ARGWAAN KRIJGT, IS ALLES VERKEKEN.

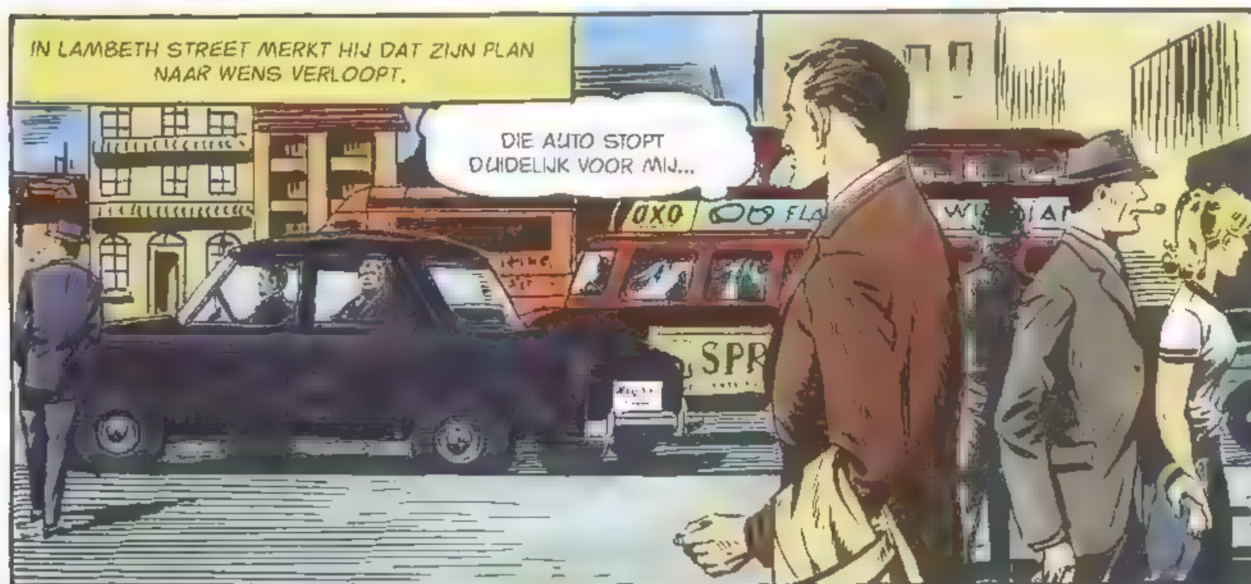

DE DIRECTEUR VAN DE GEVANGENIS VERWACHT JE.

KOMT U MEE NAAR DE ADMINISTRATIE.

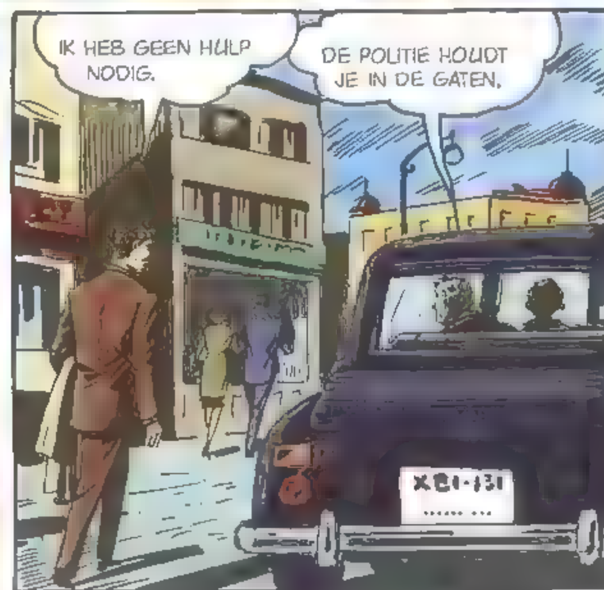

EËN NACHTJE BIJ U LOGEREN, IS EEN GOEDE LES.
VEEL SUCCES!

LATER...
HOOP DAT JE OP HET RECHTE PAD BLIJFT.

ZONDER NAAR LINKS OF NAAR RECHTS TE KIJKEN, BEENT BIGGLES MET GROTE STAPPEN WEG.
SCOTLA

IN LAMBETH STREET MERKT HIJ DAT ZIJN PLAN NAAR WENS VERLOOPT.
DIE AUTO STOPT DUIDELIJK VOOR MIJ...
OXO
SPR

KAN IK U EEN LIFT GEVEN?
NEE, DANK U.
STAP IN, BENSIL. IK WIL JE HELPEN.

IK HEB GEEN HULP NODIG.
DE POLITIE HOUDT JE IN DE GATEN.
XBI-131

ZOLANG HET GELD NIET BOVEN WATER IS, LATEN ZE JE NIET UIT HET OOG.
WAT KUN JIJ DAARAAN DOEN?

WE HEBBEN MEER JONGENS VAN JOUW SOORT GEHOLPEN.

HOE STEL JE JE DAT DAN VOOR?
DAT ZIE JE WEL! STAP IN!

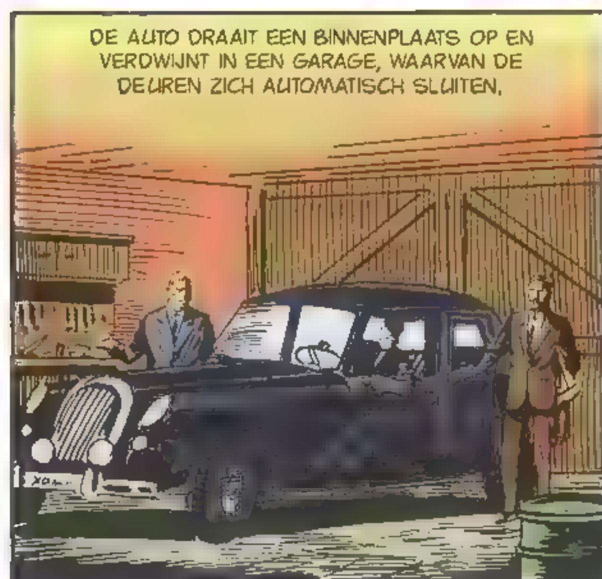

OKAY, IK KAN 'T ALTIJD PROBEREN.
VLUG!

HÉ, KAN JE CHAUFFEUR NIET WAT MINDER SNEL OPTREKKEN?

NIET ZO HARD! IK WIL NOG NIET DOOD, HOOR!
RUSTIG!

SILK IS EEN PRIMA CHAUFFEUR. HIJ IS GEWEND AAN HARD RIJDEN. IK WIL GEEN POTTENKIJKERS.

BIGGLES PROBEERT ZICH TE ORIËNTEREN.
OVER TIEN MINUTEN ZIJN WE ER.

DE AUTO DRAAIT EEN BINNENPLAATS OP EN VERDWIJNT IN EEN GARAGE, WAARVAN DE DEUREN ZICH AUTOMATISCH SLUITEN.

HET IS GEEN PALEIS, MAAR WE KUNNEN ER ONGESTOORD PRATEN.

DE TRAP LEIDT NAAR EEN KLEIN VERTREK, WAAR EEN ELEGANT GEKLEDE MAN EEN DRANKJE INSCHENKT.
HIER IS BENSIL.

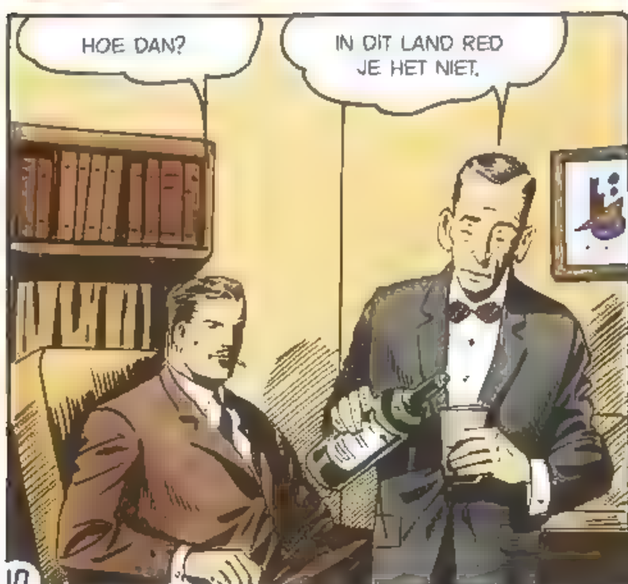

AANGENAAM! WAT ZAL HET ZIJN? ER IS VAN ALLES.
IK MAG VAN DE DOKTER GEEN ALCOHOL HEBBEN.

MINERAALWATER DAN?
NEE, DANK JE. IK HEB ALLEEN BEHOEFTE AAN EEN SIGARET.

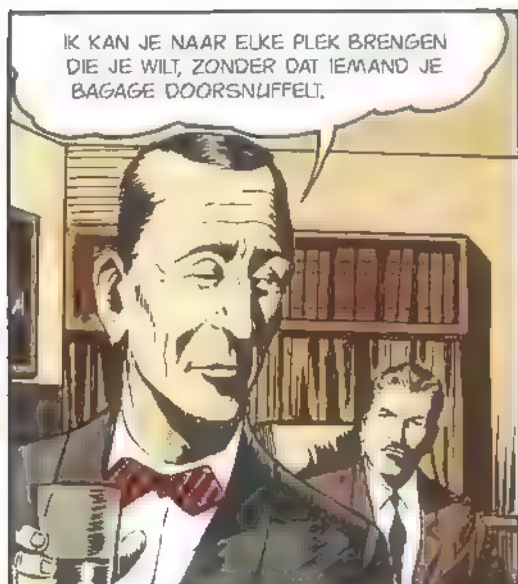

LATEN WE TER ZAKE KOMEN. HOE DENK JE ER VANDOOR TE GAAN MET HET GELD?

DAT IS MIJN ZAAK. IK HEB ER LANG OVER KUNNEN NADENKEN... JAREN, ZELFS!

IK KAN ER TEGEN EEN VERGOEDING VOOR ZORGEN DAT JE GEEN LAST HEBT VAN DE POLITIE.

HOE DAN?
IN DIT LAND RED JE HET NIET.

JE ENIGE KANS IS NAAR HET BUITENLAND TE GAAN MET DE POET.

IK KAN JE NAAR ELKE PLEK BRENGEN DIE JE WILT, ZONDER DAT IEMAND JE BAGAGE DOORSNUFFELT.

HOEVEEL?
TWINTIG PROCENT.

TWEEDUIZEND POND? VEEL TE VEEL!

WE ZIJN MET MEERDERE PERSONEN EN DE KOSTEN ZIJN AAN-ZIENLIJK.
LATEN WE ZEGGEN DUIZEND.

NA EEN TIJDJE SCHERP ONDERHANDELEN...
AKKOORD. VIJFTIENHONDERD.

WAAR IS HET GELD?
DAT GAAT JE NIKS AAN.

HET IS NIET VERSTANDIG HET ALLEEN TE GAAN HALEN.
JULLIE DENKEN TOCH NIET DAT IK GEK BEN?

ALS IK VERTEL WAAR DE BUIT IS, WAT LET JULLIE DAN OM MIJ UIT TE SCHAKELEN EN HET GELD ZELF OP TE PIKKEN?

NIETS. MAAR ZO WERKEN WIJ NIET.
DAT IS GEEN VOLDOENDE GARANTIE.

KOM MET ONS MEE. DE POLITIE WEET NIET WAAR JE BENT.
JA, EN ZODRA IK DE POEN HEB, KRIJG IK EEN KLAP OP M'N HOOFD.

WE MOETEN ELKAAR VERTROUWEN. ER IS GEEN ANDERE MO-GELIJKHEID.
JA, JIJ MOET MIJ VERTROUWEN.

HOE BEDOEL JE?
IK GA IN M'N EENTJE HET GELD HALEN EN STUUR JULLIE JE DEEL VIA DE POST.

IK ZEG JE NOGMAALS, HET LUKT JE ECHT NIET HET GELD ONGEMERKT OP TE HALEN.
IN FRANKRIJK WEL. WANT DAAR HEB [redacted] HET VERSTOPT.

TOM EN BLACK WISSELEN EEN BLIK VAN VERSTANDHOUDING, DIE BIGGLES NIET ONTGAAT.
HOE HEB JE DAT GEDAAN?

[redacted] HEB HET GEWOON PER POST NAAR HET ADRES VAN EEN VRIEND GESTUURD. HET PAKJE LIGT AL VIJF JAAR BIJ HEM IN PARIJS.

[redacted] BEN GEARRESTEERD TOEN [redacted] NAAR HET VASTELAND WILDE GAAN...

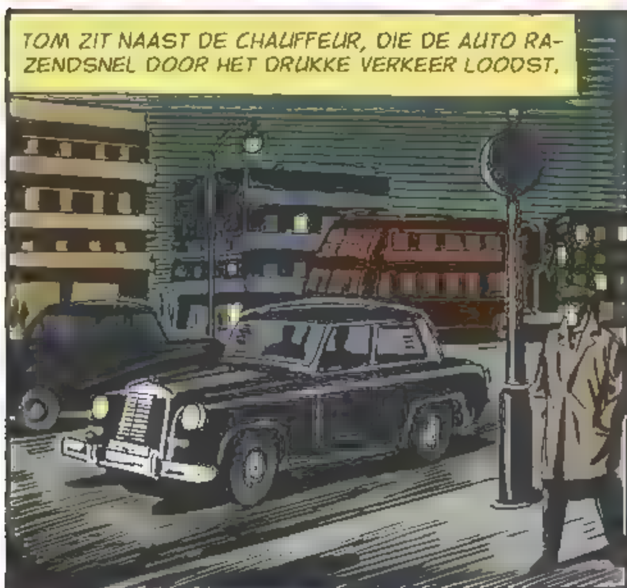

DOODSIMPEL. IK VLIEG JE NAAR PARIJS.
OKAY, IK GEEF JE DAAR JOUW DEEL EN DAN GAAN WE ALLEBEI ONZE EIGEN WEG.

WE VERTREKKEN VANAVOND. TOT DIE TIJD BLIJF JE HIER.

BLACK GEEFT JE WAT JE NODIG HEBT, EN DENK EROM, GEEN GEINTJES... ANDERS...

DIE AVOND, OM ACHT UUR...
DE WAGEN STAAT KLAAR.
MOOI!

TOM ZIT NAAST DE CHAUFFEUR, DIE DE AUTO RAZENDSNEL DOOR HET DRUKKE VERKEER LOODST.

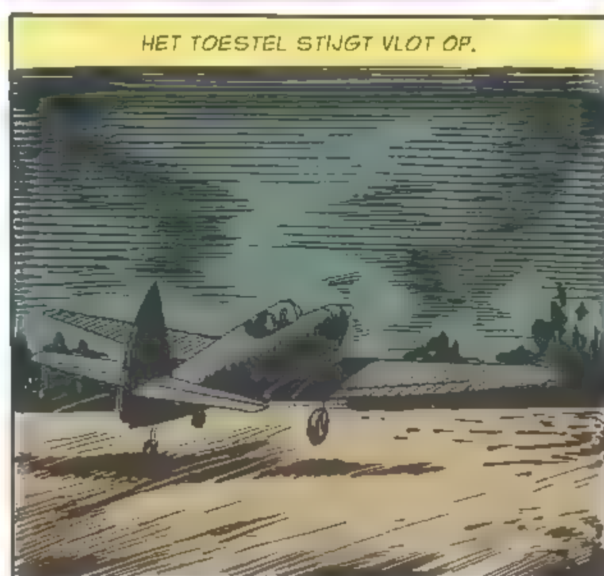

EEN UUR LATER...
WE ZIJN OP ONS PRIVÉ-VLIEGVELD!

IN HET LICHT VAN DE KOPLAMPEN ZIET BIGGLES EEN KLEIN SPORTVLIEGTUIGJE.
KOM!

HEB JE AL 'NS EER-DER GEVLOGEN?
OH, EEN OF TWEE KEER...

TOM KAN DE SPOTTENDE GLIMLACH VAN BIGGLES NIET ZIEN...
STAP IN!

JE ZOU MOETEN LEREN VLIE-GEN. DAT KAN ALTIJD VAN PAS KOMEN.
WIE WEET...

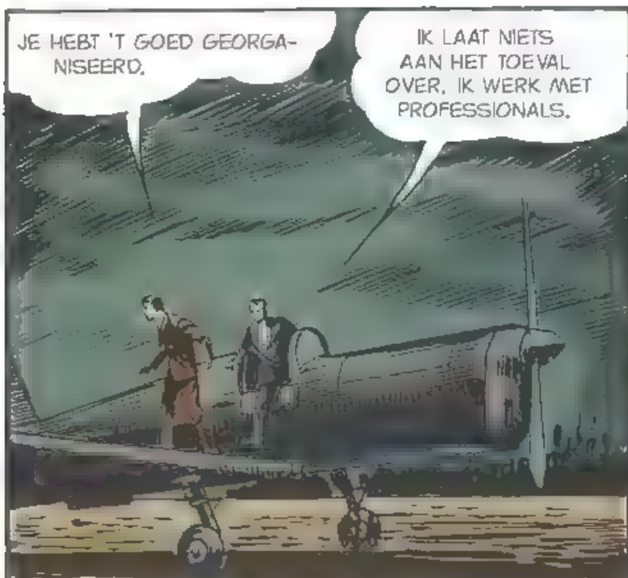

HET TOESTEL STIJGT VLOT OP.

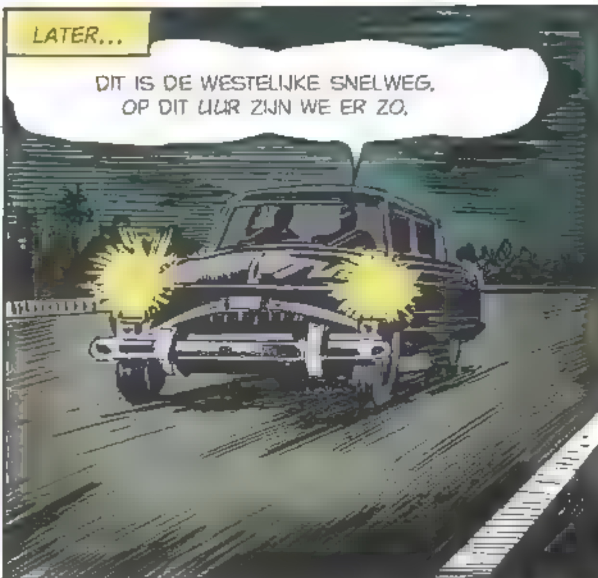

HEB JE JE BREVET AL LANG?
ZEVEN JAAR. IK WAS OOIT INSTRUCTEUR.

[redacted] BEN ONTSLAGEN OMDAT IK WEL EENS SPULLETJES MEENAM UIT FRANKRIJK ZONDER ZE AAN TE GEVEN.

DE VLUCHT DUURT TWEE UUR.
HET IS NOG MAAR VEERTIG KILOMETER NAAR PARIJS.

DE KOPLAMPEN VAN EEN AUTO HELPEN BIJ HET LANDEN.

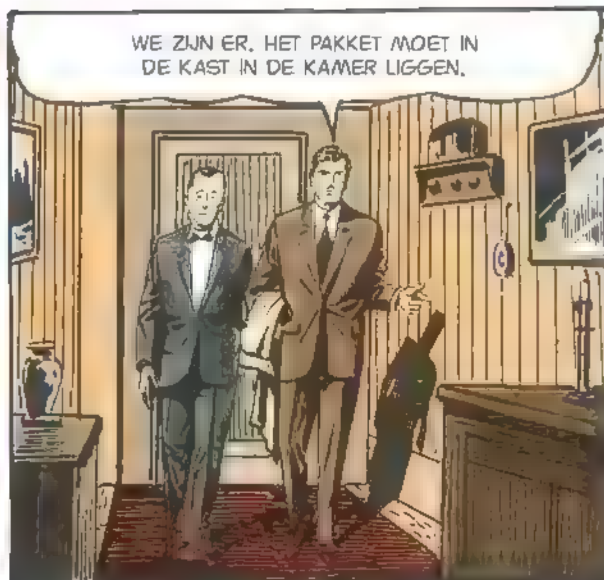

JE HEBT 'T GOED GEORGANISEERD.
IK LAAT NIETS AAN HET TOEVAL OVER. IK WERK MET PROFESSIONALS.

LATER...
DIT IS DE WESTELIJKE SNELWEG. OP DIT UUR ZIJN WE ER ZO.

OP AANWIJZINGEN VAN BIGGLES, STOPT DE AUTO IN EEN RUSTIGE STRAAT.
HIER IS HET.

DE SLEUTEL VAN DE FLAT IS BIJ DE CONCIERGE. MIJN VRIEND IS ER BIJNA NOOIT.

ALLES GAAT ZOALS VOORZIEN.
HET IS OP DE EERSTE VERDIEPING.

WE ZIJN ER. HET PAKKET MOET IN DE KAST IN DE KAMER LIGGEN.

JA, DIT HEB IK VIJF JAAR GELEDEN UIT ENGELAND HIER NAARTOE GESTUURD.

WAT KRIJGEN WE NOU?
GEEF HIER DAT PAKKET!

MAAR... WE HADDEN AFGESPROKEN DAT...
HOU JE MOND!

JE BENT EEN ONBETROUWBARE SCHURK! EN JE HEBT DE GROOTSTE FOUT VAN JE LEVEN GEMAAKT...
ZWIJG!

OPEENS...
ARRESTEER HEM, INSPECTEUR!

JE MOET NOG EEN BOEL LEREN. TEN EERSTE DAT JE NOOIT MOET DENKEN DAT JE DE SLIMSTE BENT.

AH, GASKIN. WIL JE DIT STUK GALGENAAS VAN ME OVERNEMEN?
GOED GEDAAN, BIGGLES!

ZIEZO!

INSPECTEUR JOUDRIER, VAN INTERPOL.

MIJN GELUKWENSEN! U HEBT HET UITSTEKEND GEORGANISEERD.

IK HAD JE VERGETEN TE VERTELLEN DAT DE HEREN ONS VERWACHTTEN. IK HOOP DAT JE DE ONTVANGST OP PRIJS STELT.

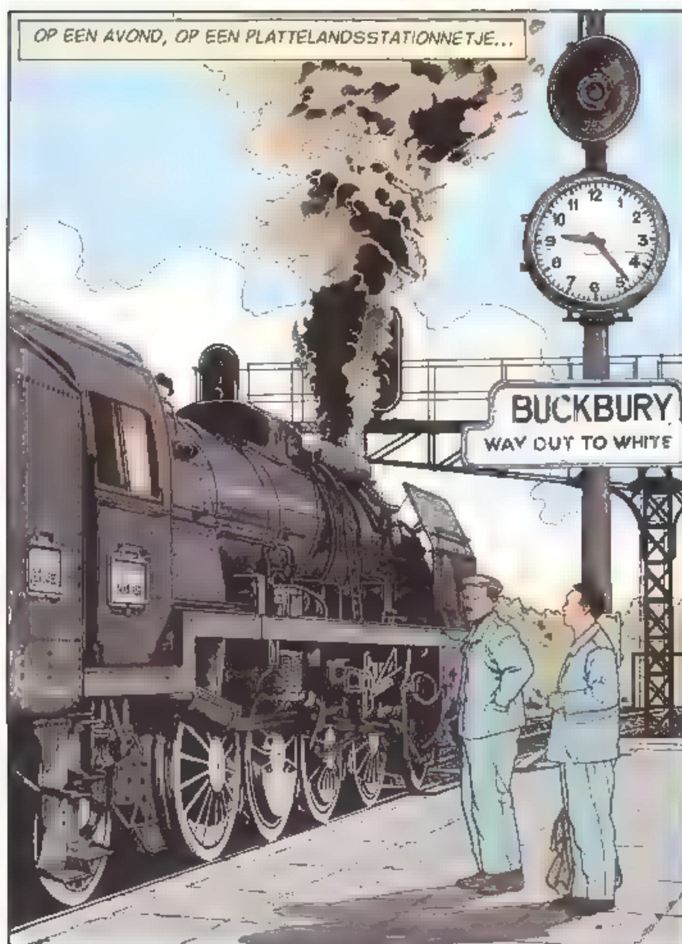

WE HEBBEN VOLDOENDE BEWIJS OM OOK JE MEDEPLICHTIGEN IN TE REKENEN. DIE ZULLEN JE GEZELSCHAP HOUDEN [redacted] DE GEVANGENIS!

TJA, EEN VLIEGTUIG KAN HEEL NUTTIG ZIJN... KOM, DAN GAAN WE IETS DRINKEN OP DE GOEDE AFLOOP.
GRAND

EINDE

DE MOORD OP EDMUND TEALE

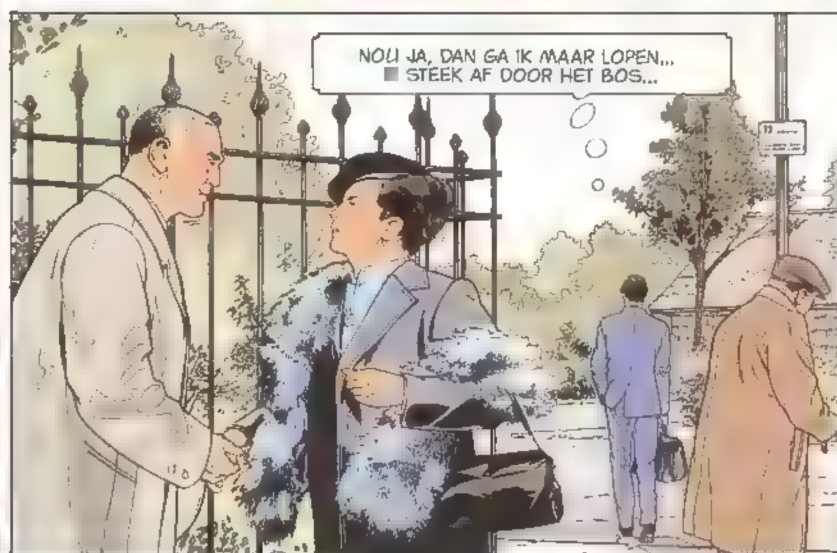

OP EEN AVOND, OP EEN PLATTELANDSSTATIONNETJE...
BUCKBURY
WAY OUT TO WHITE

AH, DAAR HEBBEN WE DE JONGE EDDIE TEALE! TERUG IN HET DORP?
JA, IK HEB EEN PAAR DAGEN VERLOF...

GAAT 'T GOED MET DE VLIEGERIJ?
REKEN MAAR! VOLGENDE MAAND HEB IK M'N BREVET.

HÉ, WAAR IS DE BUS NAAR STANFIELD CORNER?

DIE IS NET WEG, JONGEMAN.
JA, DE TREIN HAD VERTRAGING...

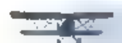

NOU JA, DAN GA IK MAAR LOPEN...
STEEK AF DOOR HET BOS...

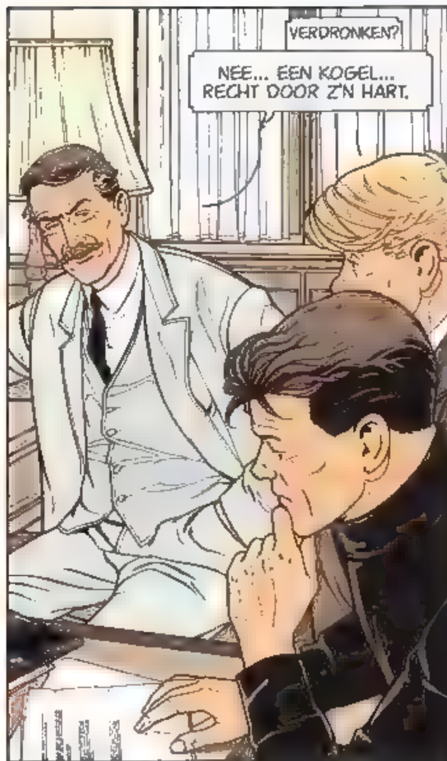

DAAR LIGT LARFORD HALL... WAT EEN AFGELEGEN OORD...

WAT IS DAT?

HÉ! WAT DOET U?

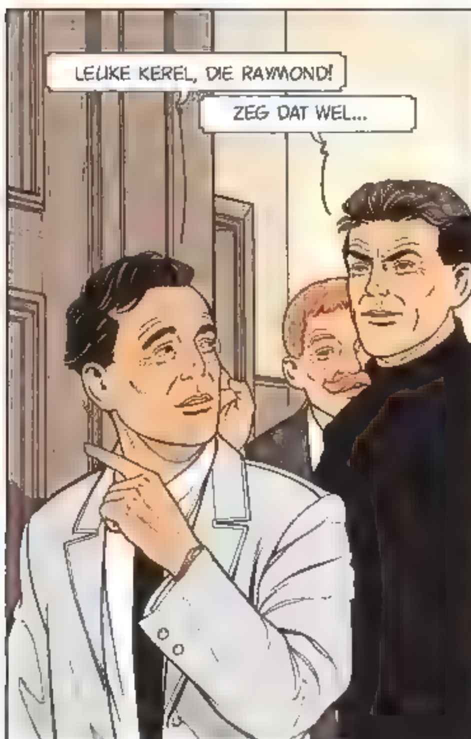
U...
U BENT GEK...!

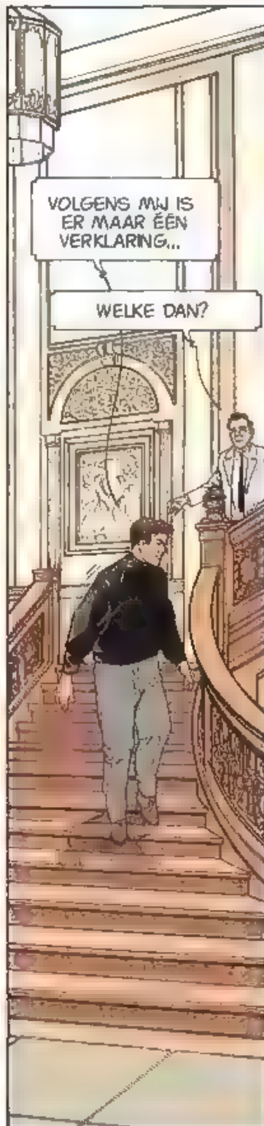

DE VOLGENDE DAG, BIJ SCOTLAND YARD...
HET LICHAAM VAN LEERLING-VLIEGER EDMUND TEALE IS VANOCHTEND VOOR DE HOLLANDSE KUST OPGEVIST.

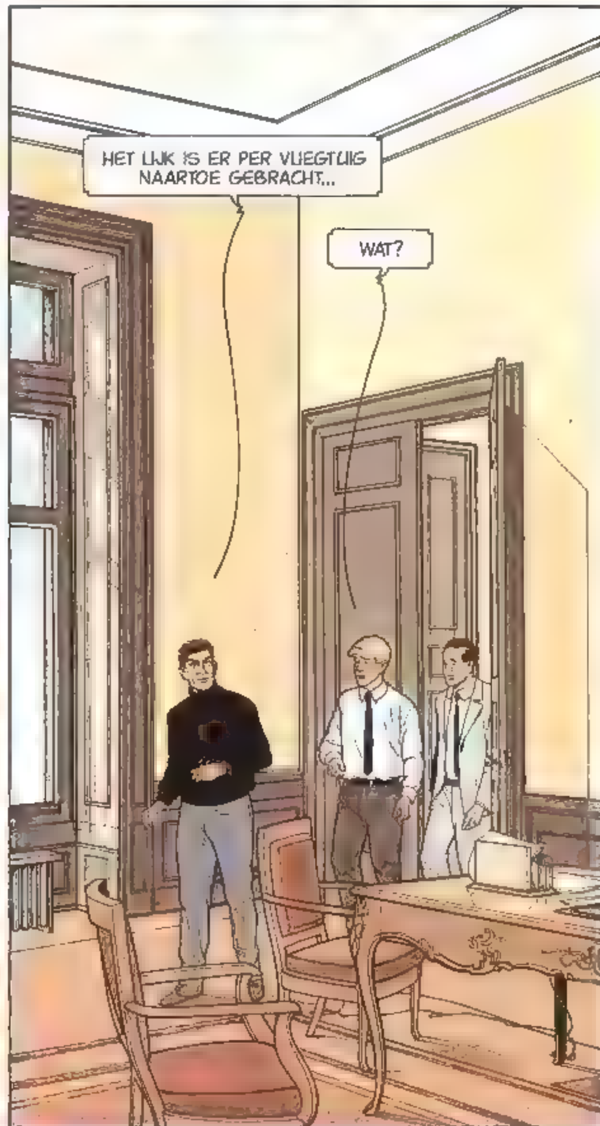

VERDRONKEN?
NEE... EEN KOGEL... RECHT DOOR Z'N HART.

HOE KAN IEMAND DIE GISTERAVOND IS GE-ZIEN OP HET STATION VAN EEN PLATTELANDS-GEHUCHT EEN PAAR UUR LATER DOOD WOR-DEN AANGETROFFEN IN HOLLAND?

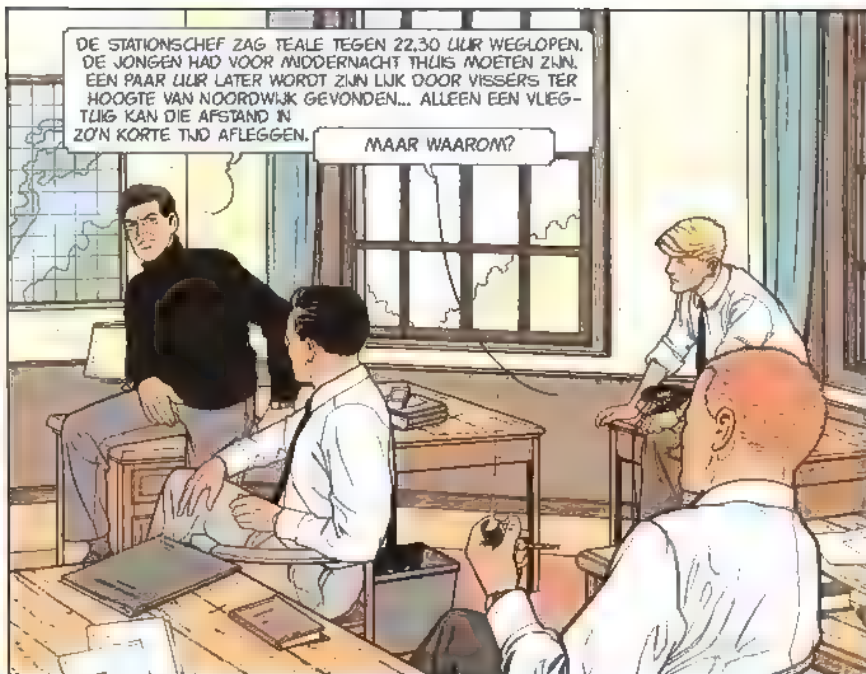

DAT IS EEN MYSTERIE, CHAPS. AAN JULLIE OM HET UIT TE ZOEKEN.

LEUKE KEREL, DIE RAYMOND!
ZEG DAT WEL...

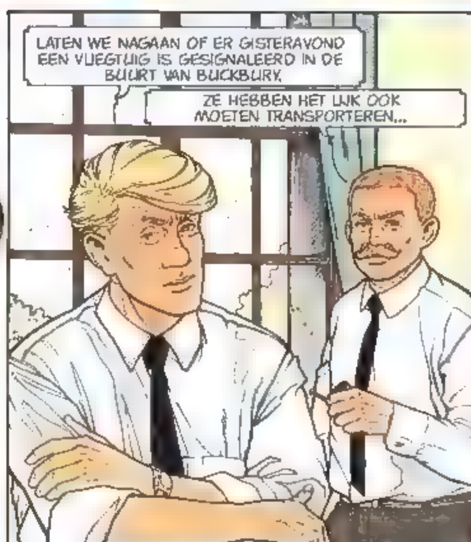

VOLGENS MIJ IS ER MAAR ÉÉN VERKLARING...
WELKE DAN?

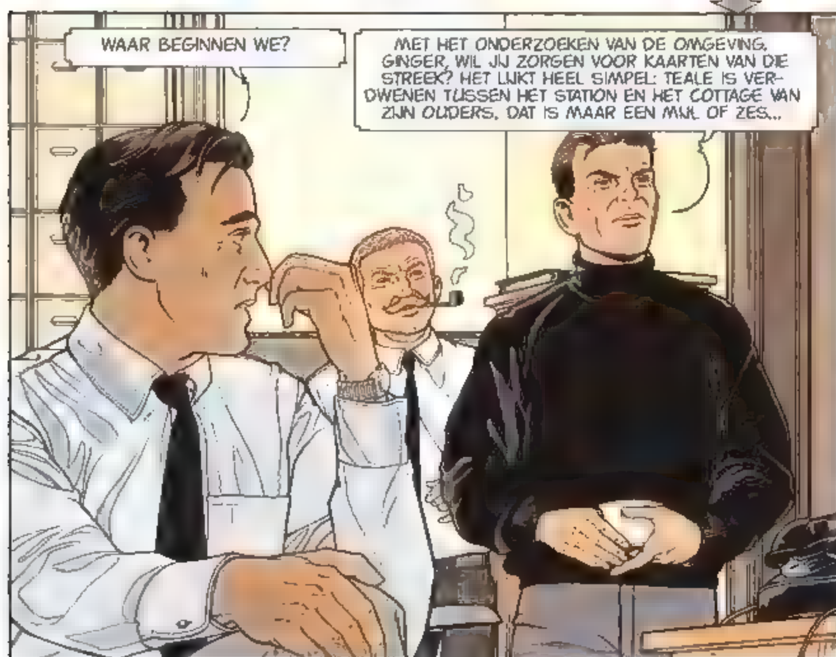

HET LIJK IS ER PER VLIEGTUIG NAARTOE GEBRACHT...
WAT?

DAT KAN TOCH NIET!
HET IS DE ENIGE MOGELIJKHEID...

DE STATIONSCHEF ZAG TEALE TEGEN 22.30 UUR WEGLOPEN. DE JONGEN HAD VOOR MIDDERNACHT THUIS MOETEN ZIJN. EEN PAAR UUR LATER WORDT ZIJN LIJK DOOR VISSERS TER HOOGTE VAN NOORDWIJK GEVONDEN... ALLEEN EEN VLIEGTUIG KAN DIE AFSTAND IN ZO'N KORTE TIJD AFLEGGEN.
MAAR WAAROM?

TEALE MOET IETS ONTDEKT HEBBEN. DE MOORDENAAR HEEFT ZIJN LIJK MEEGENOMEN EN IN ZEE GEGOOID...

LATEN WE NAGAAN OF ER GISTERAVOND EEN VLIEGTUIG IS GESIGNALEERD IN DE BUURT VAN BUCKBURY.
ZE HEBBEN HET LIJK OOK MOETEN TRANSPORTEREN...

WAAR BEGINNEN WE?
MET HET ONDERZOEKEN VAN DE OMGEVING. GINGER, WIL JIJ ZORGEN VOOR KAARTEN VAN DIE STREEK? HET LIJKT HEEL SIMPEL: TEALE IS VERDWENEN TUSSEN HET STATION EN HET COTTAGE VAN ZIJN OUDERS. DAT IS MAAR EEN MIJL OF ZES...

HIER IS DE KAART.
EVEN KIJKEN... AHA...

DAAR LOOPT DE WEG... OVERAL BOSSEN... OH, NEE, DAAR... BIJ LARFORD HILL, DAAR IS EEN OPEN PLEK...

HALLO? DE POLITIE IN BUCKBURY, PLEASE... JA... AH, HALLO, CONSTABLE... MET BIGGLES... WAT KUNT U ME VERTELLEN OVER LARFORD HALL?

HET IS EEN GROOT, AFGELEGEN PAND. HET WORDT SINDS EEN JAAR BEWOOND DOOR EEN DAME, MEVROUW VAN ESTER... JA, EEN HOLLANDSE...

WAT?... ZE HEEFT EEN JUWELIERSZAAK IN BOND STREET?... VERDER NIETS BIJZONDERS...
DANK U, CONSTABLE.

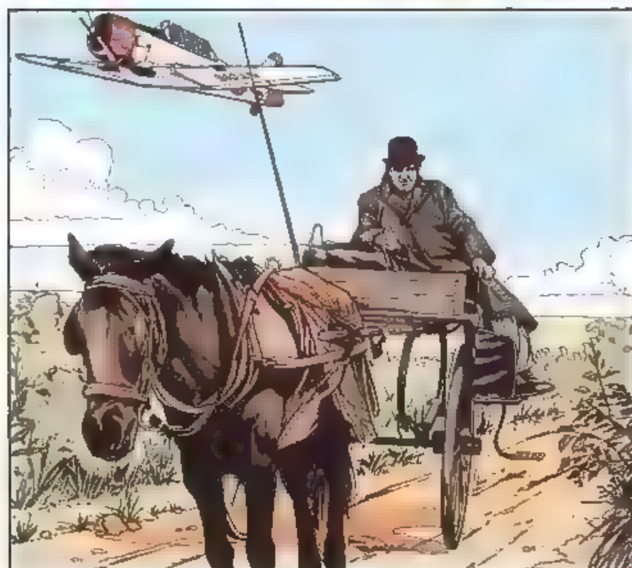

BERTIE, JIJ GAAT JE VERDIEPEN IN JUWELEN EN EDELSTENEN...
WAAROM IK?

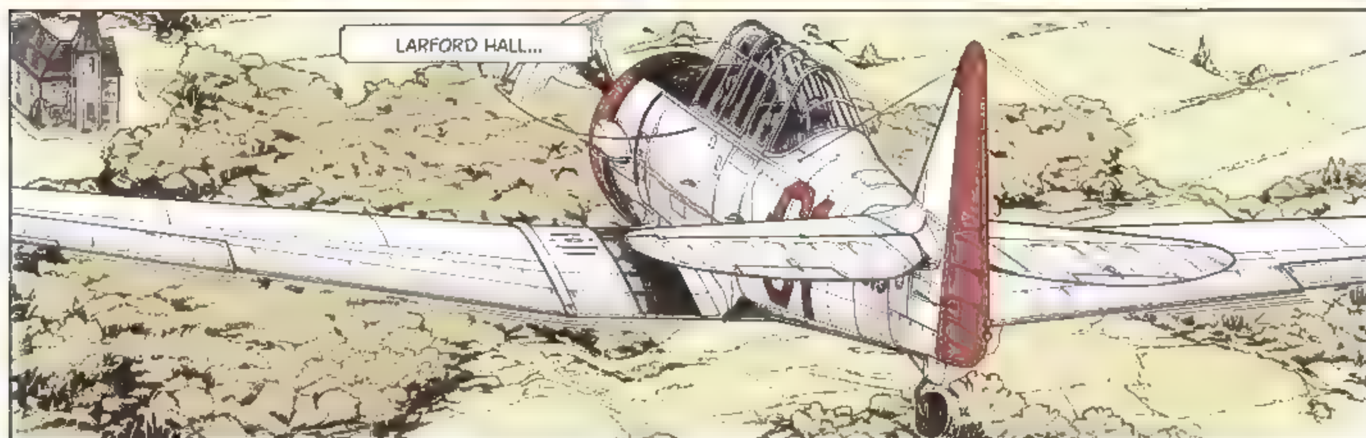

BOND STREET IS EEN VAN DE CHICSTE WINKELSTRATEN VAN LONDEN... NET IETS VOOR JOU, DUS.
JA, JA... HAHA!

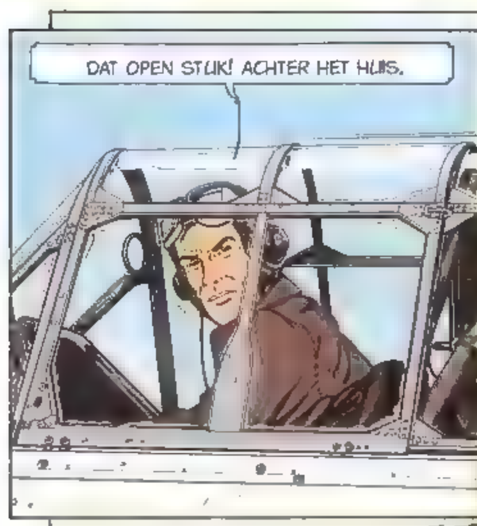

EN WIJ?
JIJ GAAT ACHTERGRONDINFORMATIE OVER MEVROUW VAN ESTER VERZAMELEN, ALGY. GINGER EN IK GAAN EEN VERKENNINGSVLUCHTJE MAKEN... MET DE CIVIELE VERSIE VAN EEN HARVARD T-6...

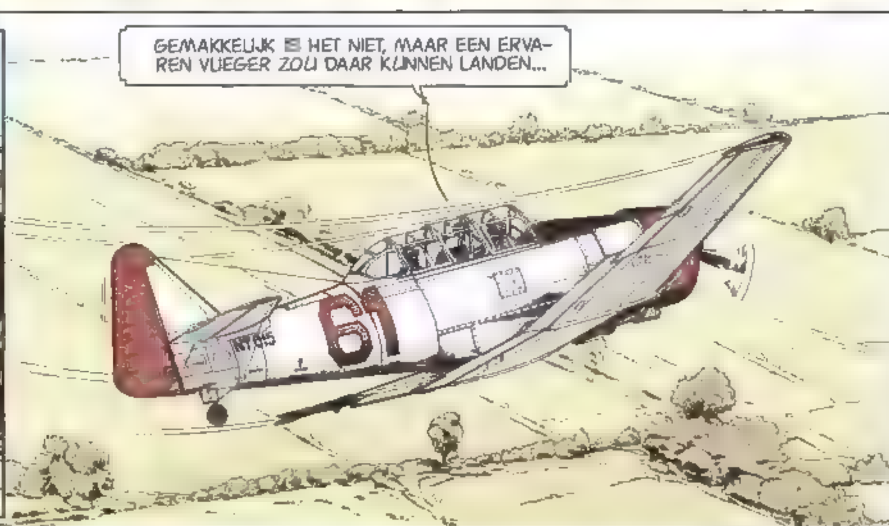

WAT DENK JE TE VINDEN? EEN STARTBAAN, OF ZO?

WE BLIJVEN HOOG, ANDERS TREKKEN WE TE VEEL AANDACHT. HEB JE DE CAMERA?

LARFORD HALL...

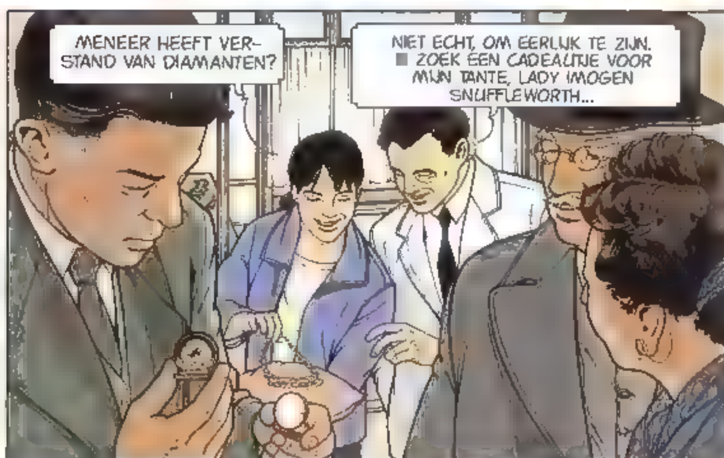

DAT OPEN STUK! ACHTER HET HUIS.

GEMAKKELIJK HET NIET, MAAR EEN ERVAREN VLIEGER ZOU DAAR KUNNEN LANDEN...

VANESTER
FINE JEWELRY

HELLO, YOUNG LADY. [redacted] WILDE GRAAG EEN PAAR HALSKETTINGEN ZIEN

MENEER HEEFT VERSTAND VAN DIAMANTEN?
NIET ECHT, OM EERLIJK TE ZIJN. [redacted] ZOEK EEN CADEAUTJE VOOR MIJN TANTE, LADY IMOGEN SNUFFLEWORTH...

MEVROUW VAN ESTER ZET DE STENEN DIE ZE HEEFT GESELECTEERD ZELF...

IS ZE HIER?
OH, NEE. ZE KOMT ZELDEN [redacted] DE WINKEL... ZE ONTWERPT DE JUWELEN BIJ HAAR THUIS, IN LARFORD HALL...

INMIDDELS...
HALLO? HET POSTKANTOOR VAN BUCKBURY? MET ALGY LACEY VAN SCOTLAND YARD...

MEVROUW VAN ESTER... INDERDAAD... ZE KRIJGT VEEL POST UIT HOLLAND... TELEGRAMMEN? OOK REGELMATIG... ALTIJD HETZELFDE ADRES, JA... EEN ZEKERE MENEER JURGENS, IN HILLEGOM... TOT UW DIENST...

HILLEGOM... LIGT DAT NIET IN DE BUURT VAN NOORDWIJK?

DIE BIGGLES... HIJ HAD 'T BIJ HET RECHT EIND!

DE VOLGENDE DAG...
WE HEBBEN GEEN ENKEL BEWIJS.

INDERDAAD. MAAR DE AANWIJZINGEN STAPELEN ZICH OP. WI[redacted] WETEN DAT MEVROUW VAN ESTER [redacted] DE DIAMANTHANDEL ZIT EN DAT ZE CONTACT HEEFT MET IEMAND IN HOLLAND DIE DICHTBIJ DE PLEK WOONT WAAR HET LICHAAM VAN DIE ARME TEALE IS OPGEVIST..

MAAR WE WETEN NIET WAAROM TEALE IS VERMOORD...

HIJ HEEFT ONDERWEG VAST IETS ONTDEKT... IETS WAT HIJ NIET MOCHT ONTDEKKEN...

HOE DAN OOK, WE KUNNEN BIJ LARFORD HALL LANDEN. DAT KUN JE ZIEN OP DE FOTO'S DIE WE GISTEREN HEBBEN GENOMEN.

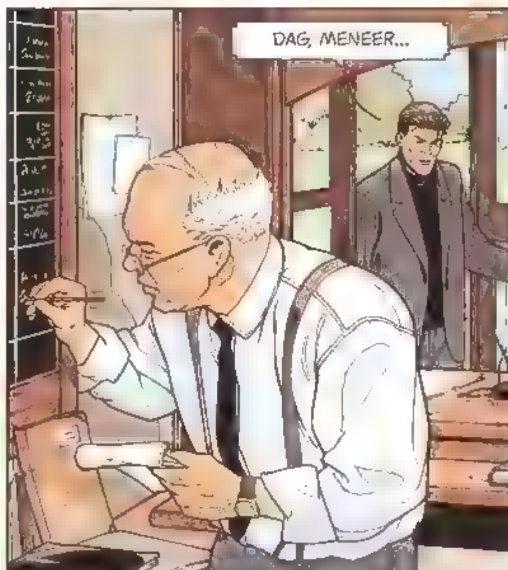

WAT DOEN WE? VRAGEN WE EEN HUISZOEKINGSBEVEL AAN?

DAT ZAL NIETS OPLEVEREN. NEE, WE GAAN DE MOORDENAAR OPJAGEN...

Q85 JBW

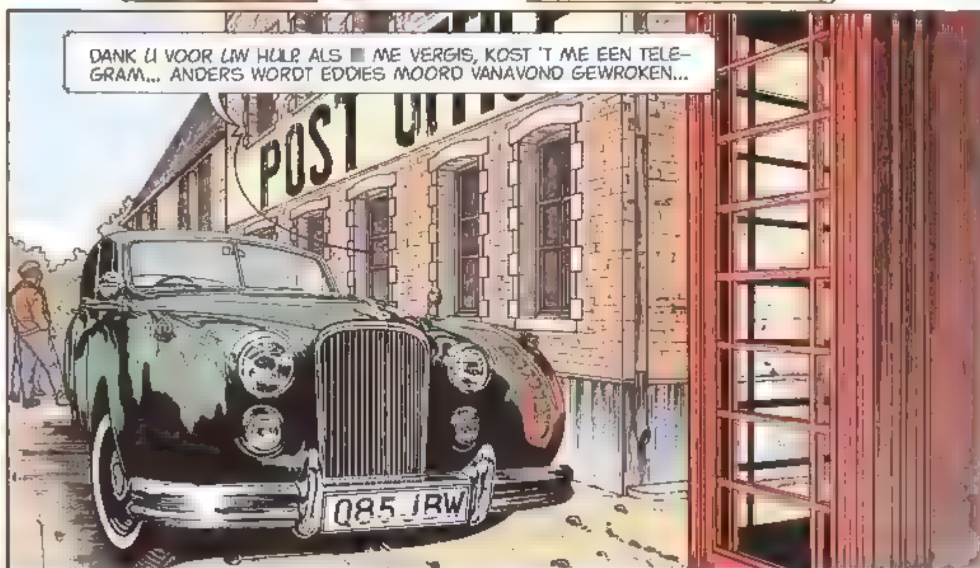

DAAR IS HET POSTKANTOOR. WACHT HIER OP ME...

DAG, MENEER...

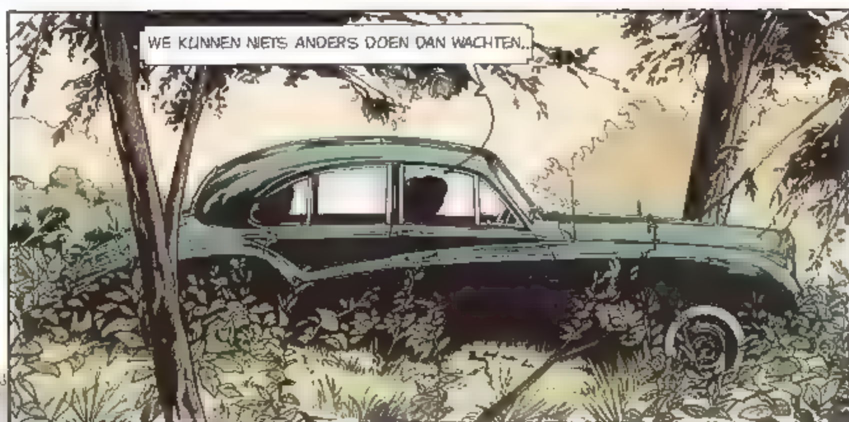

JAMES BIGGLESWORTH, SCOTLAND YARD... WILT U DIT TELEGRAM VERZENDEN NAAR DE HEER JÜRGENS...

AH, DAT IS HETZELFDE ADRES WAAR MRS. VAN ESTER VAAK TELEGRAMMEN NAARTOE STUURT..
PRECIES... IK WIL GRAAG DAT DEZE MENEER HIER NAARTOE KOMT...

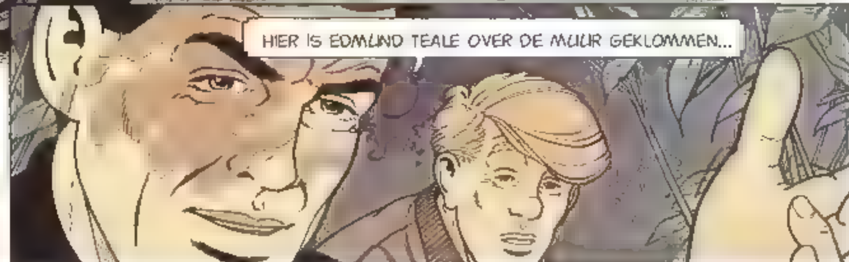

IK WEET NIET WAT U ALLEMAAL BEKOKSTOOFT, MAAR ALS HET TE MAKEN HEEFT MET DE MOORD OP DIE ARME EDDIE, BEN IK UW MAN.

DANK U VOOR UW HULP. ALS [redacted] ME VERGIS, KOST 'T ME EEN TELEGRAM... ANDERS WORDT EDDIES MOORD VANAVOND GEWROKEN...
POST
Q85 JBW

LARFORD HALL LIGT AAN DE ANDERE KANT VAN HET BOS...

WE KUNNEN NIETS ANDERS DOEN DAN WACHTEN...

HIER IS EDMUND TEALE OVER DE MUUR GEKLOMMEN...

HÉ, DAAR LIGT Z'N TAS... DIE HEEFT HIJ DAAR NATUURLIJK LATEN STAAN...

WAAROM HEEFT HIJ DAT GEDAAN?
GA MAAR NA. JE BENT LEERLING-VLIEGER EN JE ONTDEKT EEN VLIEGTUIG IN DIT VERLATEN OORD... WAT ZOU JIJ DOEN?

WAT IS DAT?
EEN PATROONHULS.

BEWAAR HEM ZORGVULDIG. HET LAB KAN ONS VERTELLEN OF DE KOGEL DIE EDDIE HEEFT GEDOOD UIT DEZE HULS KOMT...

WAT GAAN WE NU DOEN?
IK GA MEVROUW VAN ESTER EEN BEZOEKJE BRENGEN...

ALGY EN BERTIE, JULLIE SLAAN ALARM ZODRA JULLIE EEN VERDACHT GELUID HOREN...

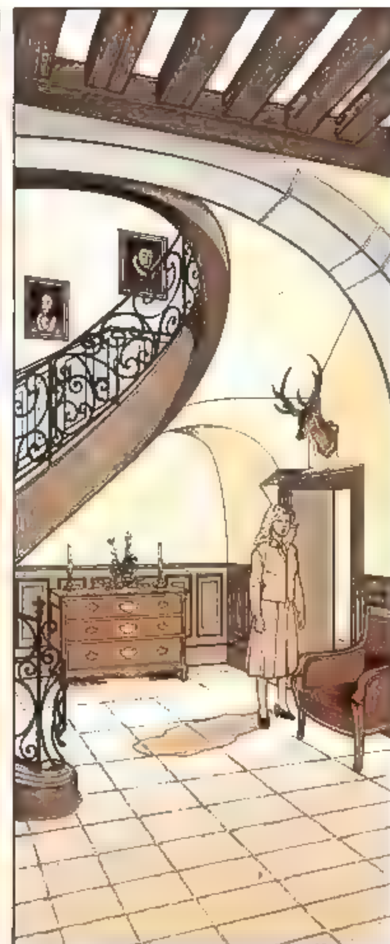

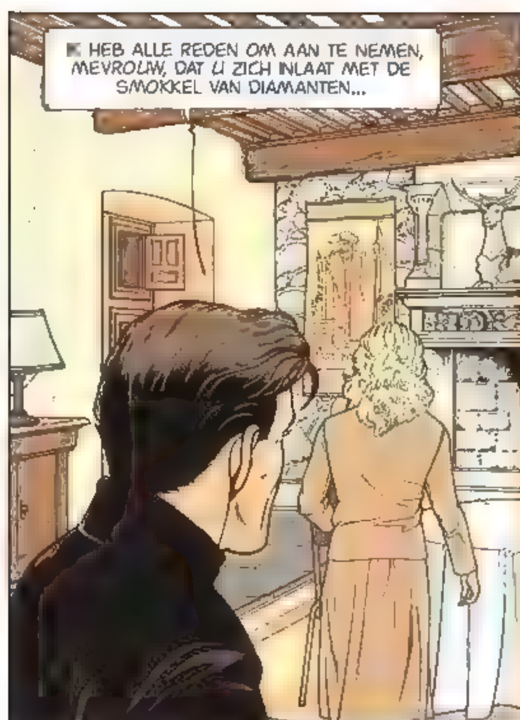

EN JIJ, GINGER, ALS HET VLIEGTUIG GELAND IS, ZORG JE ERVOOR DAT HET NIET VER KOMT...

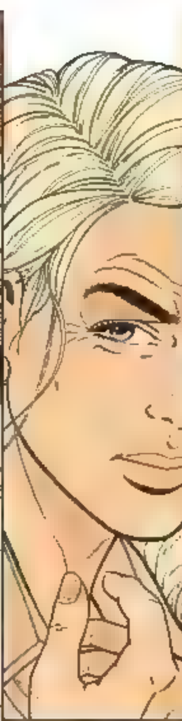

MENEER?
IK KOM VOOR MEVROUW VAN ESTER.

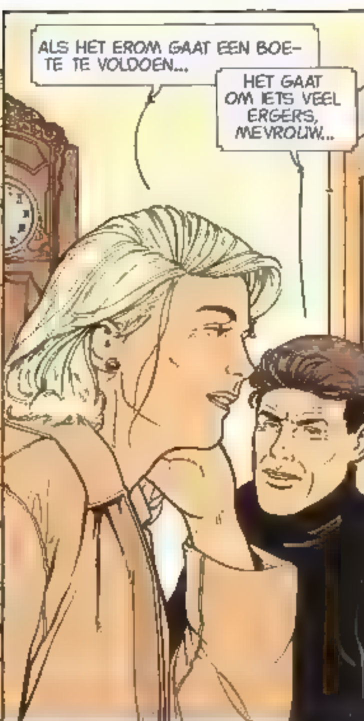

MEVROUW ONTVANGT NIEMAND.
ZEG HAAR DAT EEN OFFICIER VAN SCOTLAND YARD HAAR WIL SPREKEN.

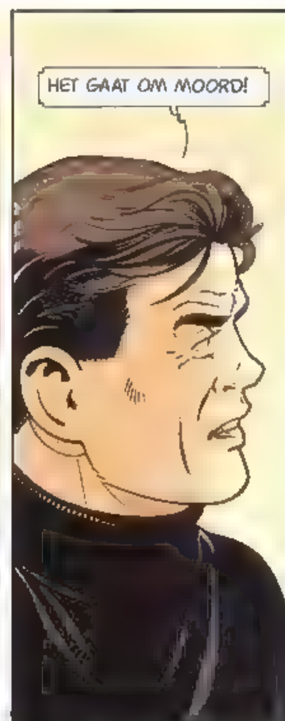

WIE IS DAT, HIRAM?

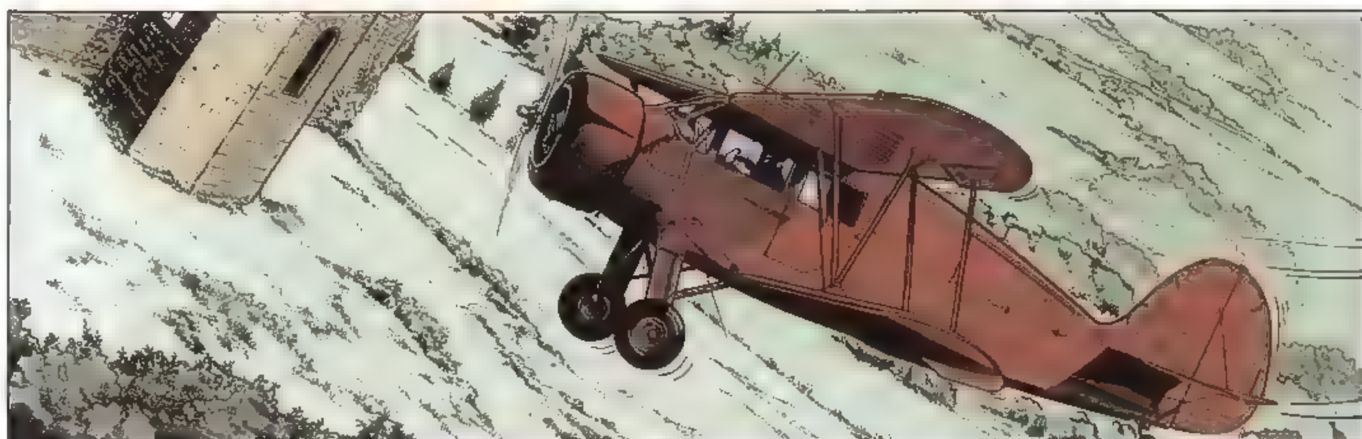

IK HEB ALLE REDEN OM AAN TE NEMEN, MEVROUW, DAT U ZICH INLAAT MET DE SMOKKEL VAN DIAMANTEN...

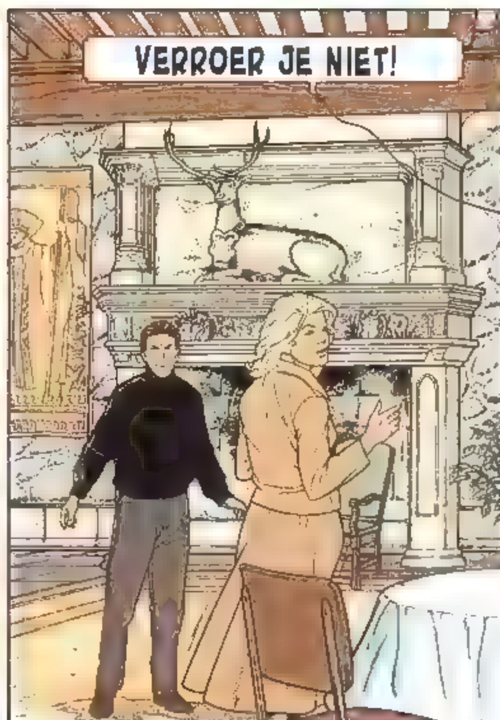

ALS HET EROM GAAT EEN BOETE TE VOLDOEN...
HET GAAT OM IETS VEEL ERGERS, MEVROUW...

HET GAAT OM MOORD!

AH, IK HOOR DAT HET VLIEGTUIG VAN UW MEDEPLICHTIGE ERAAN KOMT..
MAAR... HOE KAN DAT...

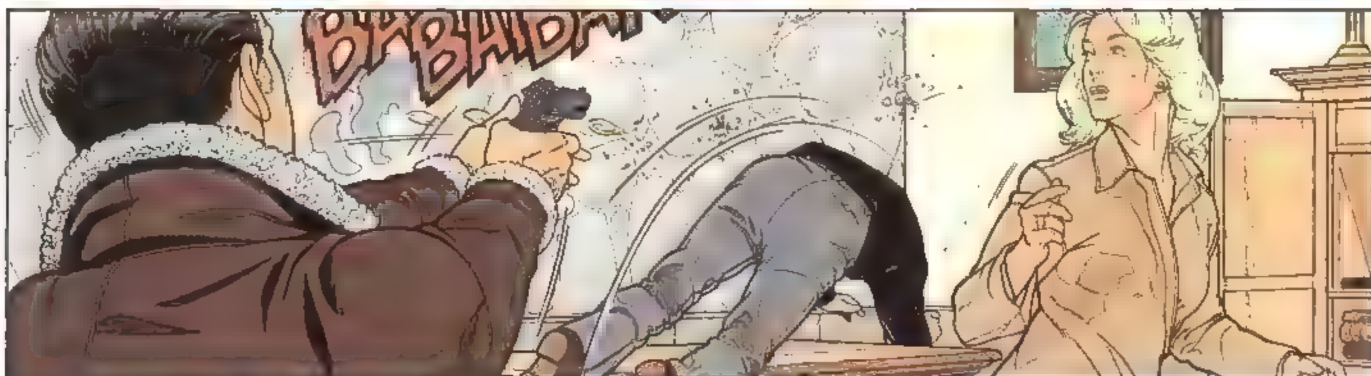

EEN TELEGRAM DOET SOMS WONDEREN... NOG EVEN EN WE ZIJN BIJEEN VOOR DE SLOTSCÈNE...

VERROER JE NIET!

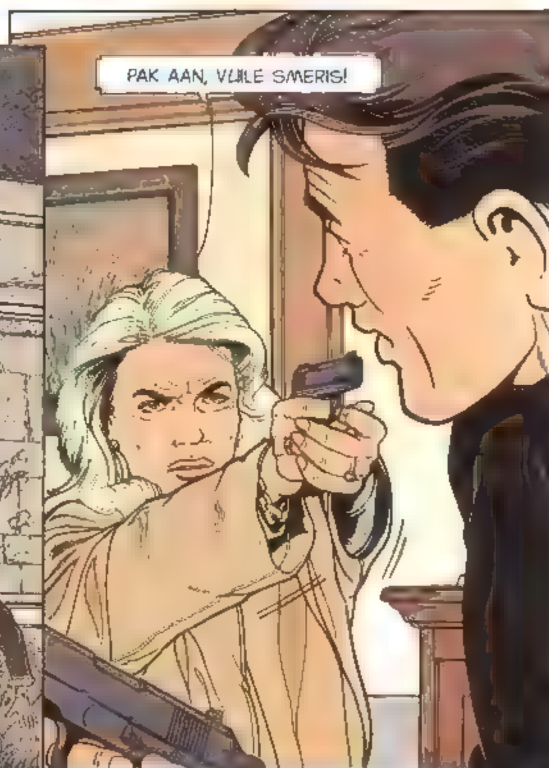

WAT IS HIER AAN DE HAND? WAAROM DAT TELEGRAM?

WE ZIJN ONTDEKT, RODOLF.. HET KOMT ALLEMAAL DOOR DIE NIEUWSGIERIGE KNAAP DIE WE LAATST HEBBEN BETRAPT...
DEZE GAAT HEM HEEL GAUW ACHTERNA...

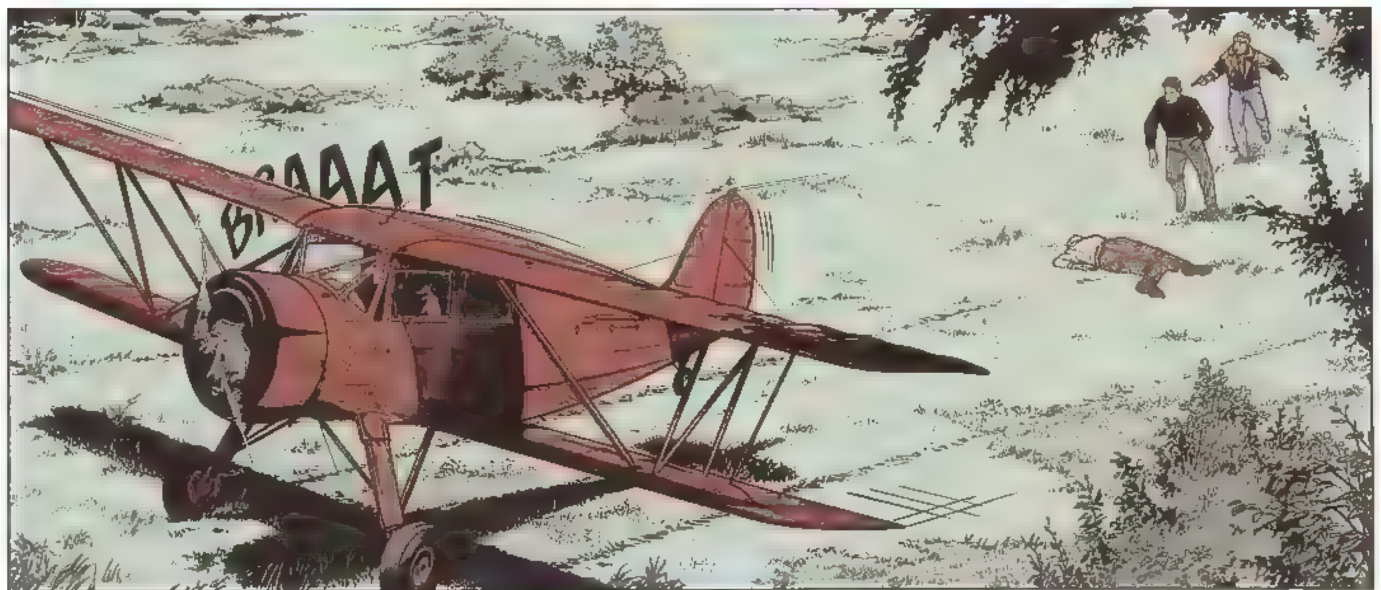

BANG
BANG

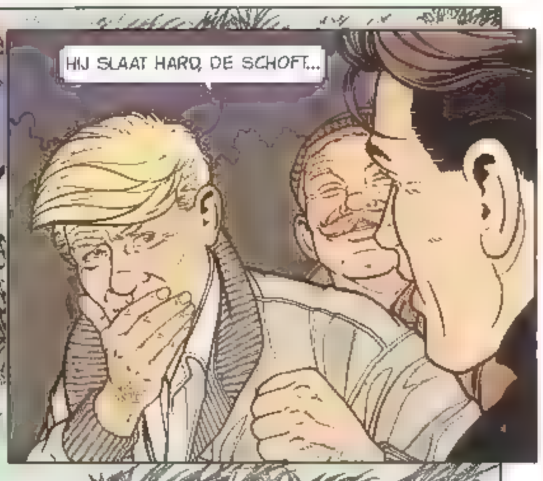

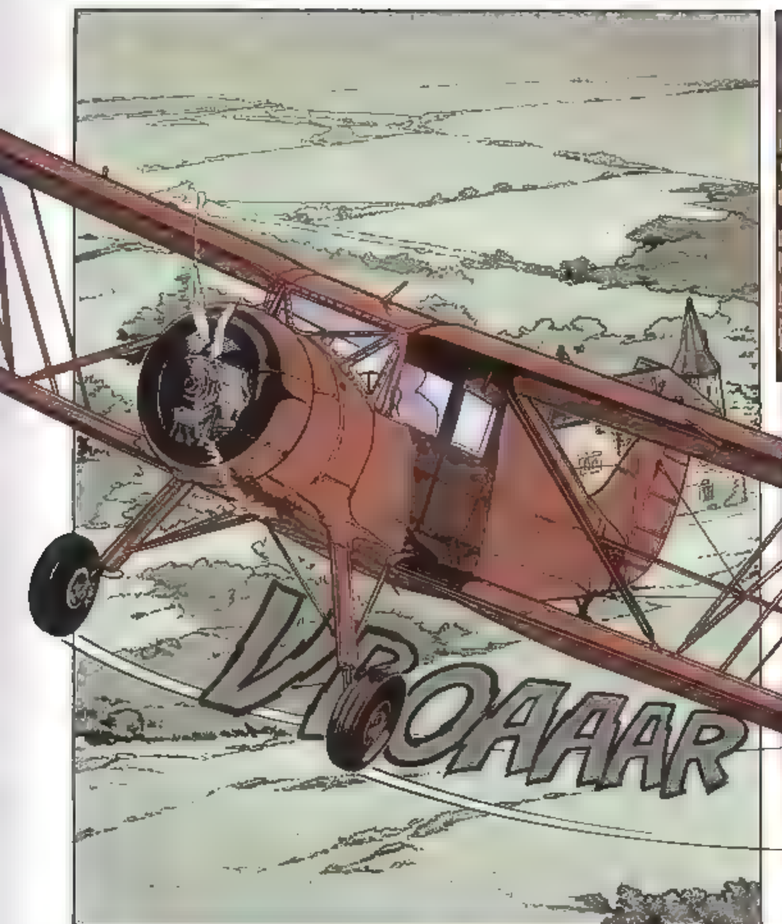

PAK AAN, VUILE SMERIS!

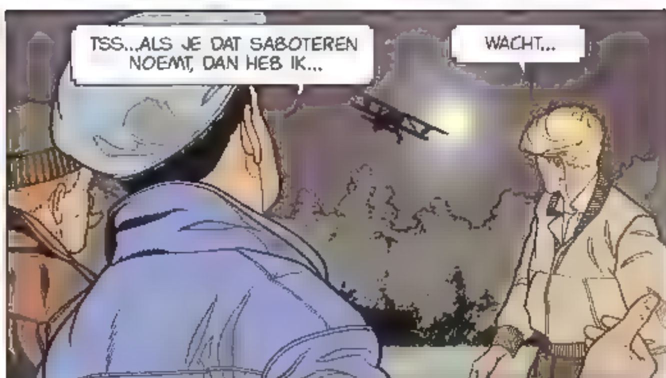

BANG

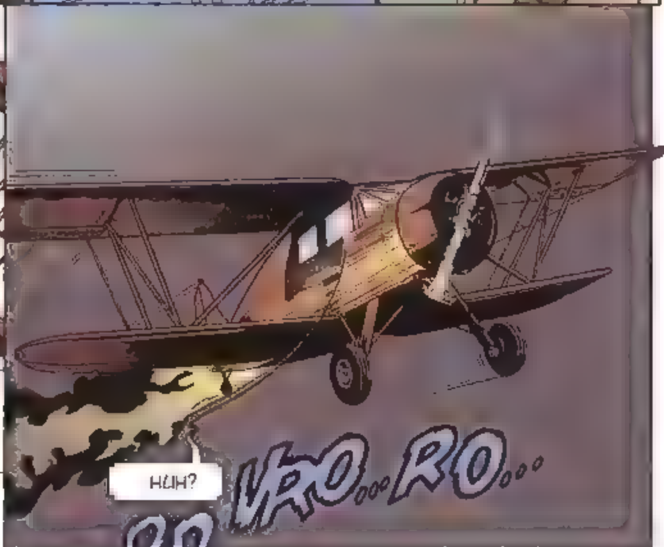
ALLES O.K.?
WAAR IS DE ANDERE?

BRAAAT

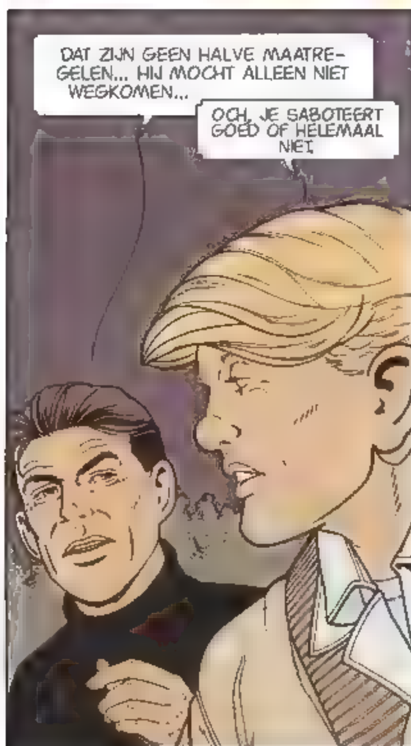
GINGER! GROTE GENADE!

HIJ SLAAT HARD, DE SCHOFT...

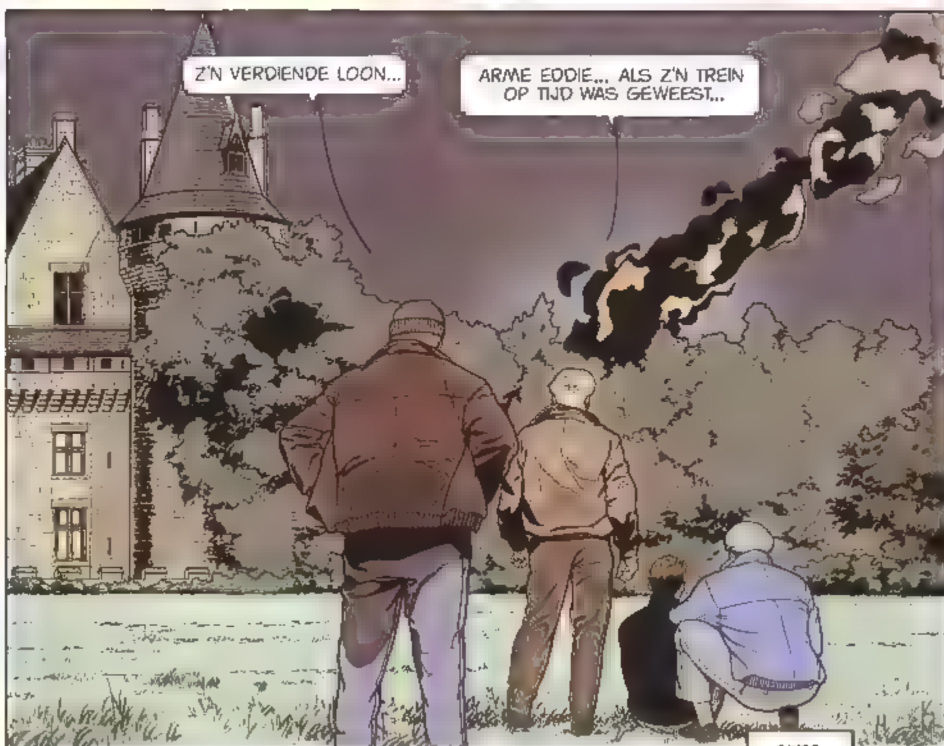

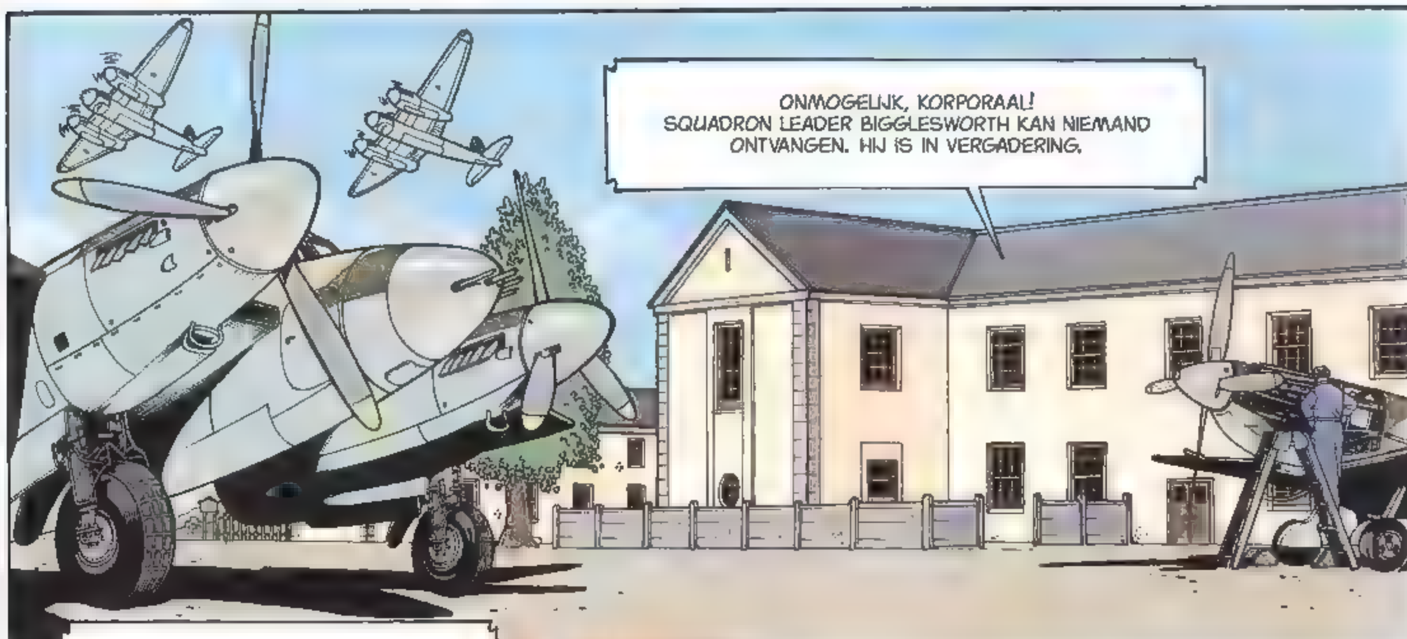

INKLEURING: FRANK BRICHAU MEDEWERKING AAN DE ACHTERGRONDEN: GUY DECUBBER

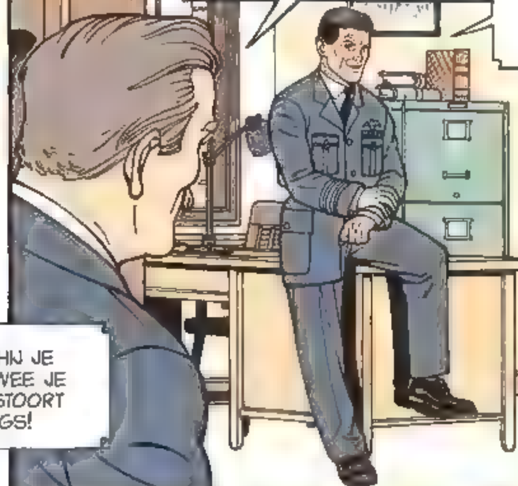
ERIC LOUTTE R.-MICHEL OLEFFE

ONWEER BOVEN HET ZWARTE WOUD

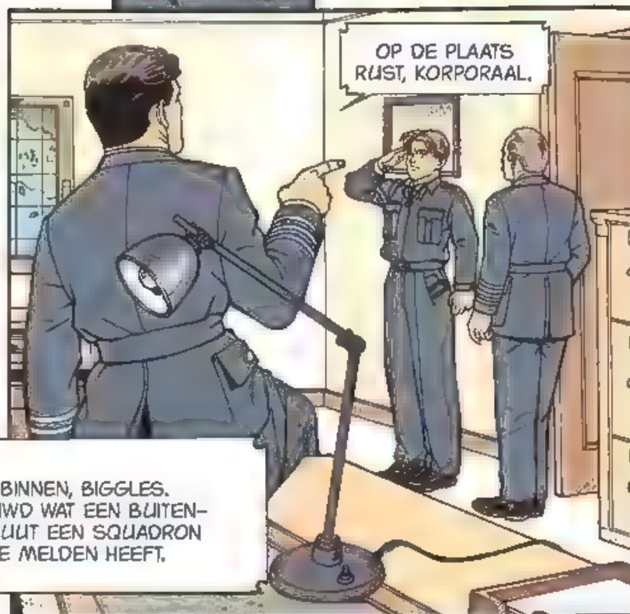

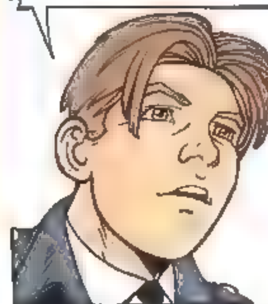

IS DIE INFORMATIE ZO BELANGRIJK DAT JE HET ALLEEN AAN MIJ KUNT VERTELLEN?

U BENT EEN VAN DE BESTE VLIEGERS VAN DE R.A.F. U HEBT TALLOZE MISSIES MET SUCCES VOLBRACHT. TOEN IK BESEFTE DAT U HIER DE SCEPTER ZWAAIDE, KON IK DE GELEGENHEID NIET VOORBIJ LATEN GAAN.

ER WORDT BINNEN DE R.A.F. VEEL GEPRAAT OVER EEN ENORME BRANDSTOF-VOORRAAD DIE DE NAZI'S OP EEN GEHEIME PLAATS, ERGENS IN HET ZWARTE WOUD", ZOUDEN HEBBEN AANGELEGD...

INDERDAAD! MAAR NIETS WIJST EROP DAT DIE OOK BESTAAT. WE HEBBEN TIJDENS DEZE VIER OORLOGSJAREN AL GENOEG TE MAKEN GEHAD MET VALSE GERUCHTEN EN PROPAGANDA.

IK DENK DAT IK WEET WAAR DIE VOORRAAD IS... IK GELOOF DAT IK DE PLAATS HEB GEZIEN, SIR!

WAT?!

HOEZO?

"VÓÓR DE OORLOG WOONDEN WE [redacted] DUITSLAND. MIJN VADER WAS DOOR DE DIPLOMATIEKE DIENST NAAR KARLSRUHE UITGEZONDEN. IK MAAKTE LANGE WAN-DELINGEN MET M'N HOND IN HET ZWARTE WOUD..."

"OP EEN DAG NAM IK UIT NIEUWSGIERIGHEID EEN KIJKJE BIJ HET JACHTGEBIED VAN EEN BELANGRIJKE NAZI..."

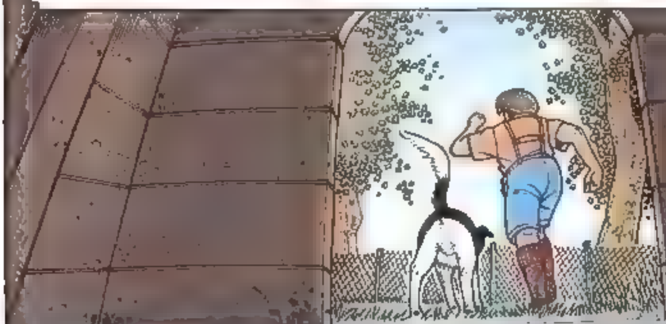
"ER WAS DAAR VREEMD GENOEG EEN KIPPENFARM... ALLEMAAL HOUTEN HOKKEN, OP REGELMATIGE AFSTAND VAN ELKAAR..."

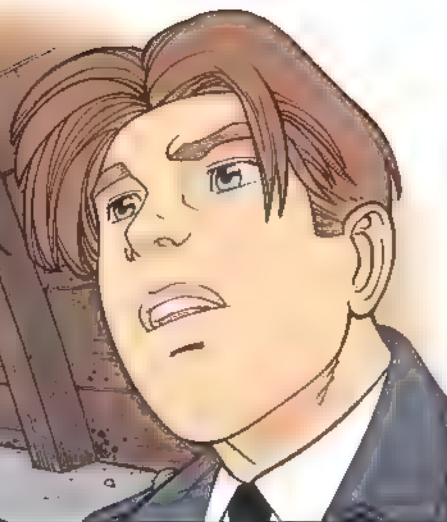
"MIJN HOND GLIPTE DOOR HET HEK EN BEGON ALS EEN BEZETENE DE KIPPEN OP TE JAGEN..."

"IK GING HEM ACHTERNA EN ZAG NOG NET HOE HIJ [redacted] EEN VAN DE HOKKEN VERDWEEN..."

"BINNEN ZAG HET ER NIET UIT ALS EEN KIPPENHOK: ER WAREN GEEN STOKKEN, GEEN LEGKASTEN EN DE BODEM WAS VAN CEMENT. IN HET MIDDEN WAS EEN GAT, AFGESLOTEN DOOR EEN METALEN LUIK..."

"IK TILDE HET LUIK OP EN ZAG EEN BETONNEN TRAP DIE NAAR EEN GROTE, LEGE RUIMTE VOERDE..."

TOEN HOORDE IK STEMMEN. IK ZAG OOK LICHT. HET KWAM UIT DIE ENORME, ONDERGRONDSE RUIMTE. IK GING DE TRAP OP, DEED HET LUIK DICHT EN RENDE WEG, MET MIJN HOND.

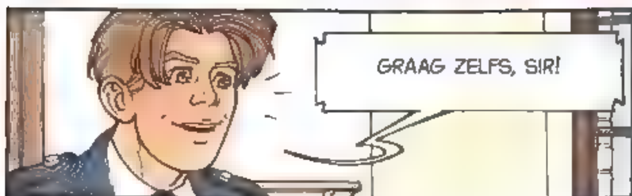

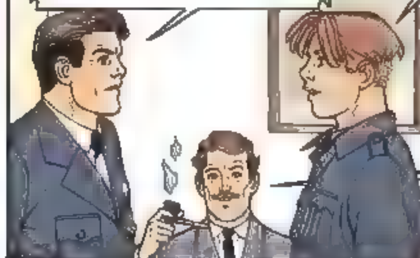

IK HEB ER NOOIT MET IEMAND OVER GESPROKEN, WANT IK WAS BANG DAT IK STRAF ZOU KRIJGEN VAN MIJN VADER. PAS TOEN IK ONLANGS HOORDE VAN EEN GEHEIM RESERVOIR, ERGENS IN HET ZWARTE WOUD, MOEST IK DENKEN AAN MIJN AVONTUUR IN 1938...
KUN JE DE PLEK OP EEN KAART AANWIJZEN?

NEE... ALLEEN ONGEVEER HET GEBIED... IK LIEP MAAR WAT. IK ZOU TERUG MOETEN GAAN NAAR DE PLAATS ZELF. IK WEET ZEKER DAT IK DAN DIE ZOGENAAMDE KIPPEN-FARM WEL WEER ZOU KUNNEN TERUGVINDEN.

ZOU JE DAT OOK KUNNEN VANUIT EEN VLIEGTUIG, DENK JE?
WAARSCHIJNLIJK WEL. IN ELK GEVAL BETER DAN OP EEN KAART.

ZOU JE BEREID ZIJN MET IEMAND MEE TE VLIEGEN OM DE PLEK AAN TE WIJZEN?

GRAAG ZELFS, SIR!

JE BESEFT DAT ER RISICO'S AAN VER-BONDEN ZIJN?
IK BEN IN OPLEIDING VOOR VLIEGER, SIR!
GOED, JE KUNT GAAN. WE NEMEN CONTACT MET JE OP ZODRA WE BESLOTEN HEBBEN TOT ACTIE OVER TE GAAN. PRAAT ER VERDER MET NIEMAND OVER!

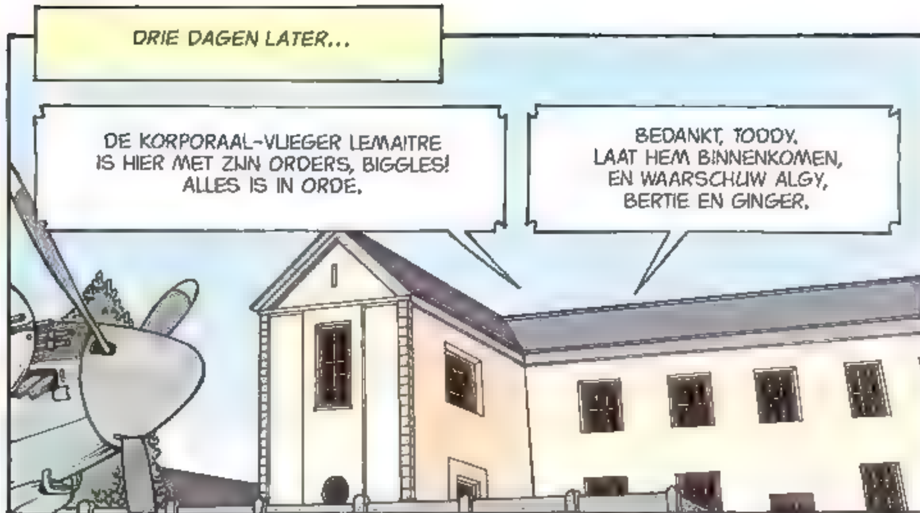

DIE KNAAP IS HIER AAN HET GOEDE ADRES! TYPISCH EEN KLUSJE VOOR ONS, NIETWAAR, BIGGLES?
DAAR WAS IK AL BANG VOOR! EN IK MOET DIE JONGEN ZEKER MEENEMEN OP DIE VERKENNINGSVLUCHT!

NIKS VERKENNINGSVLUCHT! ALS DE MOFFEN EEN VLIEG-TUIG ZIEN BIJ HUN GEHEIME DEPOT – ALS ER ZO'N DEPOT BESTAAT – DAN RUIKEN ZE LONT. WE MOETEN ZE GEEN KANS GEVEN OM TE REA-GEREN. ALS DIE KNAAP GELIJK HEEFT, GRIJPEN WE ONMIDDELLIJK IN!

ZO NIET, DAN WEET DE DUITSE PROPAGANDA WEL RAAD MET EEN GEALLIEERD BOMBAR-DEMENT OP EEN KIPPEN-FARM!

DURF JE HET AAN?
U HEBT ER EEN HANDJE VAN ME GEEN KEUS TE LATEN!

DRIE DAGEN LATER...
DE KORPORAAL-VLIEGER LEMAITRE IS HIER MET ZIJN ORDERS, BIGGLES! ALLES IS IN ORDE.
BEDANKT, TODDY. LAAT HEM BINNENKOMEN, EN WAARSCHUW ALGY, BERTIE EN GINGER.

GENTLEMEN, IK HEB JULLIE AL VERTELD OVER DE MISSIE DIE WIJ VANAVOND GAAN UITVOEREN... DIT IS PIERRE LEMAITRE. HIJ IS ONZE GIDS.

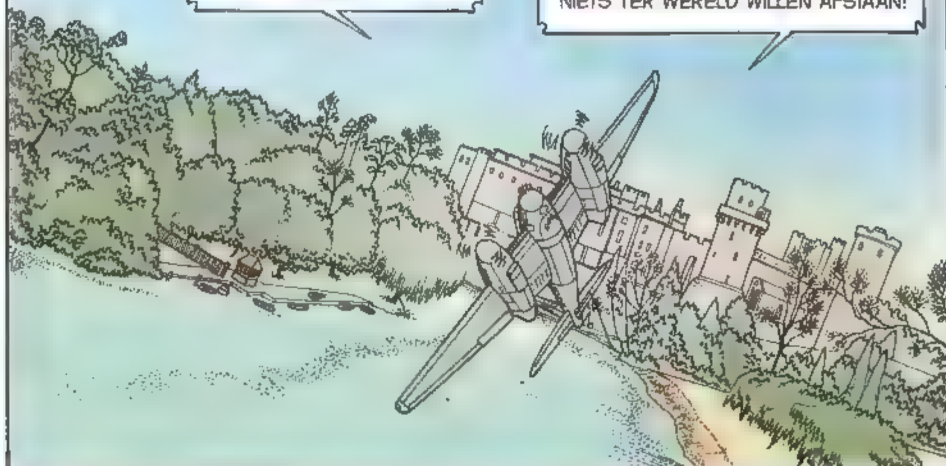

HIJ GAAT MET MIJ MEE IN HET LEADER-TOESTEL. JULLIE GAAN MET JE GEBRUIKELIJKE BEMANNING. ELK VLIEGTUIG IS UITGERUST MET TWEE BOMMEN VAN 500 POND IN HET RUIM EN TWEE 250-POND BRANDBOMMEN ONDER DE VLEUGELS...

WE STIJGEN OM 18.00 UUR OP. WE VLIEGEN HEEL LAAG NAAR KARLSRUHE EN VERANDEREN ONDERWEG REGELMATIG VAN KOERS. DAARNA HANGT HET AF VAN MIJN JONGE BEMANNINGSLID. HIJ MOET ONS HET DOELWIT AANWIJZEN. HET ZIJN WAARSCHIJNLIJK KIPPENHOKKEN...
KIPPENHOKKEN?

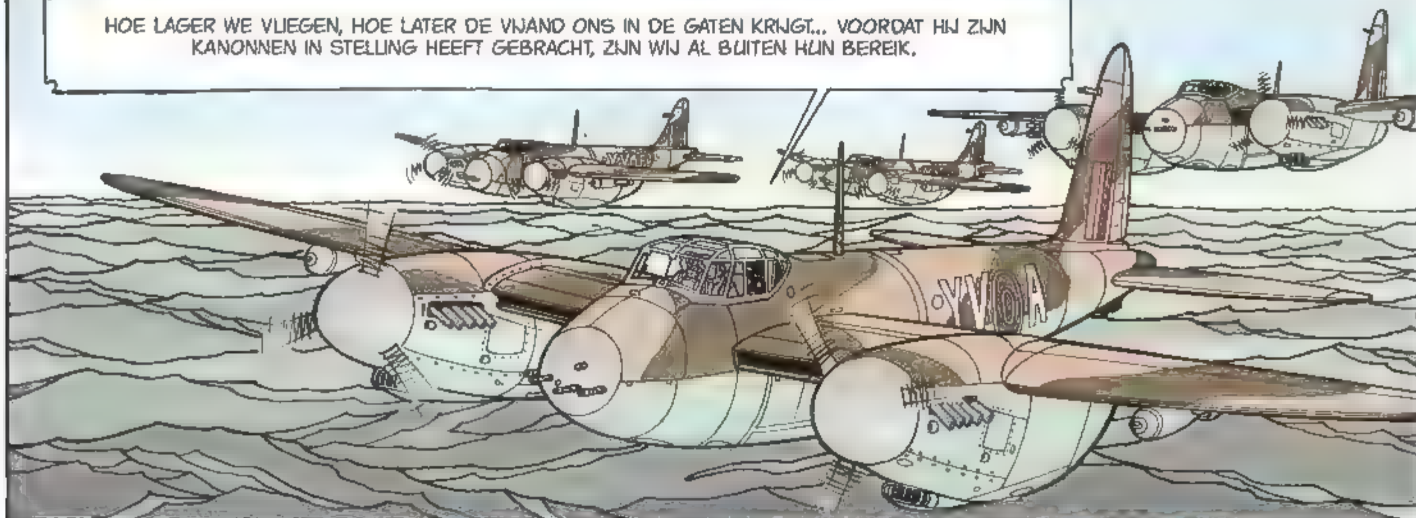

DAARONDER LIGT - ALS ONZE VRIEND HET BIJ HET RECHTE EIND HEEFT - HET ENORME BRANDSTOFRESERVOIR VAN DE NAZI'S.

DUS HET BESTAAT ECHT!
DAT STAAT NOG TE BEZIEN... MAAR ALS WE ONZE BOMMEN GOED RICHTEN, KAN HET DAAR WEL EENS ERG HEET WORDEN... WIJ ZULLEN HET OP DE TERUGWEG OOK WARM ONDER DE VOETEN KRIJGEN, WANT WE HEBBEN ALLEEN TIJDENS HET LAATSTE STUK VAN HET TRAJECT BESCHERMING VAN JAGERS: DE VLUCHT OVER HET KANAAL.
NOG ALTIJD BETER DAN NIETS.

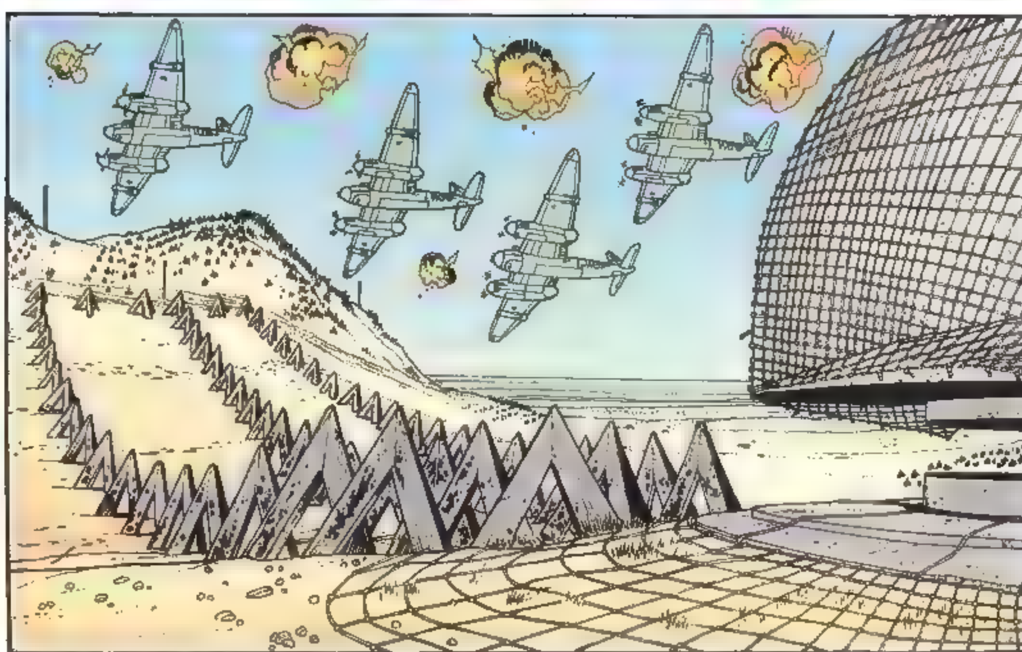

PIERRE KRIJGT NU ZIJN UITRUSTING EN DAN NEEM IK HEM MEE VOOR EEN KORTE KENNISMAKINGSVLUCHT.

EEN UUR LATER...
EN? HOE VOELT M'N NIEUWE BEMANNINGSLID ZICH?
EEN BEETJE LAST VAN M'N MAAG, MAAR IK ZOU M'N PLAATS VOOR NIETS TER WERELD WILLEN AFSTAAN!

RUST DE TOESTELLEN A, C, F EN G UIT MET DE AFGESPROKEN LADING EN MAAK ZE VLIEG-KLAAR.
[redacted] ORDE, SIR!

AAN HET EIND VAN DE DAG SCHEREN VIER "MOSQUITO'S" EEN PAAR METER BOVEN DE GOLVEN VAN HET KANAAL, OP WEG NAAR DE FRANSE KUST...
HOE LAGER WE VLIEGEN, HOE LATER DE VIJAND ONS IN DE GATEN KRIJGT... VOORDAT HIJ ZIJN KANONNEN IN STELLING HEEFT GEBRACHT, ZIJN WIJ AL BUITEN HUN BEREIK.
YV O A

DAAR IS DE VIJANDELIJK KUST... HIER ZIEN OF HOREN DE UITKIJK-POSTEN ONS ZEKER AANKOMEN. HET ZAL ER NU OM SPANNEN...

WE MAKEN EEN BOCHT VAN DERTIG GRADEN... DE GEALARMEERDE DUITSERS VERWACHTEN ONS OP DE KOERS DIE ZE EERDER HEBBEN DOORGEKREGEN... OP DIE MANIER VISSEN ZE MOOI ACHTER HET NET!

TIJDENS HUN SCHEERVLUCHT OVER DE UITGESTREKTE AKKERS VAN ARTOIS EN PICARDIË, GAAN DE "MOSQUITO'S" ALLEEN IETS HOGER VLIEGEN ALS ZE BOMEN EN ELEKTRICITEITS- OF TELEFOONKABELS OP HUN WEG VINDEN...

DE BOEREN ZWAAIEN NAAR ONS... SOMMIGE MAKEN HET V-TEKEN!

DAT DOEN ZE ALTIJD! ONZE FREQUENTE UITSTAPJES GEVEN HUN NIEUWE HOOP OP EEN SPOEDIGE BEVRIJDING... BELGIË, NEDERLAND EN LUXEMBURG IS HET NET ZO...

WE ZITTEN NU LANG GENOEG OP DEZELFDE KOERS. WE BUIGEN WEER DERTIG GRADEN AF. DEZE KEER NAAR LINKS...

NA ONGEVEER EEN UUR VLIEGEN...

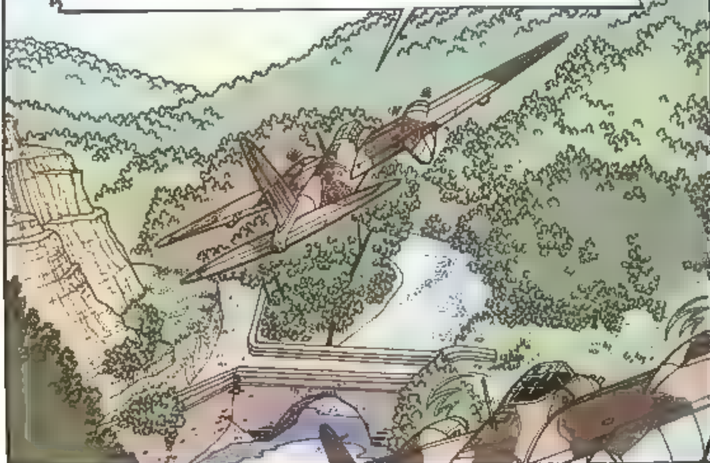
DAAR IS DE MOEZEL... HET IS NOG MAAR EEN KWARTIER NAAR KARLSRUHE... ALLES IN ORDE, PIERRE?

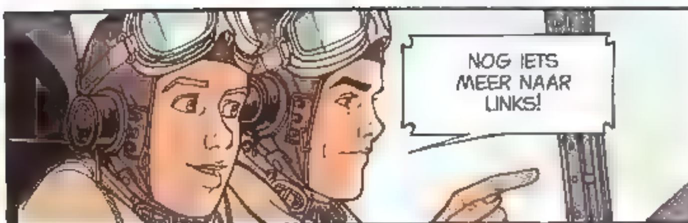
UITSTEKEND, SIR!

DE FORMATIE BEREIKT ZONDER PROBLEMEN HET DOELGEBIED...

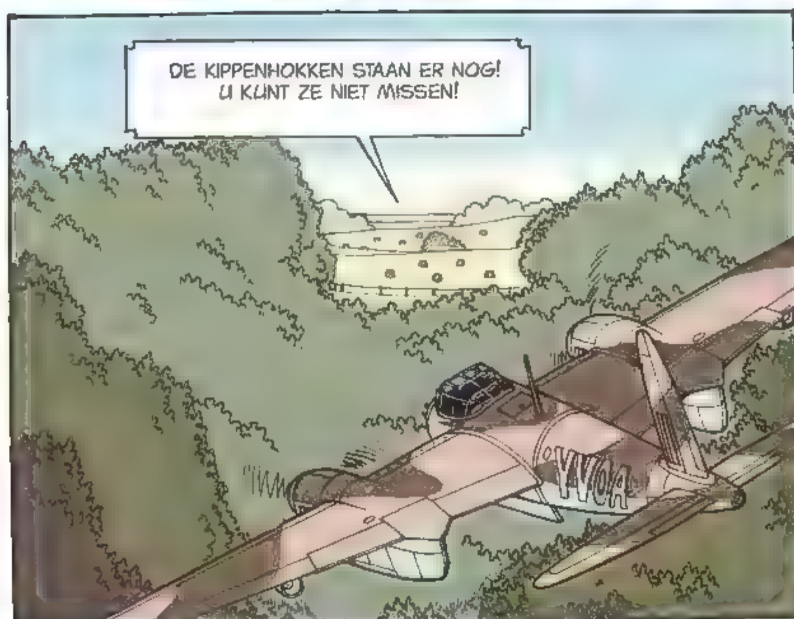
KARLSRUHE... OP TWAALF UUR! NU IS HET AAN JOU, PIERRE. IK GA IETS HOGER VLIEGEN. DAN HEB JIJ EEN BETER OVERZICHT EN ZITTEN WE METEEN OP BOMBARDEERHOOGTE!

DAAR! IK ZIE HET PAD DAT IK ALTIJD NAM OM NAAR HET BOS TE GAAN!... ER IS NIETS VERANDERD! 45 GRADEN NAAR RECHTS!

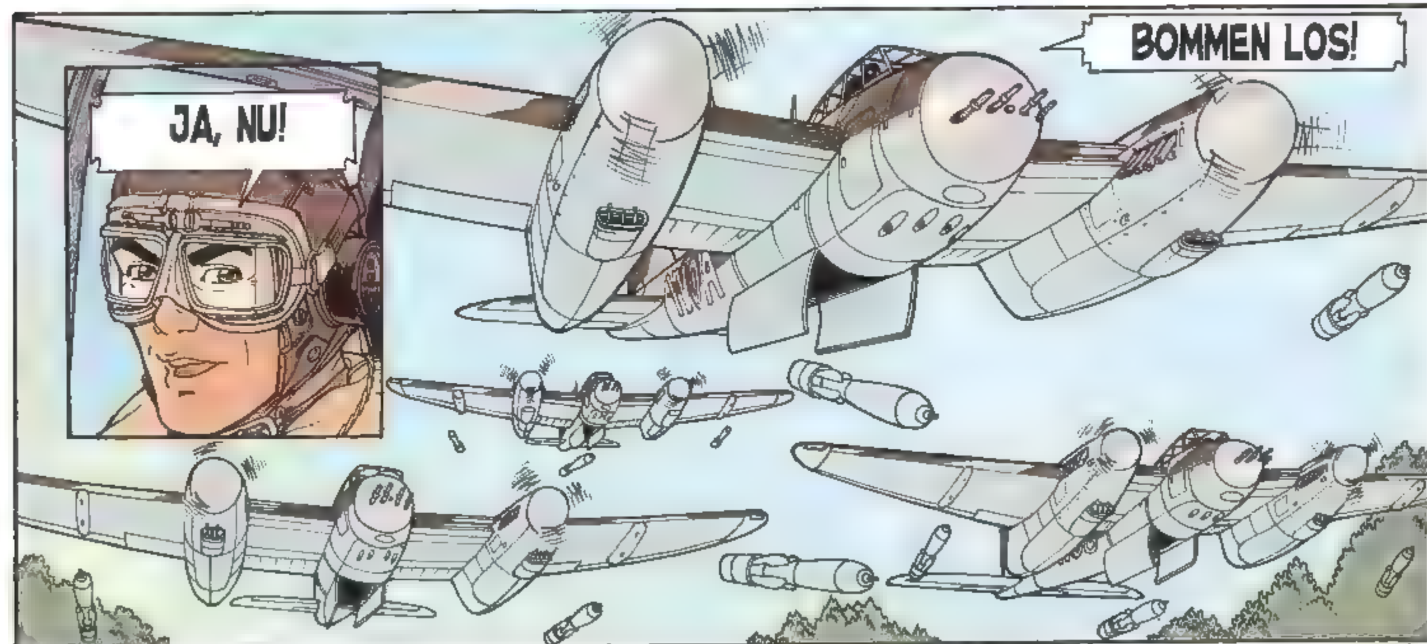

DE KIPPENHOKKEN MOETEN ACHTER DE TWEEDE HEUVELRUG LIGGEN... EEN BEETJE AAN DE LINKERKANT...

NOG IETS MEER NAAR LINKS!

NU EEN PAAR GRADEN RECHTS... ALS WE OVER DEZE HEUVELRUG ZIJN, MOET U DE OPEN PLEK RECHT VOOR U KUNNEN ZIEN, TEGEN DE HELLING VAN DE VOLGENDE HEUVEL!
LEADER "HORZEL" AAN ALLEMAAL: SLUIT DE FORMATIE. OPEN DE LUIKEN. KLAAR OM DE BOMMEN TE DROPPEN!

DE KIPPENHOKKEN STAAN ER NOG! U KUNT ZE NIET MISSEN!
YV-OA

ER WORDT OP ONS GESCHOTEN! DAT IS EEN TEKEN DAT WE WARM ZIJN! WANT IK DENK NIET DAT DUITSE KIPPEN WETEN HOE ZE MET EEN MITRAILLEUR OM MOETEN GAAN! ZET JE BESCHERMINGSBRIL OP, PIERRE!
HORZEL LEADER AAN ALLEN:
LUIKEN OPEN!

JA, NU!
BOMMEN LOS!

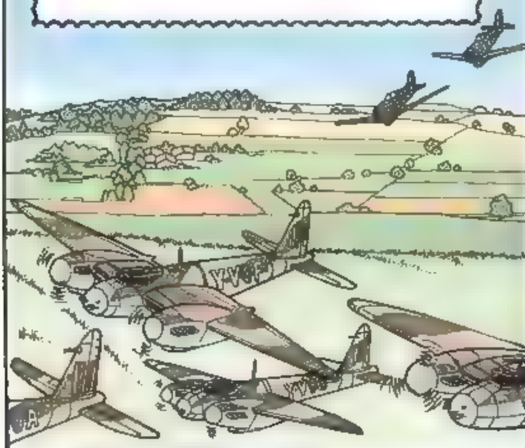
HET RESERVOIR WAS ER WEL DEGELIJK! BRAVO, PIERRE! WAT EEN SCHOUWSPEL... MINSTENS EEN MILJOEN GALLON* DIE IN VUUR EN ROOK OPGAAT... IK HOOP DAT ONZE COLLEGA'S ER MOOIE FOTO'S VAN MAKEN!

KABOOM

EN NU TERUG NAAR HUIS. DE ECHTE MOEILIJKHEDEN MOETEN NOG KOMEN!

WE ZULLEN TIJDENS DE HELE ROUTE WEL LAST HEBBEN VAN JAGERS DIE HET ONS BETAALD WILLEN ZETTEN. HOUD DE LUCHT OM ONS HEEN VOORTDUREND IN DE GATEN, PIERRE!

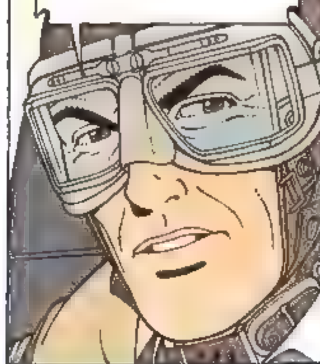
* 1 GALLON IS 4,54 LITER.

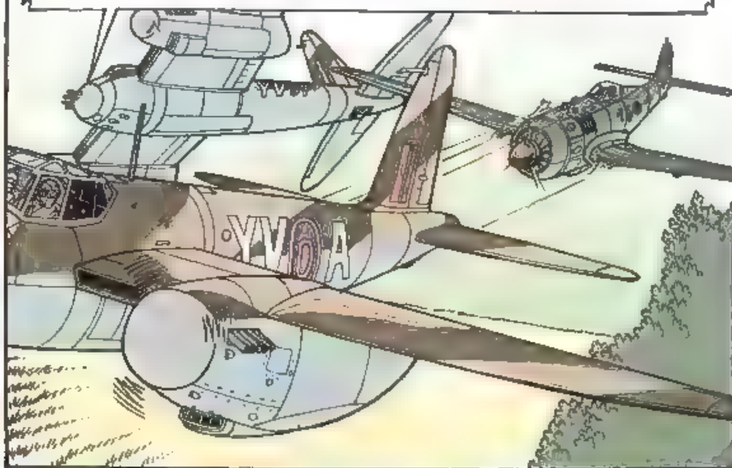

HIER HORZEL 3: BANDITS KOMEN IN DUIKVLUCHT VAN ACHTEREN OP ONS AF... ZO WINNEN ZE AAN SNELHEID!

GA GEEN GEVECHT AAN. ONZE TACTIEK IS: ONTWIJKEN. NA HUN EERSTE UITVAL HEBBEN WE ZE SNEL AFGESCHUD...

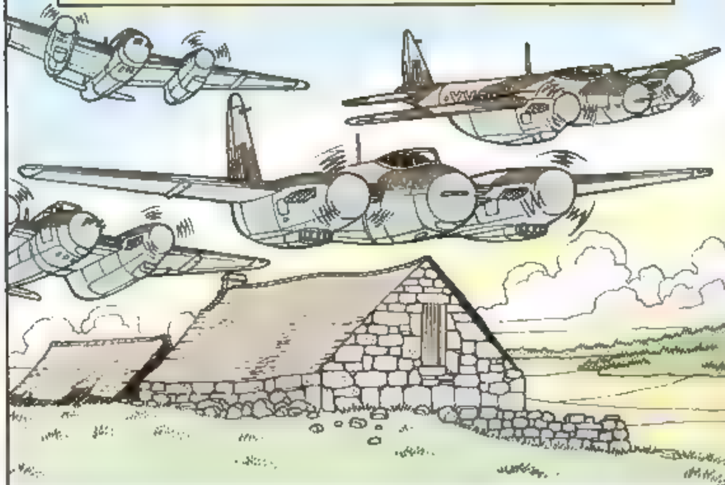

DE VIER MOSQUITO'S BLIJVEN LAAG VLIEGEN. ZODRA DE VIJANDELIJKE JAGERS HET VUUR OPENEN, GAAN DE ENGELSE TOESTELLEN ZIGZAGGEN...

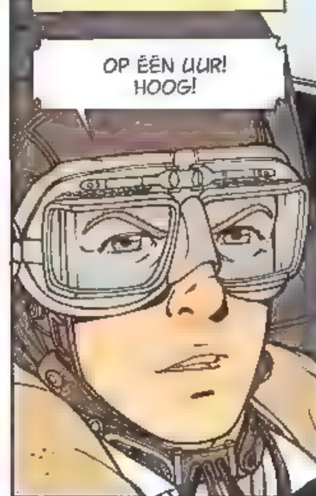

ZONK
WE ZIJN GERAAKT!

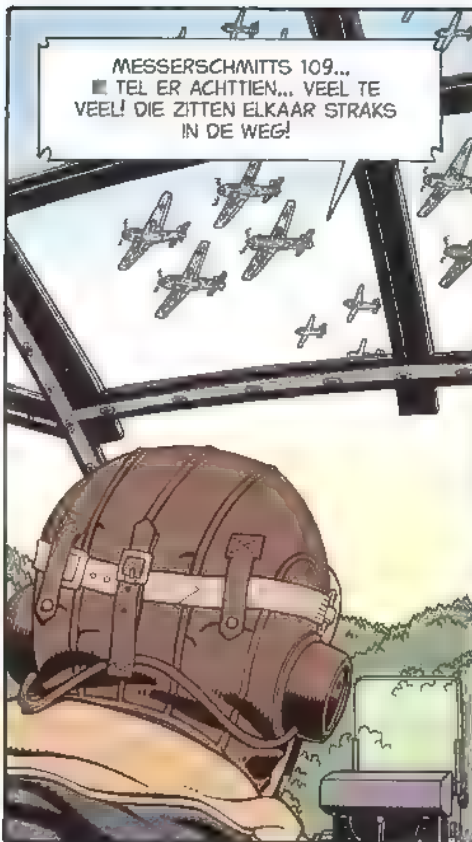

NIET ERNSTIG... EEN INSLAG IN DE ROMP... "MOSSIES" ZIJN VAN HOUT, MAAR BEHOORLIJK STEVIG. MAAK JE GEEN ZORGEN.

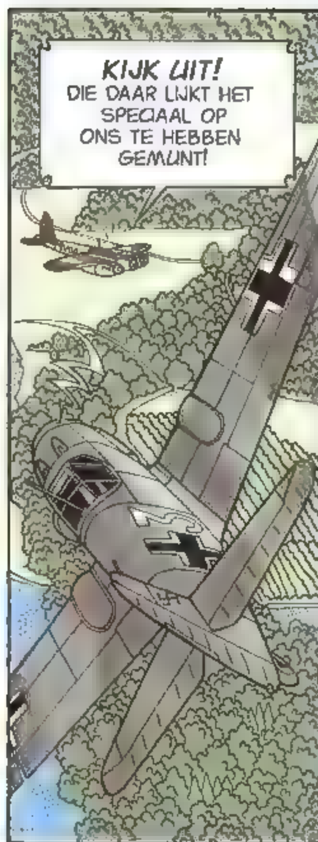

DE FOCKE WULF 190 IS EEN PRIMA JACHTVLIEGTUIG, MAAR SCHEERVLUCHT KUNNEN ZE ONS MOEILIJK TE PAKKEN KRIJGEN. ZE MOETEN LETTEN OP OBSTAKELS, EN – WAT BELANGRIJKER IS – WIJ ZIJN SNELLER!

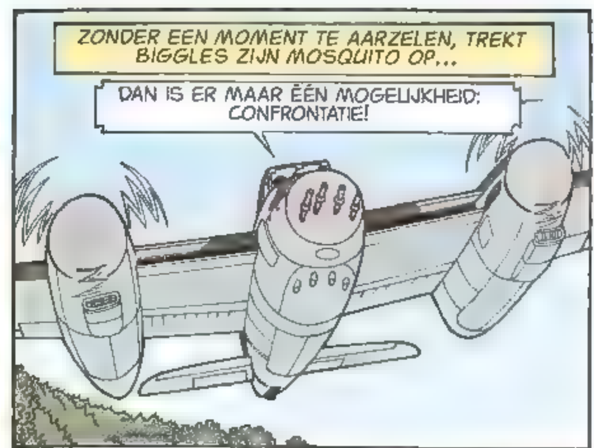

IK ZIE MAAR TWEE VAN ONZE COLLEGA'S... WAAR IS NUMMER DRIE?
EEN EINDJE TERUG, OP VIER UUR....... ER ZITTEN VIER BANDITS ACHTER HEM AAN, MAAR HIJ BLIJFT ZE VOOR!

NIET VEEL LATER GEVEN DE FOCKE WULFS DE ACHTERVOLGING OP. DE MOSQUITO'S HER-GROEPEREN ZICH EN VERVOLGEN HUN VLUCHT RICHTING ENGELAND...

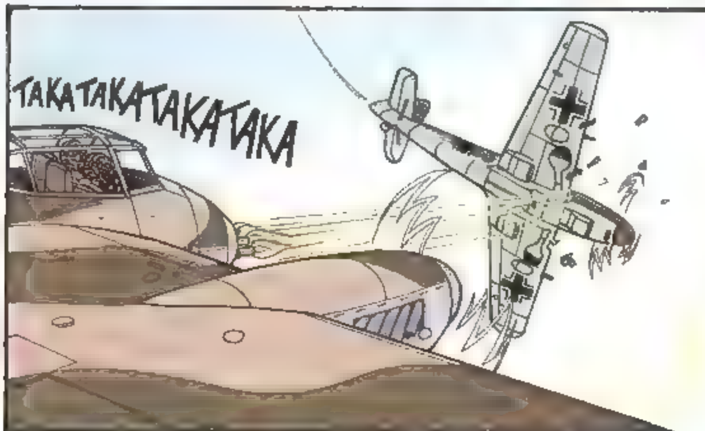

HUN RUST IS ECHTER VAN KORTE DUUR...
OP ÉÉN UUR! HOOG!

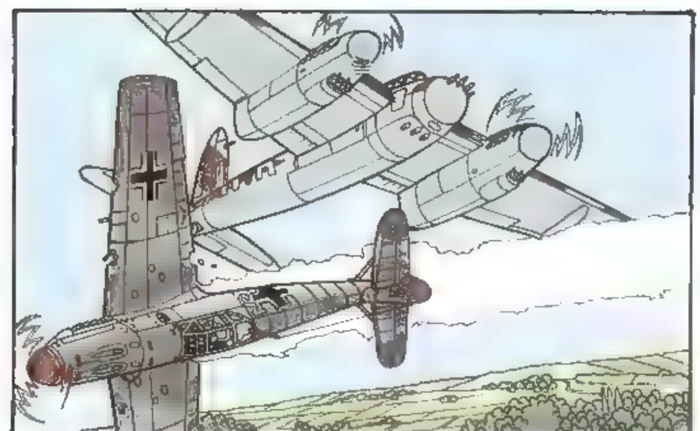

MESSERSCHMITTS 109... [redacted] TEL ER ACHTTIEN... VEEL TE VEEL! DIE ZITTEN ELKAAR STRAKS IN DE WEG!

KIJK UIT! DIE DAAR LIJKT HET SPECIAAL OP ONS TE HEBBEN GEMUNT!

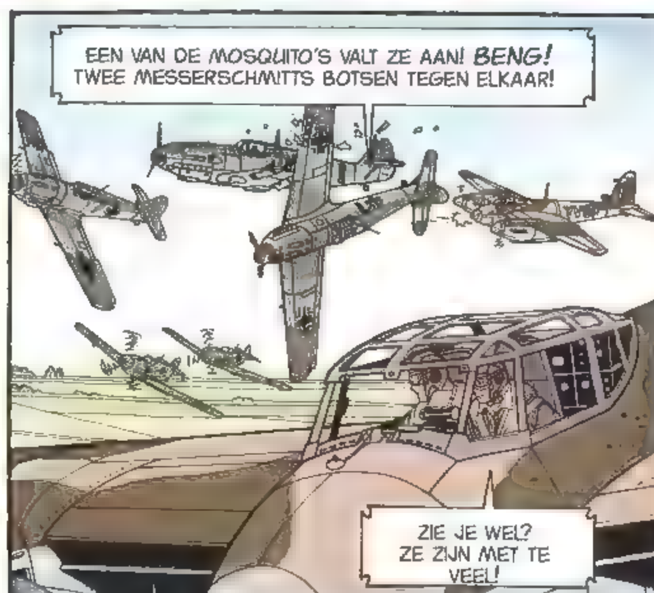

ZONDER EEN MOMENT TE AARZELEN, TREKT BIGGLES ZIJN MOSQUITO OP...
DAN IS ER MAAR ÉÉN MOGELIJKHEID: CONFRONTATIE!

...EN LAAT HIJ VERVOLGENS ZIJN VIER 7.7MM MITRAILLEURS EN ZIJN VIER 20MM KANONNEN TOT ACTIE OVERGAAN...
TAKATAKATAKATAKATAKATA

TAKATAKATAKATAKA

ER ZITTEN ER EEN PAAR ACHTER ONS AAN!
WENDEN! STEEDS ZO LAAG MOGELIJK!

EEN VAN DE MOSQUITO'S VALT ZE AAN! BENG! TWEE MESSERSCHMITTS BOTSEN TEGEN ELKAAR!
ZIE JE WEL? ZE ZIJN MET TE VEEL!

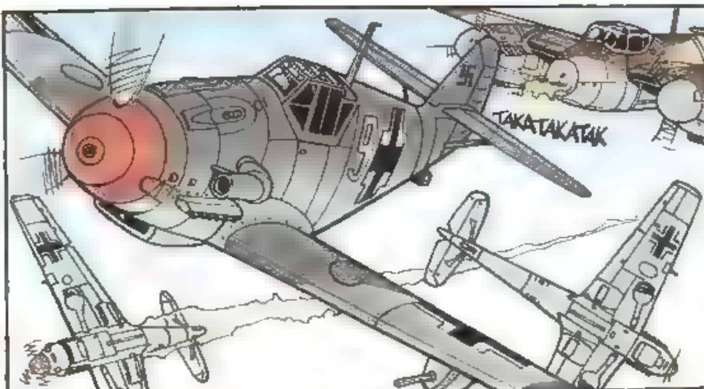

DE AFSTAND TUSSEN DE VIJAND EN ONS WORDT GROTER... MAAR ONZE COLLEGA'S ZIJN ER NOG NIET!

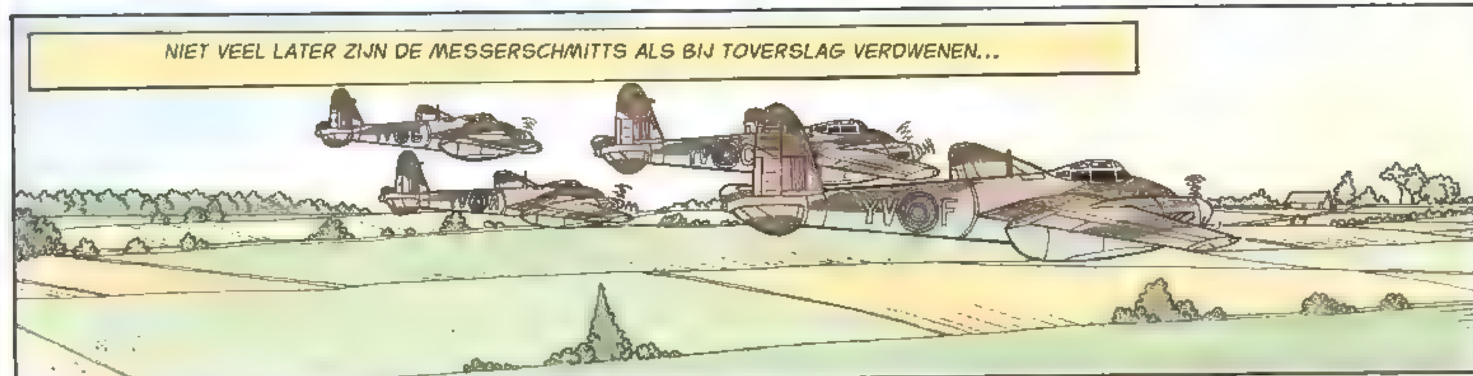

DE ENE DIENST IS DE ANDERE WAARD... WE GAAN ZE HELPEN!

IK GA KLIMMEN, MAAR DAT BETEKENT EEN LAGERE SNELHEID... HOUD GOED IN DE GATEN WAT ER ACHTER ONS GEBEURT, PIERRE!

IK LAAT ME INHALEN EN DAN DUIK IK VAN ACHTEREN OP HEN NEER.

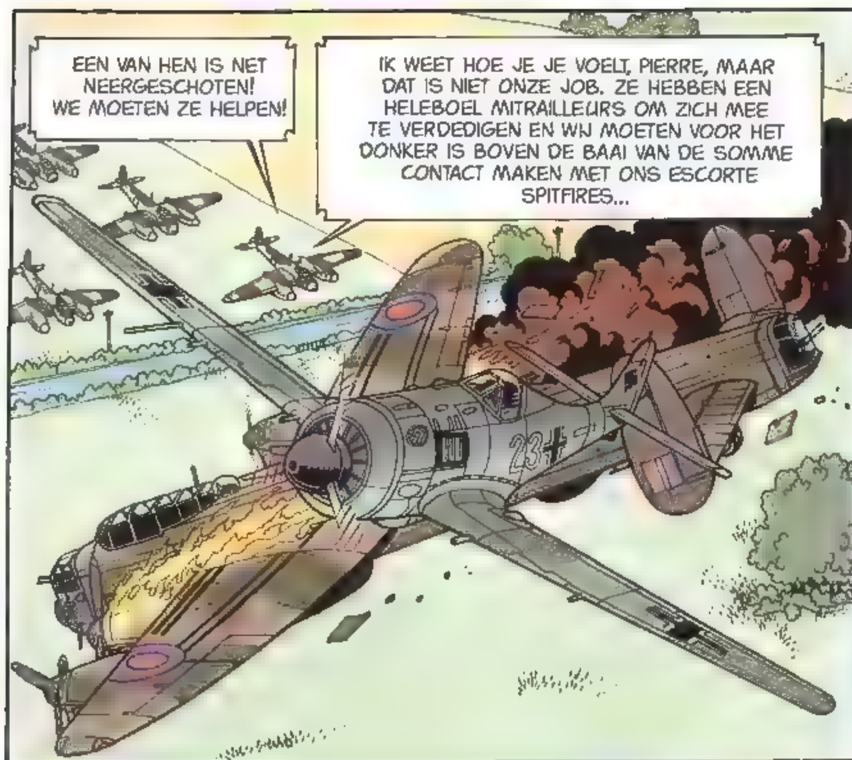

EEN FLINK SALVO ZAL ZE WEL AFSCHRIKKEN... ALLES NOG STEEDS VEILIG ACHTER ONS, PIERRE?
EEN PAAR ZIJN MET ONS MEE NAAR BOVEN GEGAAN, MAAR DAAR HEBBEN ZE VEEL MEER SNELHEID MEE VERLOREN DAN WIJ!
TAKATAKATAKA

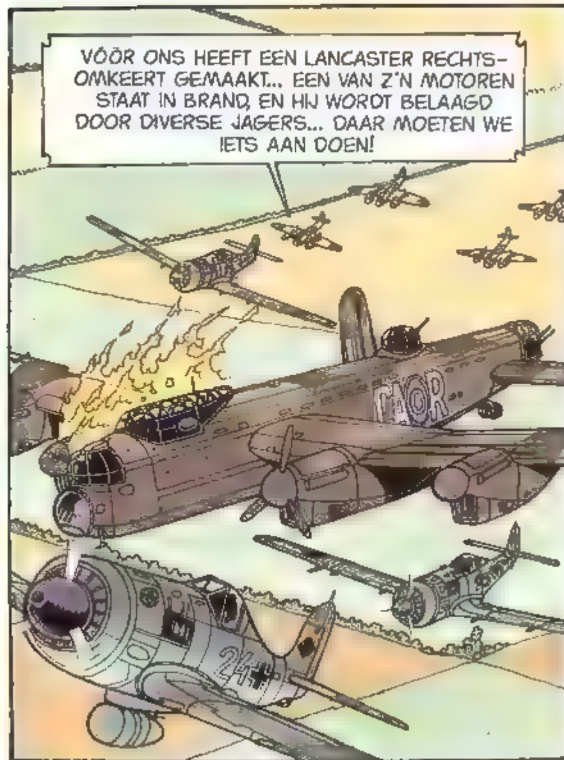

TAKATAKATAK

NIET VEEL LATER ZIJN DE MESSERSCHMITTS ALS BIJ TOVERSLAG VERDWENEN...

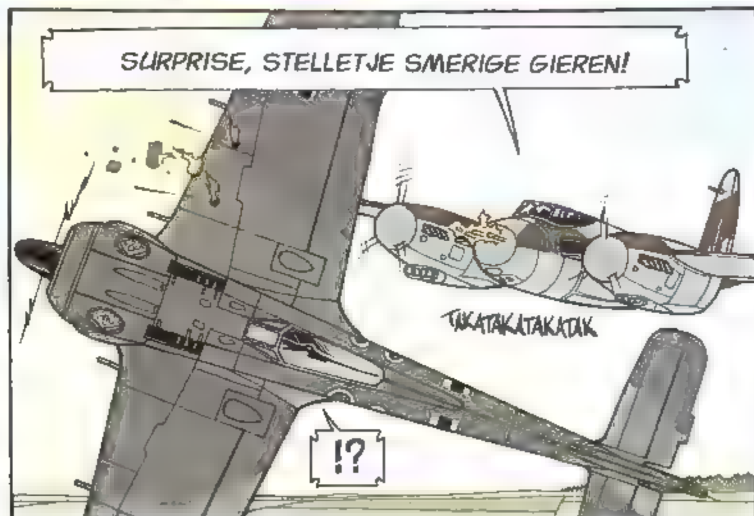

KIJK!... WE KOMEN EEN FORMATIE BOMMENWERPERS TEGEN!
DAT ZIJN LANCASTERS. DIE GAAN DE MESSER-SCHMITT-FABRIEKEN IN AUGSBURG BOMBAR-DEREN...

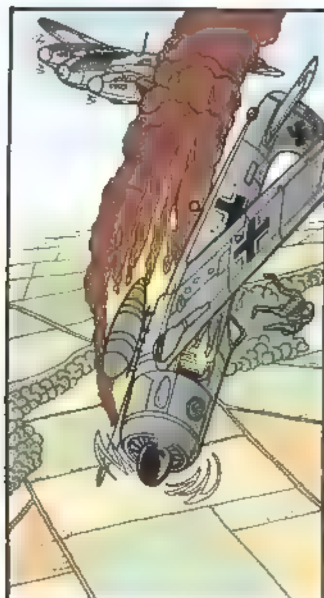

IK HEB HET TIJDSTIP VAN ONZE MISSIE AFGESTEMD OP DE ACTIE VAN DE LANCASTERS... DAARDOOR HEBBEN WE OP DE TERUGWEG MINDER LAST VAN DE DUITSE JAGERS... DIE HEBBEN NU WEL WAT ANDERS AAN HUN HOOFD.
UW LIST HEEFT GEWERKT. DE BANDITS ZITTEN NU ACHTER DE LANCASTERS AAN...

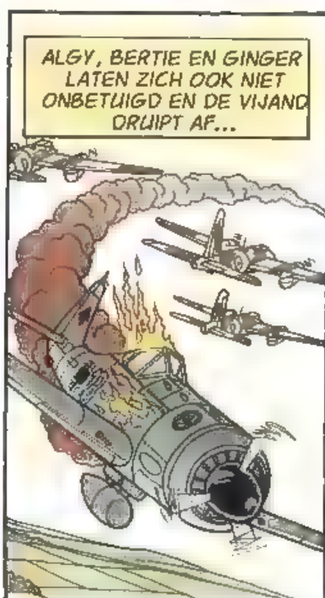

EEN VAN HEN IS NET NEERGESCHOTEN! WE MOETEN ZE HELPEN!
IK WEET HOE JE JE VOELT, PIERRE, MAAR DAT IS NIET ONZE JOB. ZE HEBBEN EEN HELEBOEL MITRAILLEURS OM ZICH MEE TE VERDEDIGEN EN WIJ MOETEN VOOR HET DONKER IS BOVEN DE BAAI VAN DE SOMME CONTACT MAKEN MET ONS ESCORTE SPITFIRES...

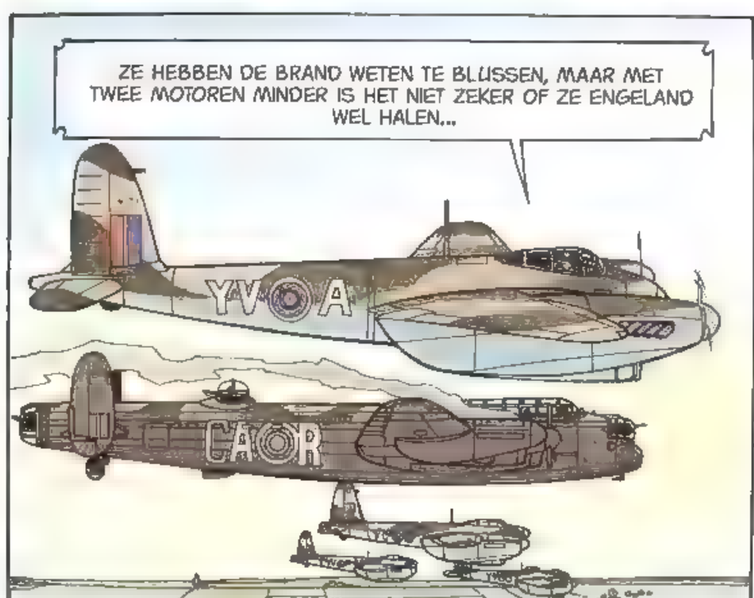

VÓÓR ONS HEEFT EEN LANCASTER RECHTSOMKEERT GEMAAKT... EEN VAN Z'N MOTOREN STAAT IN BRAND, EN HIJ WORDT BELAAGD DOOR DIVERSE JAGERS... DAAR MOETEN WE IETS AAN DOEN!

BIGGLES TREKT AAN Z'N STUURKNUPPEL EN ZET KOERS NAAR DE VIJANDELIJKE JACHTVLIEGTUIGEN. DE DRIE ANDERE MOSQUITO'S VOLGENS HEM ALS EEN SCHADUW...
TALLY HO!

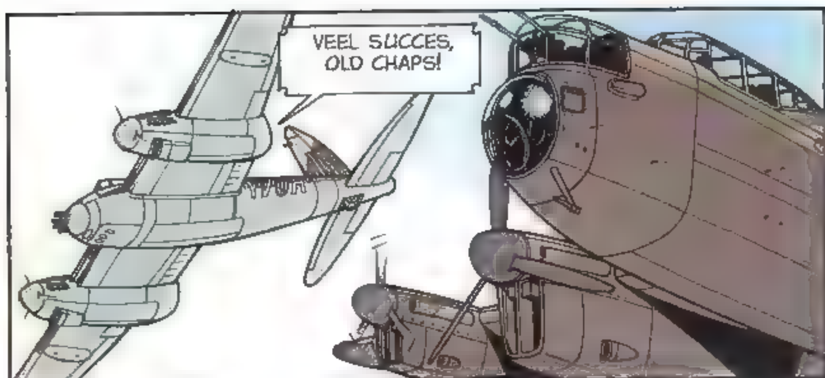

SURPRISE, STELLETJE SMERIGE GIEREN!
TAKATAKATAKATAK
!?

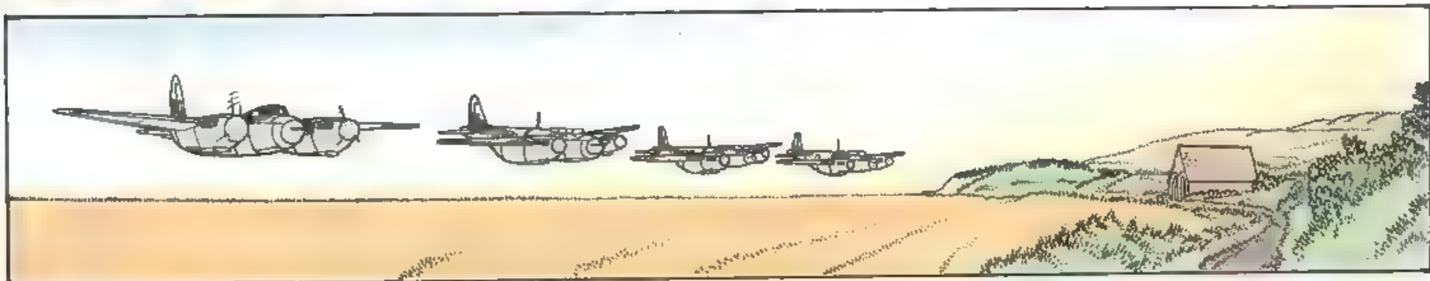

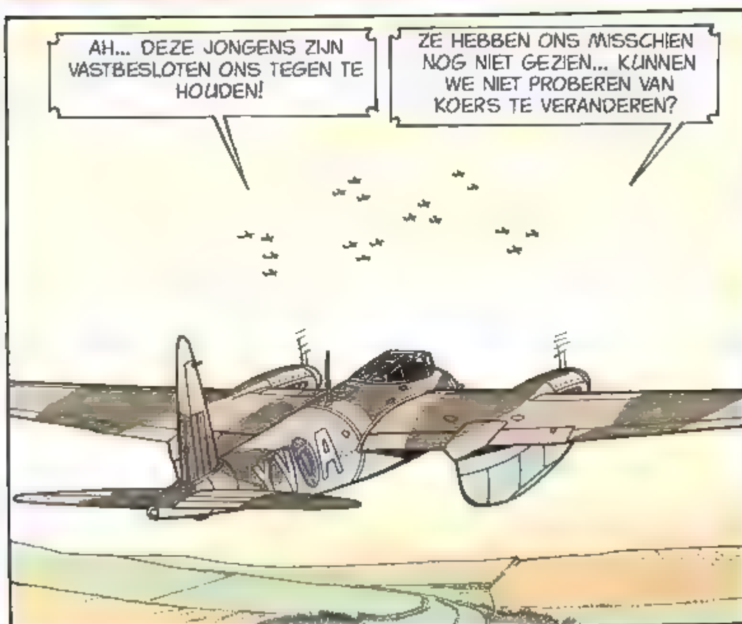

ALGY, BERTIE EN GINGER LATEN ZICH OOK NIET ONBETUIGD EN DE VIJAND DRUIPT AF...

ZE HEBBEN DE BRAND WETEN TE BLUSSEN, MAAR MET TWEE MOTOREN MINDER IS HET NIET ZEKER OF ZE ENGELAND WEL HALEN...

KUNNEN WE HEM ESCORTEREN?
ONMOGELIJK... HIJ VLIEGT TE LANGZAAM EN DAN MISSEN WIJ ONS RENDEZ-VOUS MET HET ESCORTE SPITFIRES.

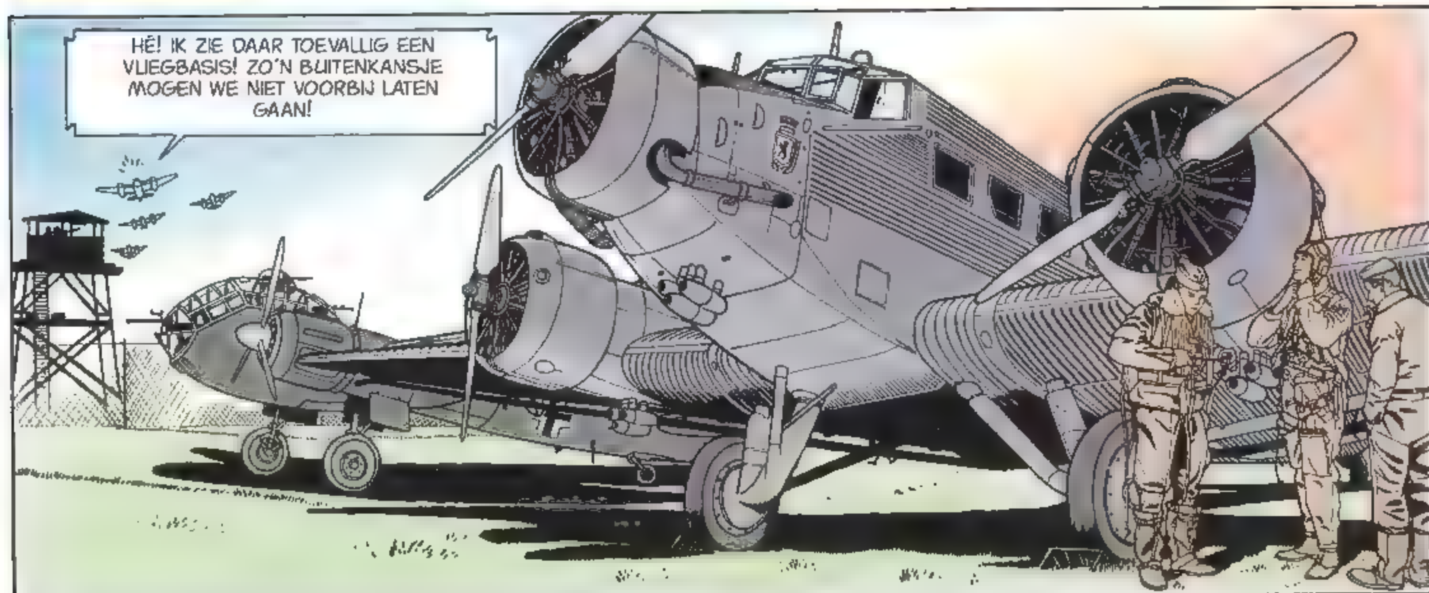

VEEL SUCCES, OLD CHAPS!

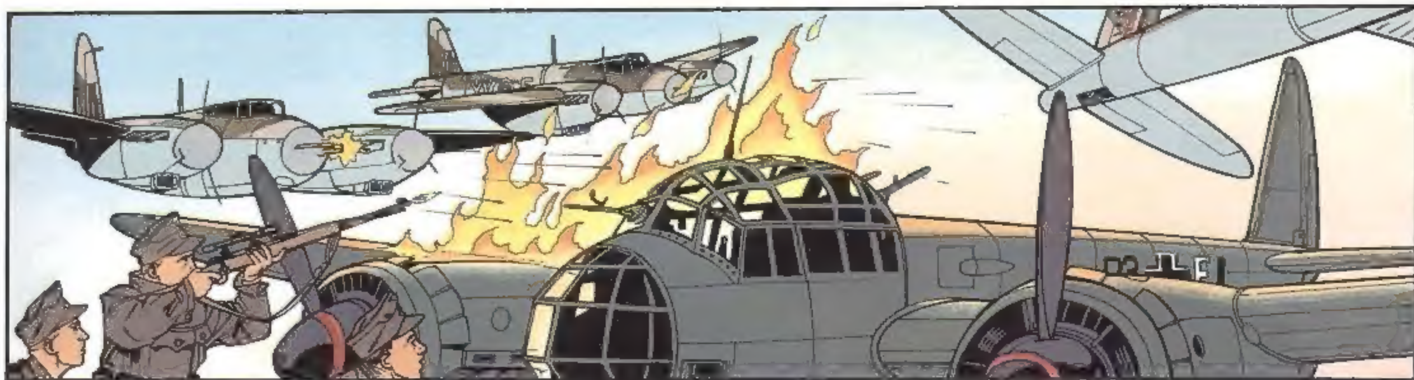

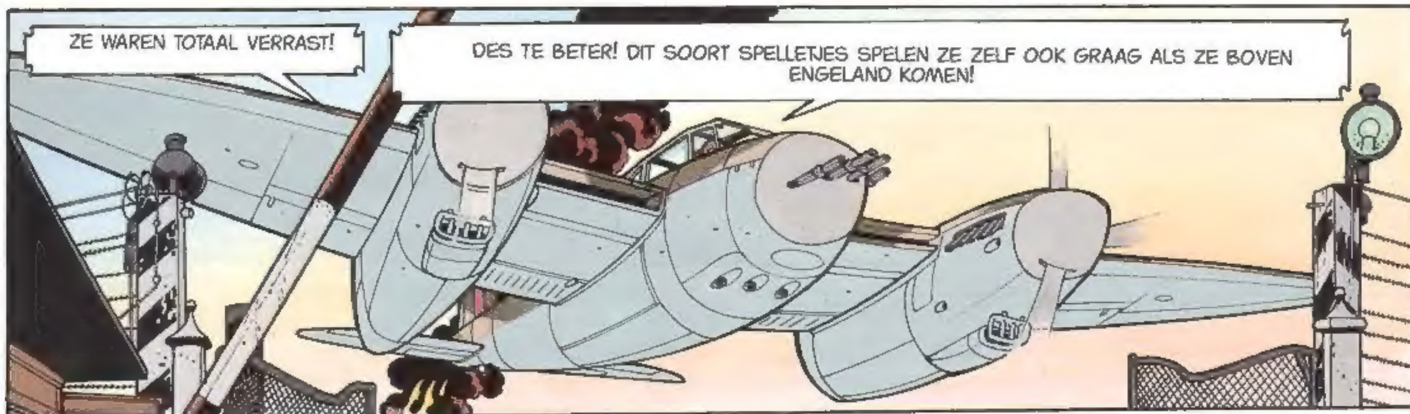

AH... DEZE JONGENS ZIJN VASTBESLOTEN ONS TEGEN TE HOUDEN!
ZE HEBBEN ONS MISSCHIEN NOG NIET GEZIEN... KUNNEN WE NIET PROBEREN VAN KOERS TE VERANDEREN?

DAT LIJKT ME LASTIG... EN BOVENDIEN, WIJ VAN DE R.A.F. GAAN DE MOFFEN NIET UIT DE WEG!

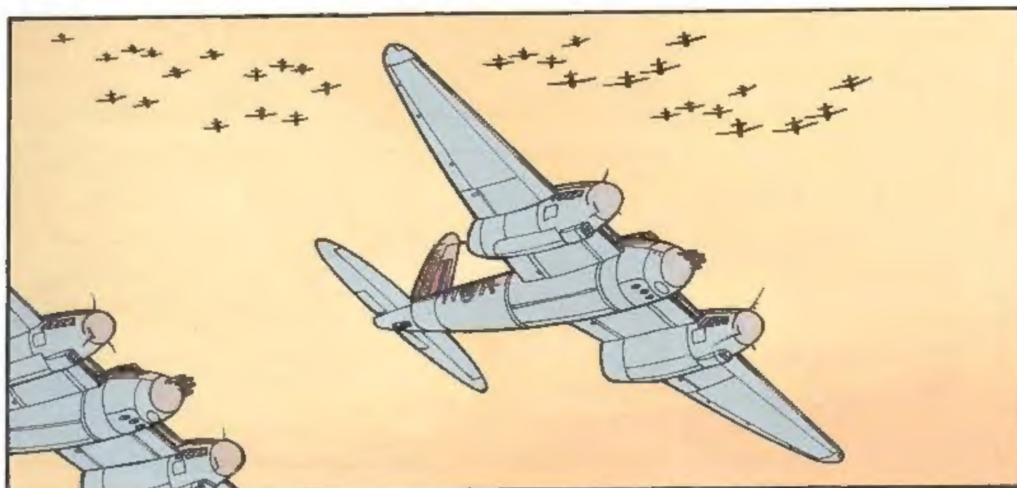

LEADER HORZEL AAN ALLEN: WE VLIEGEN ER DWARS DOORHEEN, RICHTING ONZE BASIS... ANDERS IS DE KOFFIE KOUD ALS WE THUISKOMEN!
HIER HORZEL 2... IN ORDE... IK HAAT KOUDE KOFFIE.
HIER HORZEL 3... EINDELIJK ACTIE! WE BEGONNEN ONS TE VERVELEN!
HIER HORZEL 4... GEEN PROBLEEM!

HÉ! IK ZIE DAAR TOEVALLIG EEN VLIEGBASIS! ZO'N BUITENKANSJE MOGEN WE NIET VOORBIJ LATEN GAAN!

ZE WAREN TOTAAL VERRAST!
DES TE BETER! DIT SOORT SPELLETJES SPELEN ZE ZELF OOK GRAAG ALS ZE BOVEN ENGELAND KOMEN!

ZE ZITTEN OVERAL... ZOUDEN WE HET REDDEN, DENKT U?

TERWIJL DE DUITSE JAGERS SNEL NADERBIJ KOMEN, TREKT BIGGLES ZIJN STUURKNUPPEL HARD NAAR ACHTEREN. HET TOESTEL KOMT IN EEN DUIZELINGWEKKEND STEILE KLIM, DIE ONMIDDELLIJK WORDT NAGEVOLGD DOOR DE ANDERE MOSQUITO'S...
YV A
F

DE VIJANDELIJKE JAGERS RAKEN IN DE WAR DOOR DEZE PLOTSELINGE MANOEUVRE. DE VOORSTE TOESTELLEN VUREN EEN PAAR SALVO'S AF, MAAR DEZE RAKEN GEEN DOEL. DE MOSQUITO'S ZETTEN HUN KLIM ONVERMINDERD VOORT.

14,

EVEN LATER ZIET PIERRE DRIE FORMATIES VAN ELK VIER JAGERS OP HEN AFKOMEN. DE TOESTELLEN NADEREN MET ONHEIL-SPELLENDE SNELHEID...

KIJK UIT! VOOR ONS!

DAT ZIJN DE SPITFIRES VAN ONS ESCORTE... ZIJ MOGEN HET VERDER OPKNAPPEN!

WOW! ZET 'M OP, JONGENS!

BIGGLES EN ZIJN VRIENDEN MAKEN GEBRUIK VAN DE VERWARRING EN DUIKEN NAAR BENEDEN. DE FOCKE WULFS DIE HEN VOLGEN, LEVEREN ECHTER GEEN GEVAAR OP...

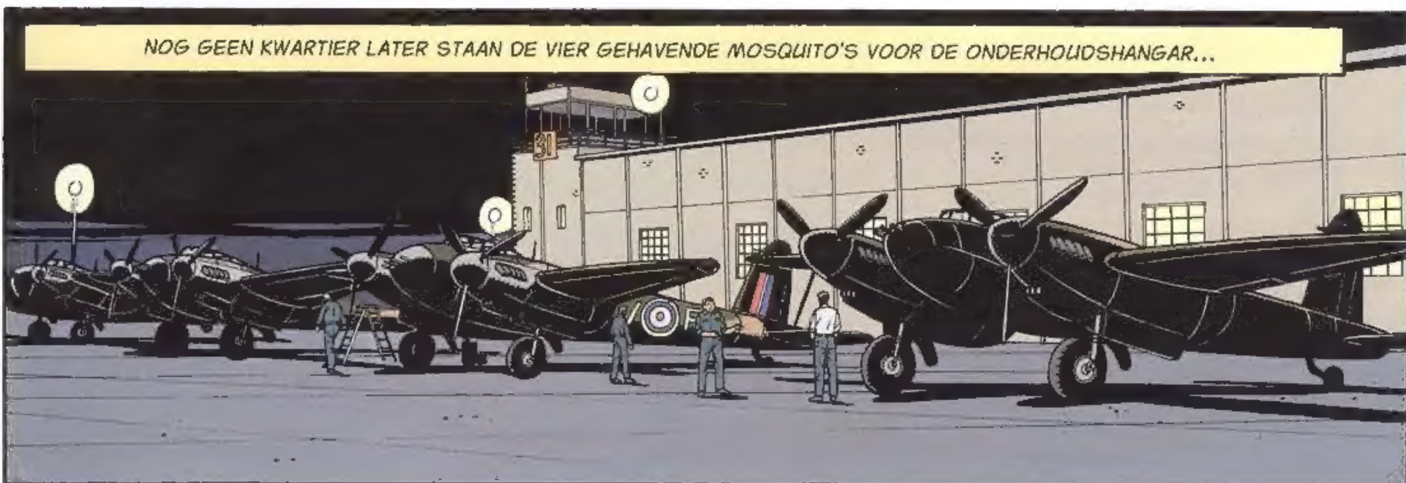
HADDEN WE DE SPITFIRES NIET MOETEN HELPEN EN DAN SAMEN TERUGGAAN?

IN DE R.A.F. DOEN WE WAT ONS IS OPGEDRAGEN. ONZE JOB WAS EEN DOELWIT TE BOMBARDEREN EN TERUG TE VLIEGEN. DAT HEBBEN WE GEDAAN. HET IS HUN JOB OM ONS TE BESCHERMEN, EN DAT DOEN ZE NU.

KORT DAAROP BEREIKEN DE VIER MOSQUITO'S ZONDER AL TE VEEL KLEERSCHEUREN HET KANAAL. HET VIJANDELIJK LUCHTAFWEERGESCHUT AAN DE KUST REAGEERT TE LAAT...

F. BERGESE - F. LECLERCQ. 16-

BIGGLES

R.A.F. Piloot en
Vlieger-Detective

1. De gele zwaan

2. Piraten van de Zuidpool

3. Het bal van de Spitfire

4. De Slag om Engeland

5. De vlucht van de Wallenstein

6. Squadron Biggles

7. De laatste Zeppelin

8. De Slag om Frankrijk

9. De 13de tand van de duivel

10. De Slag om de Falklands

11. Het zwaard van Wodan

12. Roland Garros

13. Dodelijke sneeuw

14. Biggles alias W. E. Johns

ISBN: 90-76737-01-0

19,95 NLG

